

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΜΟΥ ΜΠΑΛΑΝΟΥ

Καθηγητού τῶν Θρησκευτικῶν ἐν τῷ προτύπῳ σχολείῳ τοῦ Διδασκαλεῖου
τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΕΝΑΤΟΤΕΙΩΝ

Ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

1922

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΜΟΥ ΜΠΑΛΑΝΟΥ

Καθηγητοῦ τῶν Θρησκευτικῶν ἐν τῷ προτύπῳ σχολείῳ τοῦ Διδασκαλείου
τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΞΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

**Εγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.*

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

1922

Α'. Η ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1. Οι πρωτόπλαστοι.

Ο πανάγαθος Θεός, δόποιος μὲ μόνον τὸν λόγον του ἐδημιούργησε τὸν κόσμον ὀλόκληρον καὶ ὅλα τὰ ὄντα, τὰ δποῖα ὑπάρχουν εἰς αὐτόν, ἐδημιούργησε τελευταῖον καὶ τὸ τελειότερον δημιούργημα τῆς γῆς, τὸν ἀνθρώπον.

Ο ἀνθρώπος διαφέρει ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῷα, διότι δὲν ἔχει μόνον σῶμα, ὅπως αὐτά, ἀλλ’ ἔχει καὶ νοῦν, μὲ τὸν δποῖον δύναται νὰ σκέπτεται καὶ νὰ ἐκτελῇ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Οι πρωτόπλαστοι, δηλαδὴ οἱ πρώτοι ἀνθρώποι, ποὺ ἐπλάσθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν, λέγονται Ἀδάμ καὶ Εὔα.

Ο Θεὸς ἔθαλε τοὺς πρωτοπλάστους νὰ κατοικήσουν εἰς ἓνα μεγάλον καὶ ώραιότατον κῆπον, τὸν παράδεισον, ὃπου ὑπῆρχαν κάθε είδους φυτά, δένδρα καὶ ζῷα· εἰς αὐτὸν δὲ τὸν κῆπον, τὸν δποῖον ἐκαλλιέργουν, ἔζων εὐτυχεῖς.

Ο Θεὸς ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ τρώγουν ἀπὸ τοὺς καρποὺς ἔλων τῶν δένδρων μόνον ἀπὸ ἐν δένδρον ἀπηγόρευσεν εἰς αὐτοὺς νὰ φάγουν, διότι ἀλλέως ἀμέσως θάξεδιώκοντο ἀπὸ τὸν παράδεισον καὶ θάξγίνοντο θνητοί· ἔδωκε δὲ δ Θεὸς τὴν διαταγὴν αὐτὴν διὰ νὰ συνθήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἐγκράτειαν καὶ εἰς τὴν ὑπακοήν.

Μίαν ἡμέραν δ ὅφις ἥρωτησε τὴν Εὔαν ἐὰν ἔχουν δικαιώματα νὰ τρώγουν ἀπὸ ὅλα τὰ δένδρα τοῦ παραδείσου, ή δὲ Εὔα ἀπήγ-

τησεν δι τις ἀπὸ δλα δικαιοῦνται νὰ φάγουν ἐκτὸς ἀπὸ ἐν. Τότε δ
ἔρις, ὁ ἀποίος ἔζηλευε νὰ βλέπῃ τὴν εὐτυχίαν τῶν πρωτοπλά-
στων καὶ ἦθελε μὲ κάθε τρόπον νὰ τοὺς βλάψῃ, εἰπεν εἰς τὴν
Εὔκν θεὶ δ Θεὸς ἀπὸ φθόνον ἀπηγόρευσε τοῦτο, διότι ἐγνώριζεν

‘Ο ‘Αδὰμ ἐν τῷ Παραδεῖσῳ.

Στις ἑὰν ἔτρωγαν ἀπὸ αὐτό, θὰ ἐγίνοντο σφοι, ὅπως αὐτός. Ἡ
Εὔκ τότε, ἀντὶ νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, ἥκουσε τοὺς
πονηροὺς λόγους τοῦ ὄφεως, ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ δέν-

δρου καὶ ἔφαγεν, ἔδωκε δὲ καὶ εἰς τὸν Ἀδάμ, δὸς ποιος ἔφαγε καὶ αὐτός. Μόλις δμως οἱ πρωτόπλαστοι παρήκουσαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐνόησαν τί κακὸν ἔπραξαν καὶ ἔφεσού το νὰ ἀντιχρύσουν τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο δὲ ἐκρύπτοντο ὅπισθεν ἀπὸ τὰς ένδρα τοῦ παραδείσου.

Οἱ πρωτόπλαστοι παρασύρονται ἀπὸ τὸν ὄριν.

“Ο Θεός, ἀπὸ τὸν ἐποίον δὲν δύναται νὰ κυριφθῇ κανεὶς, ἐκάλεσε τὸν Ἀδάμ, καὶ τοῦ εἶπεν : Ἀδάμ ποσεισαι ; εὐος δὲ ἀπήντησεν : γάχουσα τὴν φωνήν σου καὶ ἔρεθθην, διὰ τοῦτο ἐκρύθην. Ο Θεός τότε ἀπήντησε· διατί ἔφοβήθης ; Μήπως παρέδης τὴν ἐντολήν μου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπόν ; Ο Ἀδάμ εἶπε : δὲν πταίω ἐγώ, ή Εὕκ μου ἔδωκε καὶ ἔφαγα. Ο Θεός τότε ἡρώτησε τὴν Εὔκαν διατί ἔπραξε τοῦτο καὶ αὐτῇ εἰς δικαιολογίαν εἶπεν διὰ τὴν ἡράτησεν ὁ ὄφις.

Τότε δὸς κατηράσθη τὸν ὄριν, δὸς παρέσυρε τοὺς πρωτόπλαστους εἰς τὸ κακόν, καὶ αὐτούς, δότι παρήκουσαν εἰς τὸ θέλημά του· καὶ παρεσύρθησαν ἀπὸ τὸν ὄφιν, καὶ τοὺς ἔξε-

Ξέωξεν ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὅπο τέτε οἱ πρωτόπλαστοι ἔγιναν
Θυητοὶ καὶ ἡρχισαν νὰ περιπίπτουν καὶ εἰς δυστυχίας.

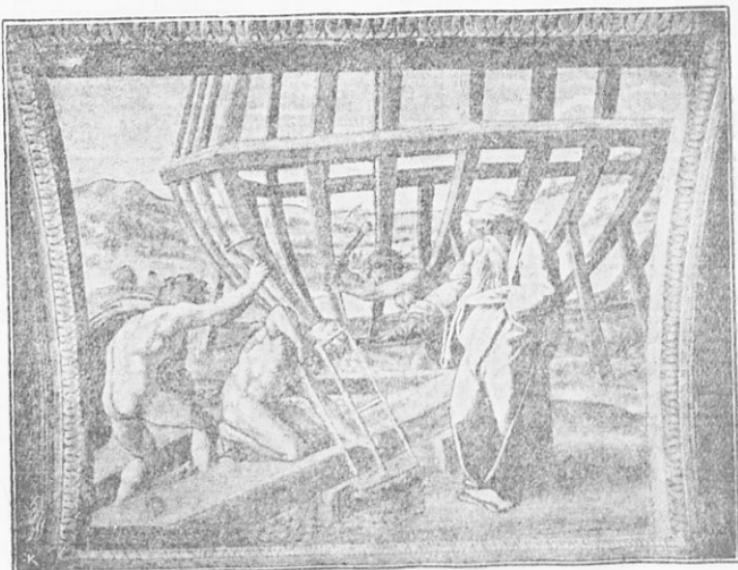

Οἱ πρωτόπλαστοι ἐκδιώκονται ἀπὸ τὸν παράδεισον.

2. Ὁ κατακλισμός.

*Ἐπέρχασαν ἀπὸ τῆς διμιευργίας τοῦ κόσμου πολλοὶ αἴῶνες
καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπλιθύνοντο καὶ ζιε-
φθείροντο περισσότερον. Τέλος δὲ Θεός, ἐπιτιδή αὐτοὶ ἔμειναν
ἀδιέρθωτοι, ἀπεφάσισε νὰ τοὺς καταστρέψῃ μὲ κατακλυσμόν.

Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὑπῆρχεν ἔμως εἰς, ὁ Νῶε, εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος· διὰ τοῦτο ὁ Θεός, ὁ ἐποίος ἀγαπᾷ τὸν δικαιούσαν, ἀπεφάσισε νὰ τὴν σώσῃ μὲ ἐλέχλησεν τὴν σίκογένειάν του· τὸν διέταξε λαϊπὸν νὰ κατασκευάσῃ μίαν κιβωτὸν καὶ νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτὴν, αὐτός, ἡ γυνὴ του, οἱ τρεις υἱοὶ του, Σῆμ, Χάρη καὶ Ἰάρφεθ, μὲ τὰς γυναικάς των, νὰ παραλάβῃ δὲ μαζὶ του ζεύγη

Ἡ κατασκευὴ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Νῶε.

ἀπὸ ἔλα τὰ ζῷα καὶ τροφάς. Ὁ Νῶε ἐξετέλεσεν ὅλα ὅσα τοῦ παρήγγειλεν ὁ Θεός καὶ, ἀφοῦ ἤλειψε τὴν κιβωτὸν μὲ πίσσαν διὰ νὰ μὴ εἰσέρχεται τὸ ὕδωρ, εἰσῆλθε μὲ τὴν σίκογένειάν του ἐντὸς αὐτῆς.

Τότε ἤρχισε νὰ πίπιη βροχὴ ἀφθονος, χωρὶς διακοπὴν, 40 ἡμέρας καὶ νύκτις καὶ ἀνέδην τέσσον πολὺ τὰ ὕδατα. ὥστε ἐκαλύφθησαν καὶ τὰ ὑψηλότερα ἔρη τῆς γῆς. Ὅλα τὰ ζῷα καὶ ὄλοι οἱ ἀνθρώποι ἐπινήγησαν καὶ μόνον ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε ἐσώθη, χάρις εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐπέρασαν πολλαὶ ἡμέραι, ἀφότου ἐπαύσεν ὁ κατακλυσμός, ἤχισαν νὰ χαμηλώνει τὰ

Οδατα, καὶ τέλος ἡ κιβωτὸς ἐστάθη ἐπάνω εἰς ἓν οὐρανὸν ὅρος τῆς Ἀρμενίας, τὸ Ἀραράτ.

Μετὰ τινα καιρὸν ὁ Νῶε διὰ νὰ ἐννοήσῃ ἐὰν τὸ οὐρανὸν ἔξηράνθη εἰς τὴν γῆν, γνωῖξε τὸ παράθυρον τῆς κιβωτοῦ καὶ ἐστειλεν ἕνα κόρακα· ὁ κόρακος ὅτεν ἐπέστρεψε, διέτι ἥδυνατο νὰ μείνῃ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, αἱ ὅποιαι εἰχαν πλέον στεγνώσει, καὶ νὰ τρέφεται μὲ τὰς σάρκας τῶν θυησιμαίων μετὸ διλίγον ὁ Νῶε ἐστειλε μίαν περιστεράν, ἡ ὅποια ὅμως δὲν εἶχε ποῦ νὰ μείνῃ καὶ ἐπέστρεψε τὴν ιδίαν ἐσπέραν· μετὰ ἑπτὰ ημέ-

*Ο Νῶε θυσιάζει.

ρας ἐστειλε πάλιν τὴν περιστεράν, ἡ ὅποια ἐπανῆλθε μὲ κλάδον ἐλαΐας εἰς τὸ ράμφος τῆς· τότε ἐνόργησεν ὁ Νῶε διὰ ἀνεφάνησαν τὰ δένδρα. Τέλος, μετὰ ἑπτὰ ημέρας, ἐστειλεν ἐκ νέου μίαν περιστεράν, ἡ ὅποια ὅμως τώρα εὑρε τόπον διαμονῆς καὶ τροφὴν εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν ἐπέστρεψε πλέον εἰς τὴν κιβωτόν. Ο Νῶε ἐνόργησε τότε διὰ τὴν γῆν ἔξηράνθη καὶ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἔξηλθεν ἀπὸ τὴν κιβωτὸν μὲ τὴν οικογένειάν του καὶ μὲ τὰ ζῷα. Πρώτον ἔργον του ἦτο νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ

τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκουγενείας του. Ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη τότε (εἰς τὸν Νῶε νὰ μὴ κάμη ἄλλον κατακλυσμὸν καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱούς του.

3. Ὁ πύργος τῆς Βαβέλ

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπληθύνθησαν πολὺ καὶ δὲν ἤδυναντο πλέον νὰ ζοῦν ὅλοι μαζὶ καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν νὰ χωρισθοῦν. Μίαν ἡμέραν ἥλθαν εἰς μίαν πεδιάδα, ἔκει δὲ ἀπεφάσισαν, πρὶν διασκορπισθοῦν, νὰ κτίσουν μίαν πόλιν καὶ ἓνα πύργον ὅψη-

Πύργος τῆς Βαβέλ.

λότατον, τοῦ ὅποιου τὸ ἄκρον νὰ φθάσῃ μέχρις οὐρανοῦ, διὰ νὰ δοξασθοῦν. Ἐπειδὴ δμως ἡ σκέψις των αὐτὴς ἦτο αὐθάδης, ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ τὴν ὑπερηφάνειάν των· ἐνῷ μέχρι τῆς στιγμῆς ἔκεινης ώμίλουν τὴν αὐτὴν γλώσσαν, ὁ Θεὸς ἐσύγχυσε τὰς γλώσσας των, καὶ τοιουτρόπως δὲν ἤδυνατο νὰ ἐνοήσῃ ὁ εἰς τὸν ἄλλον· διὰ τοῦτο ἔπαισαν πλέον νὰ κτίζουν τὴν

πόλιν καὶ τὸν πύργον, δὲ δόποις ὀνομάσθη πύργος Βαθέλ, δηλαδὴ πύργος τῆς συγχύσεως, ἐπειδὴ ἐσυγχύθησαν αἱ γλώσσαι τῶν ἀνθρώπων. Τότε διεσκορπίσθησαν αὐτοὶ εἰς ὅλην τὴν γῆν.

B'. ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔλεγαν Πατριάρχας τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακὼν καὶ τοὺς υἱούς του· εἰς τούτους ὑπεσχέθη δὲ Θεὸς νὰ αὐξήσῃ καὶ νὰ προστατεύσῃ τὸν Ἰσραηλῖτικὸν λαόν.

4. Ὁ Ἀβραάμ.

Οἱ ἀνθρώποι μετὰ τὴν κατακλυσμὸν ταχέως ἐλησμόνησαν οὗτοι δὲ Θεὸς τυμωρεὶ τοὺς ἀμαρτωλούς, καὶ ἔγιναν πάλιν ἀσεβεῖς πρὸς αὐτὸν καὶ κακοὶ πρὸς τοὺς ἀμοίους των. Εἰς τὴν Μεσοποταμίαν δῆμος ἦζη εἰς ἀνθρώπων εὑσεβῆς καὶ δίκαιος, δὲ δόποις ἔμενε πάντοτε πιστὸς εἰς τὸν Θεόν καὶ ἐπραττε πάντοτε τὸ θέλημά του· δὲ ἀνθρώπων αὐτὸς ἐλέγετο Ἀβραάμ. Εἰς τὸν Ἀβραάμ λοιπὸν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πατρίδα του καὶ νὰ ἐλθῃ εἰς τὴν Χαναάν, ὅπου θὰ τὸν εὐλογήσῃ καὶ θὰ τὸν δισέσῃ καὶ θὰ τὸν καταστήσῃ γενάρχην μεγάλου λαοῦ. Ὁ Ἀβραάμ ὑπῆκουσεν ἀμέσως εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀφοῦ ἐγκατέλειψε τὴν πατρίδα του, ἥλθε μὲ τὴν σύζυγόν του Σάρραν καὶ τὸν ἀνεψιόν του Λώτ εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Ἐπειδὴ εἰς τὸ μέρος ὃπου κατέκησεν δὲ Ἀβραάμ μὲ τὴν οἰκογένειάν του, ἥτιο δὲ λίγη, οἱ ποιμένες τοῦ Ἀβραάμ ἐφιλονίκουν μὲ τοὺς ποιμένας τοῦ Λώτ, διότι καὶ αὐτοὶ καὶ ἔκεινοι ἥθελαν τὴν βοσκήν διὰ τὰ πρόβατα τοῦ κυρίου των· εἶχαν δὲ καὶ οἱ δύο πολλὰ πρόβατα. Τότε δὲ Ἀβραάμ ἐφοβήθη μήπως ἡ φιλονικία τῶν ποιμένων καταλήξῃ εἰς φιλονικίαν αὐτοῦ τοῦ ιδίου μὲ τὸν ἀγαπητόν του ἀνεψιόν Λώτ, καὶ διὰ νὰ προλάβῃ τοῦτο ἔκαλεσε τὸν Λώτ καὶ τοῦ εἶπεν οὗτοι τὰ φρονιμώτερον εἶνε νὰ χω-

ρισθούν ἀγαπημένοι καὶ νὰ ὑπάγῃ ἔκαστος εἰς τόπον δπου νὰ
ὑπάρχῃ ἀρκετὴ βοσκή· ἔωκε δὲ εἰς τὸν Λώτ τὸ δικαιώμα αὐ-
τὸς πρῶτος νὰ ἐκλέξῃ τὸ μέρος, δπου θέλει νὰ ὑπάγῃ. Ὁ Λώτ
ἐνόγχης πόσον φρόνιμοι ἦσαν οἱ λόγοι τοῦ Ἀβραὰμ καὶ ἐξέλεξεν
διὰ τόπον κατοικίας τὴν εὔφορον χώραν πλησίον τοῦ ποταμοῦ
Ἰορδάνου, εἰς τὸ μέρος, δπου ἦσαν αἱ πόλεις Σόδομα καὶ Γό-
μορρα· δὲ δὲ Ἀβραὰμ κατόκησεν εἰς τὴν πόλιν Χεθρών. Ὁ
Θεὸς εἶπε τότε εἰς τὸν Ἀβραὰμ διὰ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀπο-
γόνους του Θὰ δώσῃ δλόκληρον τὴν γῆν Χαναάν, δὲ δὲ Ἀβραὰμ
ἔκτισεν ἀπὸ εὐγγυμοσύνην θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν.

“Ο Λώτ μὲ τὴν οἰκογένειάν του φεύγονταν ἀπὸ τὰ Σόδομα.

Εἰς τὰς πόλεις τῶν Σοδόμων καὶ Γομέρρων οἱ κάτοικοι ἦσαν
ἀσεβέστατοι· διὰ τοῦτο δὲ Θεὸς κατέστρεψεν αὐτάς, καὶ ἐκ τῶν
κατοίκων διεσώθη μόνον ὁ Λώτ, δὲ δποτοῖς ἦτο ἐνάρετος, μὲ τὴν
οἰκογένειάν του.

“Ο Ἀβραὰμ καὶ ἡ Σάρρα δὲν είχαν τέκνα καὶ ἐλυποῦντο

πολὺ διὰ τοῦτο ἐπειδὴ δὲ εἶχαν γηράσει πολὺ, δὲν ἥλπιζαν πλέον ν' ἀποκτήσουν. Ἀλλ' εἰς τὸν Θεὸν σύζην εἶναι ἀδύνατον, καὶ ἐπειδὴ ἡσαν εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι, ἐξεπληρώθη τέλος ἡ ἐπιθυμία των καὶ ἀπέκτησαν εἰς βαθύτατον γῆρας υἱόν, τὸν δποῖον φινόμασαν Ἰσαάκ.

5. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ.

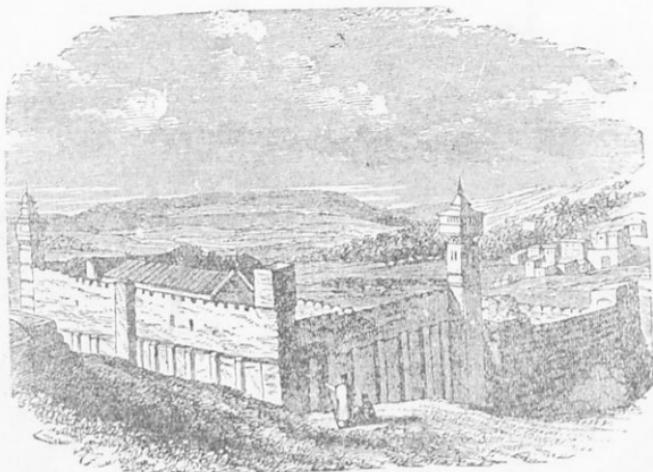
Ἄφοσ ἀπέθανεν ἡ Σάρρα, δὲ Ἀβραάμ, δὲ δποῖος ἦτο πολὺ γέρων, ἀπεφάσισε νὰ νυμφεύσῃ τὸν Ἰσαάκ. Ἐπειδὴ ὅμως ἥθελε νὰ τοῦ δώσῃ σύζυγον ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Μεσοποταμίαν, ἔστειλεν ἐκεὶ παλαιὸν καὶ πιστόν του ὑπηρέτην, τὸν Ἐλιέ-

Ο Ἐλιέζερ καὶ ἡ Ρεβέκκα.

ζερ, διὰ νὰ εὕρῃ νύμφην, μὲ τὴν βούθειαν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἐλιέζερ, ἀφοῦ ἔλαβε μαζὶ του δέκα καμήλους του χυρίου του καὶ δῶρα πολλά, ἔφθασεν, ὕστερον ἀπὸ δλίγας ἡμέρας, εἰς μίαν πόλιν τῆς Μεσοποταμίας, ὅπου ἐκάθητο δὲ ἀδελφός του Ἀβραάμ.

“Οταν ἔφθασεν ἐκεῖ, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ ζῷα ἡσαν κουρασμένα ἀπὸ τὴν πορείαν, ἐκάθισε νῦν ἀναπαυθῆ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, πλησίον εἰς ἓν φρέαρ, ἀπὸ τὸ ἐποίον ἐλάμβαναν ὅδωρ αἱ γυναικες τοῦ τόπου. “Οταν μετ’ ὀλίγον ἤλθεν ἐκεῖ μὲ τὴν στάμναν τῆς κόρης ὥραιοτάτη, ἡ Ρεθένκα, δὲ Ἐλιέζερ ἐξήτησεν ὀλίγον ὅδωρ ἀπὸ αὐτῆν, αὐτῇ δὲ προθυμότατα τοῦ ἔδωκε καὶ ἐπέτισε τὰς καμήλους του. ‘Ο δὲ Ἐλιέζερ τότε τῆς προσέφερε πλούσια δῶρα, καὶ ὅταν μὲ χαράν του ἐμαθεν δὲι τῇ κόρῃ ἦτο ἔγγονή τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ, ἐνόησεν δὲι θέλημα Θεοῦ ἦτο αὐτῇ γὰρ γίνη σύζυγος τοῦ Ἰσαάκ. Ἡ Ρεθένκα ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ διηγήθη τὰ συμβάντα, δὲ δὲ ἀδελφός τῆς Λάβαν,

Τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀβραὰμ πλησίον τῆς πόλεως Χεβρών.

ὅταν ἐμαθεν δὲι εὑρίσκετο εἰς τὴν πατρίδα του δὲ πιστὸς δοῦλος τοῦ θείου του, δὲ ποιος ἐχάρισε τόσον πλούσια δῶρα εἰς τὴν ἀδελφήν του, ἔτρεξεν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐκεὶ διηγήθη δὲ Ἐλιέζερ τὸν σκοπὸν τοῦ ταξιδίου του καὶ ἐξήτησε τὴν Ρεθένκαν διὰ σύζυγον τοῦ Ἰσαάκ. Ἡ Ρεθένκα καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς ἐδέχθησαν μὲ χαράν, δὲ δὲ Ἐλιέζερ ἐμοίρασεν εἰς δλους πλούσια δῶρα.

Τὴν ἐπομένην, ἀφοῦ ή Ρεθένκα εἴλαθε τὰς εὐλογίας τῶν συγγενῶν της, ἔφυγε μαζὶ μὲ τὸν Ὁλιέζερ καὶ τοὺς δούλους τῆς διὰ τὴν Χαναάν Μόλις ἔφθασεν ἐκεῖ τὴν ὑπεδέχθησαν μὲ ἀγάπην καὶ μὲ πανηγύρεις, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἔγιναν οἱ γάμοι. Ὁ Ισαὰκ καὶ η Ρεθένκα ἔζησαν πολὺ εὐτυχεῖς καὶ ἀπέκτησαν δύο υἱοὺς διεύμουσ. Πρώτος ἐγεννήθη ὁ Ἡσαῦ, δεύτερος δὲ ὁ Ἰακώβ, τὸν ἐποίον ἦγάπα ιδιαιτέρως ή μήτηρ του.

6. Ἡσαῦ καὶ Ἰακώβ.

Οταν δὲ Ἰσαὰκ ἐγήρασε καὶ ἐνόησεν δι την πλησιάζειν ἀ καιρὸς του θανάτου του, ἐκάλεσε τὸν Ἡσαῦ καὶ τοῦ εἰπεν : Ἐγήρασα καὶ δὲν θὰ ἀργήσω νὰ ἀποθάνω· λάθε ὅτι χρειάζεσαι διὰ τὸ κυνήγιον, ὅπαγε εἰς τοὺς ἀγρούς, καὶ φέρε μου νὰ φάγω ὅτι κυνηγήσῃς, διὰ νὰ σὲ εὐλογήσω πρὶν ἀποθάνω. Ὁ Ἡσαῦ ὑπήκουσε καὶ ἐξῆλθεν εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἡ Ρεθένκα ὅμως γῆκουσε την εἰπεν δὲ Ἰσαὰκ εἰς τὸν Ἡσαῦ καὶ ἐσκέφθη πῶς νὰ ἐμπεδίσῃ νὰ λάθη αὐτὸς τὴν εὐλογίαν, διὰ νὰ τὴν λάθη δὲ ἀγαπητός της Ἰακώβ. ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν Ἰακώβ καὶ τοῦ εἰπε νὰ ὑπάγῃ νὰ φέρῃ δύο ἑρίφια διὰ νὰ τὰ προσφέρῃ μαγειρευμένα εἰς τὸν πατέρα του, πρὶν ἐπιστρέψῃ δὲ Ἡσαῦ, ὥστε νὰ λάθη αὐτὸς τὴν εὐλογίαν του πατρός του. Ἐπειδὴ δομοὶ δὲ Ἰακὼβ δὲν είχε τρίχας εἰς τὸ σῶμά του, ἐνῷ δὲ Ἡσαῦ ἤτο τριχωτός, ἐφοβήθη εύτος μήπως δὲ τυφλὸς πατήρ του τὸν ψηλαφήσῃ καὶ ἐννοήσῃ τὴν ἀπάτην, τὸν καταρασθῆντα δὲ ἀντὶ νὰ τὸν εὐλογήσῃ ἀλλ’ ή μήτηρ του τὸν καθηγούχασε καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ φέρῃ ἀμέσως τὰ ἑρίφια. Ὁ Ἰακὼβ ὑπήκουσε καὶ τὰ ἔφερεν. Ἀφοῦ ή μήτηρ τὰ ἐμαγείρευσεν ἐνέδυσε τὸν Ἰακὼβ μὲ τὴν καλήν ἐνδυμασίαν του Ἡσαῦ καὶ ξέθεσεν εἰς τοὺς βραχίονας καὶ τὸ γυμνὸν μέρος του λαιμοῦ του δέρμα ἀπὸ τὰ ἑρίφια, ὥστε, ἐν τὸν ἦγετεν δὲ τυφλὸς πατήρ, νὰ ἐνδιμίζειν δι την είχεν ἐμπρός του τὸν πρωτότοκον υἱόν του.

Ο Ἰακὼβ, ἀφοῦ ἐγεδύῃ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον, εἴλαθε τὸ φαγητόν καὶ εισῆλθεν εἰς τὸ σῶμάτιον του πατρός του. Εἰς τὴν ἑρώ-

τησιν τοῦ γέροντος Ἰσαὰκ ποῖος είναι, δὲ Ἰακὼδ ἀπήντησε : Καλέ μου πάτερ, ἔγώ είμαι δὲ πρωτότοκος υἱός σου, δέ Ἡσαῦ ἔφερα τὸ κυνήγιον, δπως ἥθελες, ώραια μαγειρευμένον καὶ τώρα σὲ παρακαλῶ, ἀφοῦ φάγῃς, νὰ μὲ εὐλογήσῃς, δπως μοῦ ὑπεσχέθης. Οὐ Ἰσαὰκ ἡπόρησε πῶς ἦτο δυνατεῖν τόσον ἐνωρῆς νὰ ἐπιστρέψῃ δὲ Ἡσαῦ ἀπὸ τὸ κυνήγιον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἡ φωνὴ ποὺ ἤκουε δὲν τοῦ ἐραίνετο ώστὲν φωνὴ τοῦ Ἡσαῦ, ἀλλὰ

Οὐ Ἰσαὰκ εὐλογεῖ τὸν Ἰακὼβ.

μᾶλλον ως ἡ φωνὴ τοῦ Ἰακὼδ. Διὰ τοῦτο εἶπεν εἰς τὸν Ἰακὼδ νὰ πλησιάσῃ διὰ νὰ πεισθῇ. Μόλις ἐπλησίασε τὸν ἐψηλάφησεν δὲ πατήρ του, ἐπειδὴ δμως ἡ Ρεβέκκα είχε προνοήσει νὰ ἐνδύσῃ τοὺς βραχίονας καὶ τὸν λαιμόν του μὲ δέρμα ἐρίφου, γηπατήθη δὲ γέρων Ἰσαὰκ καὶ ἐνεφώνησεν : νὴ μὲν φωνή, φωνὴ Ἰακὼδ, αἴ δὲ χεῖρες, χεῖρες Ἡσαῦ. Ἀφοῦ δὲ ἐφαγεν, γὺλόγησε τὸν Ἰακὼδ, τὸν δποιον ἐνόμιζεν ως τὸν Ἡσαῦ καὶ τοῦ γηράχηθη νὰ ἔχῃ δλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς.

Μόλις δὲ Ἰακώβῳ ἔλαβε τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρός του καὶ ἔφυγεν ἀπὸ τὸ δωμάτιόν του, ἥλθεν δὲ Ἡσαῦ ἀπὸ τὸ κυνήγιον, ἤτοι μασε τὸ φαγητὸν καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸν πατέρα του, διὰ νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του. Οὐαὶ τοῖς τότε ἐνόησε τὴν ἀπάτην τοῦ Ἰακώβου καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἡσαῦ ὅτι πρὸ δὲ λίγου ἔδωσε τὴν εὐλογίαν του, τὴν ἐποίαν δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὁπίσω. Θερμῶς παρεκάλει δὲ Ἡσαῦ τὸν πατέρα του νὰ εὐλογήσῃ καὶ αὐτόν, ἀλλ᾽ ὁ πατὴρ ἀπήντα ὅτι δὲ ἀδελφός του Ἰακώβῳ ἔλαβεν ἥδη μὲν ἀπάτην τὴν εὐλογίαν του. Τέλος τὸν ἐλυπήθη καὶ τοῦ ηγχήθη νὰ ζήσῃ εἰς ευφορού χώραν, τοῦ εἶπεν ὅμως ὅτι θὰ ὑπηρετῇ τὸν ἀδελφόν του.

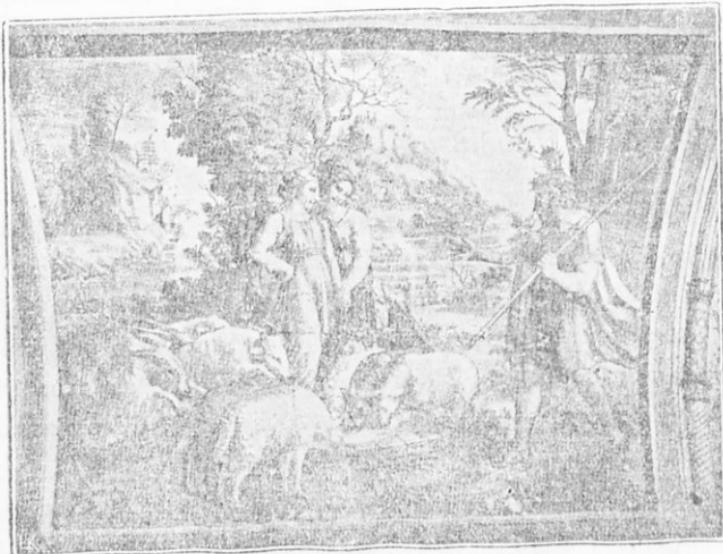
7. Οὐαὶ Ἰακώβῳ μακρὰν τῆς πατρίδος του.

Οὐαὶ Ἡσαῦ ἦτο πολὺ ωργισμένος κατὰ τοῦ Ἰακώβου καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Διὰ τοῦτο ἡ Ρεθένκα συνεδούλευσε τὸν Ἰακώβον νὰ φύγῃ εἰς Μεσοποταμίαν, πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Λάδαν καὶ νὰ μείνῃ ἐκεὶ ἕως ὅτου παρέλθῃ ἡ ὁργὴ τοῦ ἀδελφοῦ του. Οὐαὶ τοῖς τότε σύμφωνος, δὲ Ἰακώβῳ ὑπήκουσεν εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ ἡγαγκάσθη, μὲν μεγάλην λύπην του, νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτοὺς καὶ τὴν πατρίδα του.

Αφοῦ δὲ Ἰακώβῳ ἐπεριπάτησεν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐπειδὴ ἐνύκτιωσεν, ἡγαγκάσθη νὰ διανυκτερεύσῃ εἰς τὸ ὄπαιθρον· τότε ἔλαβεν ἔνα λίθον καὶ τὸν ἔθεσε διὰ προσκεφάλαιον καὶ ἀπεκοιμήθη. Εἶδε δὲ εἰς τὸ ὄγειρόν του μίαν κλίμακα, ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς τὸ ἄκρον τῆς κλίμακος ἐφάνη ὁ Θεὸς καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβον νὰ μὴ φοβηθῇ, διότι αὐτὸς εἰναι ὁ Θεὸς τῶν προγόνων του, διότιος θὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς ἀπογόνους του τὴν γῆν ὅπου κοιμᾶται καὶ διότιος θὰ τὸν διαφυλάττῃ καὶ θὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ ἐπανέλθῃ ὅγις εἰς αὐτὸν τὸ μέρος. Τὸ ὄγειρον αὐτὸν ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ἰακώβον· ἔξυπνησε μὲν ταραχὴν καὶ ἐσκέψθη ὅτι ὁ Θεὸς κατοικεῖ εἰς τὸν τόπον αὐτόν· ἐσηκώθη καὶ ἔλαβε τὸν λίθον, τὸν ὅποιον εἶχε

μεταχειρισθή ὡς προσκεφάλαιον καὶ τὸν ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θεόν· οὐ πεσχέθη δέ, ἐὰν ἐπανέλθῃ θυγῆς εἰς αὐτὸν τὸ μέρος, θὰ κτίσῃ θυσιαστὴριον εἰς τὸν Θεόν.

Ἄφοις ὁ Ἱακὼβ ἔξηκολούθησε τὸν δρόμον του ἔφθασε, τέλος, πλησίον εἰς τὴν πόλιν τῆς Μεσοποταμίας Χαρράν, ὅπου ἐκάθητο ὁ θεῖός του· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἦτο κουρασμένος ἀνεπαύθη πλησίον εἰς ἐν φρέαρ ἔξω τῆς πόλεως.⁵ Εκεῖ, ἐνῷ ἦρώτα δὲ Ἱακὼβ δια-

Ο Ἱακὼβ καὶ ἡ Ραχήλ.

φόρους ποιμένας, οἱ δόποις ἐπότιζαν τὰ πρέβατά των, διὰ τὸν θεῖόν του Λάθαν, ἐφάνη καὶ ἡ Ραχήλ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Λάθαν, ἡ δόποια ἥρχετο νὰ ποτίσῃ τὰ πρέβατα τοῦ πατρός της· τότε ἐγνωρίσθησαν οἱ δύο ἔξαδελφοι, ἡ δὲ Ραχήλ ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα της καὶ τοῦ ἀνήγγειλεν ὅτι ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν των ὁ ἀνεψιός του Ἱακὼβ. Ο Λάθαν ἀμέσως ἔτρεξεν εἰς συνάντησίν του, τὸν κατεφίλησε καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου δὲ ἀνεψιός του διηγήθη πῶς καὶ διετί ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ τοῦ ἔθωκεν εἰδήσεις διὰ τοὺς γονεῖς του.

8. Ἐπιστροφὴ τοῦ Ἰακώβ.

Ο Ἰακὼδ ἐνυμφεύθη εἰς τὴν Χαρρὰν καὶ ἀπέκτησε ὅντες αὐτὸν. Ἀφοῦ δὲ μωρὸς διέμεινεν εἰκοσιν ἔτη εἰς τὴν ξένην γῆν, τὸν κατέλαθε μεγάλη ἐπιθυμίᾳ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του διὰ νὰ ἴσῃ τὸν πατέρα του (ἡ μήτηρ του εἶχεν γῆδην ἀποθάνει), τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς φίλους του. Ἄλλο ἐφασθεῖτο μήπως ὁ Ἡσαῦ διατηρῆ ἀκόμη τὴν ἔχθραν καὶ θελήσῃ νὰ τὸν ἐκδικήσῃ. Ἀφοῦ δὲ μωρὸς ὁ Θεός του ὑπεσχέθη διὰ δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τίποτε ἀπὸ τὸν Ἡσαῦ, ἐκίνησε διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Χαναάν, μὲ τὴν οἰκογένειάν του, τοὺς ὑπηρέτας του καὶ τὰ ὑπάρχοντά του.

Ο Ἡσαῦ, μόλις ἔμαθεν διὰ ἐπανέρχεται δὲ ἀδελφός του, ἐλημόνησε τὰ παρελθόντα καὶ ἔξηλθε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ μὲ ἀγάπην. Οταν συνηντήθησαν, βιστερὸν ἀπὸ τόσον καιρόν, οἱ δύο ἀδελφοί, ἐφιλγήθησαν τρυφερὰ καὶ ἔχλαυσαν ἀπὸ τὴν χαράν των. Ο Ἰακὼδ, πλήρης ἀπὸ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Θεόν, διέτι μὲ τὴν προστασίαν του ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον ὅπου, διαν ἐπήγαινεν εἰς τὴν Χαρρὰν, εἶχεν ἵδει τὸ ὄνειρον τῆς κλίμακος, καὶ, συμφώνως μὲ τὴν ὑπόσχεσίν του, ἔδρυσεν ἐκεῖ εἰς τιμὴν τοῦ Θεοῦ θυσιαστήριον.

9. Ὁ Ἰωσὴφ καὶ οἱ ἀδελφοί του.

Ο Ἰακὼδ εἶχε ὅντες αὐτὸν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους γῆράπα περισσότερον τὸν προτελευταῖον, τὸν Ἰωσὴφ, διέτι γῆτο δὲ καλύτερος. Οἱ ἀδελφοί του δὲ μωρὸς τὸν ἐφθόνουν δι' αὐτό, καὶ μάλιστα ἀφ' εἰσου δὲ πατήρ του εἶχε χαρίσει πολύτιμον ἐπανωφόριον. Ἀκόμη δὲ περισσότερον τὸν ἐμίσησαν, διαν δὲ Ἰωσὴφ διηγήθη εἰς αὐτοὺς δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα εἶδεν. Εἰς τὸ πρῶτον ὄνειρον εἶδεν διὰ δὲν εἴδεν τὰ ὁράγραν στάχυς, καὶ τὰ μὲν ἴδιακόν του δειμάτιον ἔμεινεν ὅρθιον, τὰ δὲ δεμάτια τῶν ἀδελφῶν του ἔχλιναν ἐμπρὸς εἰς τὸ ἴδιακόν του. Οταν δὲ Ἰωσὴφ διηγήθη αὐτὸς τὸ ὄνειρον

Ιερὰ ἱστορία τῆς Π. Διαθήκης Δ. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ρον εἰς τοὺς ἀδελφούς του, τοῦ εἰπαν αὐτοί : Μήπως θέλεις νὰ γίνῃς βασιλεὺς μας, νὰ μᾶς ἔξουσιάς ; Εἰς τὸ δεύτερον ὄνειρον εἶδεν δὲι δὲ γῆλιος, ἣ σελήνη καὶ ἔνδεκα ἀστέρες τὸν προσεκύνησαν. Ὅταν διηγήθη τὸ ὄνειρον τοῦτο εἰς τὸν πατέρα του, τὸν ἐπέπληγε καὶ τοῦ εἶπε : Τί ὄνειρον εἶναι τοῦτο ; Μήπως ἔγώ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου θὰ σὲ προσκυνήσωμεν ; Οἱ ἀδελφοί του τὸν ἐμίσουν δι᾽ ὅλα αὐτὰ πολύ, καὶ ἔζητουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸν φονεύσουν.

Τὰ ὄνειρα τοῦ Ἱωσήφ.

Μίαν γῆμέραν, ἐνῷ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἱωσήφ ἔβοσκαν τὰ πρόβατά των εἰς τοὺς ἀγρούς, ἔστειλεν δὲ Ἱακὼθ τὸν Ἱωσήφ διὰ νὰ φέρῃ πρὸς αὐτοὺς τροφάς. Μόλις τὸν εἶδαν οἱ ἀδελφοί του ἀπὸ μακράν, εἶπαν μεταξύ των : Ἰδοὺ αὐτός, ὁ ὀποῖος βλέπει τὰ δνειρά· καὶ ἐσχέφθησαν νὰ τὸν φονεύσουν καὶ νὰ ρίψουν τὸ πτῶμά του εἰς ἕνα λάκκον. Εἰς ἐκ τῶν ἀδελφῶν του ὅμως, δὲ Ρουθήν, ἐπιρέτειε νὰ μὴ τὸν φονεύσουν, ἀλλὰ νὰ ἀφήσουν αὐτὸν εἰς ἕνα λάκκον, διὰ νὰ μὴ βάψουν τὰς χειράς των εἰς ἀδελφικὸν αἷμα,

Ξπως τοὺς ἔλεγεν δὲ πραγματικός του ἔμως σκοπὸς ήτο νὰ δυνηθῇ νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἄλλων καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν πατέρα του. Οἱ ἀδελφοὶ παρεδέχθησαν τὴν γνώμην τοῦ Ρουθήν καὶ μόλις ἐπληγσίασεν δὲ Ἰωσῆς τὸν συνέλαβαν, τοῦ ἀφῆρεσαν τὸ πολύτιμον ἐπανωφόριον, τὸ δποῖον ἐφόρει, τὸν ἔρριψαν εἰς ἕνα λάκκον, καὶ χωρὶς νὰ δίδουν καμπίαν προσοχὴν εἰς τοὺς θρήνους του, ἐκάθισαν ἐκεὶ πληγσίον νὰ φάγουν δλοι,

Ο Ἰωσῆς πωλεῖται ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του

ἔκτὸς ἀπὸ τὸν Ρουθήν, δὲ δποῖος ἐσκέπτετο πᾶς νὰ σώσῃ τὸν Ἰωσῆς.

Ἐνῷ ἔμως ἔτερων αἱ ἀδελφοὶ, εἶδαν ὅτὸ μακρὰν νὰ διαβαίνουν ἐπάνω εἰς καμήλους ἔμποροι ἀπὸ τὴν Ἰσμαγλίαν, αἱ δποῖοι ἐπήγαιναν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τότε δὲ Ἰούδας ἐπρότεινεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του νὰ ἔξαγάγουν τὸν Ἰωσῆς ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ νὰ τὸν πωλήσουν εἰς τοὺς Ἰσμαγλίτας ἔμπόρους, ὥστε καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν των νὰ ἀπαλλαχθοῦν, χωρὶς νὰ τὸν φονεύσουν, καὶ νὰ κερδίσουν ὀλίγα χρήματα. Οἱ ἀδελφοὶ ἔμειναν σύμφωνοι καὶ ἀνε-

ειθασαν τὸν Ἰωσὴφ ἀπὸ τὸν λάκκον, ἐπώλησαν δὲ αὐτὸν διὸ
δλίγα χρήματα εἰς τοὺς ἐμπόρους ὡς δισδόλουν.

Οἱ ἀδελφοὶ δὲν εἶχαν βέβαια τὸ θάρρος νὰ εἴπουν τὴν κακήν
των πρᾶξιν εἰς τὸν πατέρα των καὶ ἐσκέπτοντο τί γὰρ εἴπουν εἰς
αὐτὸν διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἔξαφάνισιν τοῦ Ἰωσῆφ. Ἐσφα-
ξαν λοιπὸν ἦν ἐρίφιον, ἔθαψαν τὸ ἐπανωφόριον τοῦ Ἰωσῆφ εἰς
τὸ αἷμά του, τὸ παρουσίασαν εἰς τὸν πατέρα των καὶ τοῦ εἶπαν :
Ηὕραμεν αὐτὸ τὸ ἐπανωφόριον· Ιδὲ μήπως εἶναι τοῦ υἱοῦ σου ;
Οἱ Ἰακὼδ ἀνεγνώρισε τὸ ἐπανωφόριον καὶ εἶπεν : Ἀλλοίμονον,
αὐτὸ εἶναι τὸ ἐπανωφόριον τοῦ υἱοῦ μου· κακὸν θηρίον τὸν κατέ-
φαγε· μὲ πένθος βαρὺ θὰ ἀποθάνω. Ἀπερίγραπτος ἦτο ἡ λύπη
τοῦ δυστυχοῦς πατρὸς διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ του υἱοῦ,
τὸν δποῖον ἔκλαιεν ἀδιακόπως.

10. Ὁ Ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ηετεφρῆ κοὶ εἰς τὴν φυλακήν.

Οἱ Ἰσμαηλῖται ἔμποροι, έταν ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐπώ-
λησαν τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὸν Ηετεφρῆν, δοποῖος ἦτο ἀρχιμάγειρος
τοῦ Φαραὼ. Ὁ Ηετεφρῆς ἔξετίμησε τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀρε-
τὴν τοῦ Ἰωσῆφ, καὶ ἀμέσως ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιστασίαν
τῆς οἰκίας του. Ἡ γυνὴ δμως τοῦ Ηετεφρῆς ἦτο κακὴ καὶ ἐσυ-
κοφάντησε τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὸν σύζυγόν της, ἐκείνος δέ, χωρὶς νὰ
ἔξετάσῃ, τὴν ἐπίστευσε καὶ ἔρριψε τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὴν φυλακήν.

Οἱ Ἰωσῆφ εἰς τὴν φυλακὴν διεκρίνετο διὰ τὴν καλήν του δια-
γωγήν, καὶ διὰ τοῦτο δὲ ἐπειτάτης τῆς φυλακῆς τὸν συνεπάθησε
καὶ τὸν ὄρισε φύλακα διωγμού τῶν ἄλλων φυλακίσμένων. Εἰς τὴν
φυλακήν, δπου εὑρίσκετο δ Ἰωσῆφ, ἐφυλακίσθησαν μετὸ δλίγον δ
ἀρχισινοχόος καὶ δ ἀρχισιτοποιὸς (δηλαδὴ δ πρῶτος ἀρτοποιὸς) τοῦ
βασιλέως, διέτι παρήκουσαν τὰς διαταγάς του. Μίαν προῖται δ
Ἰωσῆφ εἶδεν αὐτοὺς πολὺ σκεπτικούς καὶ λυπημένους, καὶ τοὺς
ἡρώτης τὴν αἰτίαν τῆς λύπης των. Καὶ οἱ δύο ἀπήντησαν διε-

τὴν νύκτα εἰδαν ὅνειρα, τὰ δποῖα πολὺ τοὺς ἐτάραξαν, ἀλλ᾽ οὐκ
κανεὶς δὲν ἡδυνήθη νὰ τὰ ἔξηγήσῃ εἰς αὐτοὺς.

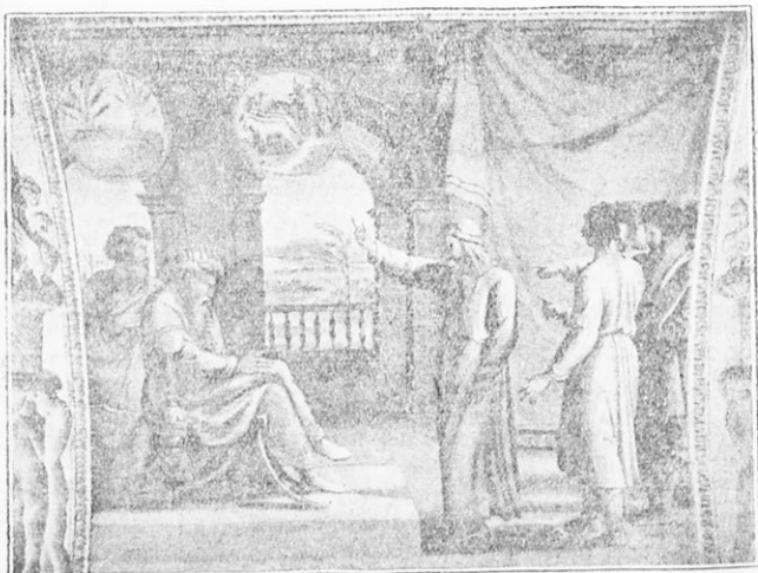
Ο Ἰωσῆφ εἶπε νὰ διηγγήθουν εἰς αὐτὸν τὰ ὅνειρά των, τὰ
ἔποια Ἰωσέ μὲ τὴν βούθειαν τοῦ Θεοῦ ἐξηγήσῃ. Τότε δ ἀρχιοι-
νοχός δηγγήθη ὡς ἔξης τὸ ὅνειρόν του : Εἶδα μίαν ἄμπελον
μὲ τρία κλήματα, πλήρη ἀπὸ ωρίμους σταφυλάς· ἔλαβα ἀπὸ
αὐτάς, τὰς ἔθλιψα ἐντὸς ἑνὸς ποτηρίου, ἀπὸ τὸ δποῖον ἔπιεν
δ Φαραώ. Ο Ἰωσῆφ εἶπε : Τὰ τρία κλήματα δηλοῦν τρεῖς
ἡμέρας· μετὰ τρεῖς ἡμέρας δ Φαραὼ θὰ σὲ ἔξαγάγῃ ἐκ τῆς
φυλακῆς καὶ θὰ σὲ ἐπαναφέρῃ εἰς τὸ ἀξιωμά σου. Τότε ὅμως
μὴ μὲ λησμονῆσῃς καὶ φρόντισε νὰ ἔξελθω καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν
φυλακήν, διότι εἶμαι ἀθῆρος.

Κατόπιν διηγγήθη καὶ δ ἀρχιοιτοποιὸς τὸ ὅνειρόν του : Ὡνειρεύθηγε οὐτε
τὸ ἐπάνω εἰς τὸ ἀλλο· εἰς τὸ ἐπάνω καλάθιον εὑρίσκοντο
διάφορα ζυμαρικά διὰ τὸν Φαραώ, ἥρχοντο δὲ τὰ πιηνὰ καὶ
ἔτρωγαν ἔξ αὐτῶν. Ο Ἰωσῆφ εἶπε : Τὰ τρία καλάθια σημαί-
νουν τρεῖς ἡμέρας· μετὰ τρεῖς ἡμέρας, κατὰ δικταγήν τοῦ
Φαραώ, θὰ κρεμασθῆσαι καὶ τὰ πιηνὰ τοῦ σύρανος θὰ κατα-
τρώγουν τὰς σάρκας σου. Οπως εἶπεν δ Ἰωσῆφ καὶ ἔγινε.
Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, διαν δ Φαραὼ ἐώρταζε τὰ γενέθλιά του, δ
ἀρχιοινοχός ἀνέλαβε πάλιν τὴν ὑπηρεσίαν του, δ δὲ ἀρχιοι-
τοποιὸς ἐκρεμάσθη. Ο ἀρχιοινοχός ὅμως δὲν ἐνεθυμήθη δι
τὸν παρεκάλεσεν δ Ἰωσῆφ νὰ δμιλήσῃ δι· αὐτὸν εἰς τὸν Φα-
ραώ, ἀλλὰ τὸν ἐλησμόνησε.

11. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἰωσῆφ.

Δύο ἔτη μετὰ τὸ συμβάν τοῦτο εἶδεν δ Φαραὼ εἰς τὸν ὅπνον
του ὅνειρον οὐτε, ἐνῷ ἦτο εἰς τὰς ὅχθας τοῦ Νείλου ποταμοῦ,
ἀνέβατναν ἔξ αὐτοῦ ἐπιὰ ωραῖαι καὶ παχεῖαι ἀγελάδες, αἱ δποῖαι
ἔδοσσαν ἐκεὶ πλησίον ἀμέσως ὅμως κατόπιν εἶδε νὰ ἔξέρχωνται
ἀπὸ τὰ ὄδατα τοῦ Νείλου ἄλλαι ἐπτὰ ἀγελάδες, ἵσχναι καὶ

άσχημοι, αἱ ἀποῖκαι κατέφαγαν τὰς παχείας καὶ ὥραιας ἀγελάδας. Μόλις εἶδε τὸ ὄνειρον τοῦτο ὁ Φαραὼ ἐξύπνησεν· ἀλλ' έτσι μετ' ὀλίγον ἀπεκοιμήθη, εἶδεν ἀμέσως δεύτερον ὄνειρον, οὗτοι ἀπὸ μίαν ῥῖζαν ἐβλάστησαν ἐπτὰ στάχυες παχεῖς καὶ ὥραιοι, πλησίον δ' αὐτῶν ἐβλάστησαν ἐπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ μαραμένοι, οἱ ἀποῖκοι κατέπιαν τοὺς ἐπτὰ παχεῖς καὶ ὥραιούς. Τότε ἐξύπνησεν ὁ Φαραὼ καὶ, ἐπειδὴ τὰ ὄνειρα αὐτὰ τοῦ ἐπροξένησαν

Ο Ἰωσήφ ἐξῆ, εἰ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραὼ.

μεγάλην ἐντύπωσιν, ἐκάλεσε τοὺς σοφοὺς τῆς χώρας νὰ τὰ ἐξηγήσουν, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν γῆραν γένηθαν.

Τότε ὁ ἀρχιεινοχόος ἐνεθυμήθη πώς ὁ Ἰωσήφ ἐξήγγυε τὸ ὄνειρον αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀρχιειτοποιοῦ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἴπε τοῦτο εἰς τὸν Φαραὼ, ὃ ἀποίεις ἀμέσως διέταξε νὰ φέρουν τὸν Ἰωσήφ ἐνώπιόν του. Τοῦτο καὶ ἔγινεν, ὃ δὲ Ἰωσήφ, ἀφοῦ παρουσιάσθη πρὸ τοῦ Φαραὼ, ὡς ἐξῆς ἐξήγγυε τὰ ὄνειρά του: Τὰ δύο ὄνειρα σημαίγουσιν ἔν καὶ τὸ αὐτό. Αἱ ἐπτὰ παχεῖαι ἀγελάδες καὶ οἱ ἐπτὰ παχεῖς στάχυες σημαίγουν ἐπτὰ ἔτη, εὑφρο-

ρίας εἰς τὴν χώραν τῆς Αἴγυπτου· αἱ δὲ ἐπτὰ ισχυαὶ ἀγελάδες καὶ οἱ ἐπτὰ ισχυοὶ στάχυες σημαίνουν ἐπτὰ ἔτη ἀφορίας, τὰ δέποια θὰ διαδεχθοῦν ἀμέσως τὰ ἔτη τῆς εὐφορίας. Τὸ δὲ εἶδε τὰ δύο δονειρά τὸ ἐν κατάπιν τοῦ ἄλλου σημαίνει ὅτι ταχέως θὰ συμβοῦν ὅσα εἶδε. Συνεθεύλευσε δὲ ὁ Ἰωσήφ τὸν Φαραὼ, διὰ νὰ μὴ ὑποφέρῃ δλαδὸς πολὺ κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας, νὰ ἔχει ἔνα φρόνιμον ἀνδρα, δέποιος νὰ φροντίσῃ νὰ θέσῃ κατὰ μέρος πολὺν σῖτον κατὰ τὰ ἐπτὰ ἔτη τῆς εὐφορίας.

Ο Φαραὼ τότε ἐσκέφθη ὅτι δὲ Ἰωσήφ θὰ ἥτο δὲ καταλληλότατος ἀνὴρ νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν σῖτον καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἀρχοντα, καὶ τὸν ἐτίμησε μὲ μεγάλας τιμάς. Ο Ἰωσήφ ἐκυβέρνησε μὲ μεγάλην σοφίαν· κατὰ τὰ ἐπτὰ ἔτη τῆς εὐφορίας ἔκτισεν εἰς τὰς πόλεις τῆς Αἴγυπτου μεγάλας ἀποθήκας καὶ ἐγέμισεν αὐτὰς ἀπὸ σῖτον· διὰ τοῦτον δὲ βραδύτερον ἥλθαν τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας εἰς ὅλην τὴν γῆν, μόνον εἰς τὴν Αἴγυπτον οἱ ἀνθρώποι δὲν ἐστεργήθησαν τὸν σῖτον καὶ δὲν ὑπέφεραν πολύ· ἥρχοντο δὲ ἀπὸ ἄλλα μέρη εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσουν σῖτον.

12. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἔρχονται εἰς Αἴγυπτον.

Κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας ἥκουσε καὶ δὲ Ἰακὼθ ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπώλουν σῖτον καὶ ἔστειλε τοὺς υἱούς του ἐκεὶ διὰ νὰ ἀγοράσουν· ἐκράτησε δὲ πλησίον του μόνον τὸν μικρότερον υἱόν του Βενιαμίν. Ὁταν οἱ δέκα υἱοί τοῦ Ἰακὼθ ἥλθαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἰωσήφ, διότι αὐτὸς εἶχε τὴν φροντίδα διὰ τὴν πώλησιν τοῦ σίτου, καὶ ἐγονάτισαν ἐμπροσθέν του. Ο Ἰωσήφ ἀνεγνώρισε τοὺς ἀδελφούς του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἥθελε νὰ τοὺς δοκιμάσῃ, δὲν ἐφανερώθη, καὶ ἥρώτησεν αὐτοὺς μὲ ἀπότομον τρόπον ἀπὸ ποσῷ ἔρχονται καὶ διατέλεσθαι. Αὐτοὶ ἀπήγνησαν δὲν ἔρχονται ἀπὸ τὴν Χανάκαν διὰ νὰ ἀγοράσουν σῖτον, Ο Ἰωσήφ τότε εἶπε πρὸς αὐτούς: Σεις εἰσθε κατάσκοποι ξένου βασιλέως καὶ δὲν ἥλθατε, δπως λέγετε, διὰ νὰ ἀγοράσετε οῖτον, ἀλλὰ διὰ νὰ κατασκοπεύσετε τὴν χώραν. Οἱ ἀδελφοὶ διεμαρτύροντο δὲν δὲν

ῆσαν κατάσκοποι καὶ ἔτι ὁ μόνος λόγος πεὺ ἡλθαν ἦτο ν' ἀγοράσουν σῖτον· διηγήθησαν δὲ εἰς τὸν Ἰωσήφ ὅτι ἦσαν δώδεκα ἀδελφοί, ἐκ τῶν ὅποιων ὁ μικρότερος ἔμεινε πλησίον τοῦ πατρός των, εἰς δὲ δὲν ὑπῆρχε πλέον εἰς τὴν ζωήν. Ὁ Ἰωσήφ ἐξηκολούθει νὰ προσποιηται ὅτι ἐθεώρει αὐτοὺς ὡς κατασκόπους καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἔως ὅτου ἀποδειχθῇ ἡ ἀθωτης των θὰ κρατήσῃ ὅλους εἰς τὴν φυλακήν, πλὴν ἐνός, ὁ ὅποιος πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα του νὰ φέρῃ καὶ τὸν μικρότερον ἀδελφὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἀλλὰ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἡλθεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακήν καὶ εἶπε μὲν ἔνα διερμηνέα, ὁ ὅποιος ἐγνώριζε τὴν ἕδραικήν γλωσσαν, πρὸς τοὺς ἀδελφούς δὲν δύνανται νὰ ἀπέλθουν καὶ νὰ φέρουν εἰς τὴν πατρίδα των τὸν σῖτον· πρέπει δημως εἰς ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς νὰ μείνῃ φυλακισμένος, ἔως δὲν οἱ ἄλλοι φέρουν καὶ τὸν Βενιαμίν, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἐὰν λέγουν ἀληθῆ. Οἱ ἀδελφοὶ τότε ἔλεγαν μεταξύ των: 'Ημεῖς τώρα πληρώνομεν τὸ κακὸν ποὺ ἔκαμαμεν πρὸς τὸν Ἰωσήφ· εἶδαμεν τὴν ἀγωνίαν του, ἥκούσαμεν τοὺς θρήνους του καὶ δὲν τὸν ἐλυπήθημεν· δι' αὐτὸν πέφερομεν τώρα. Ὁ Ρουθὴν μάλιστα ἐπέπληγτε πολὺ τοὺς ἀδελφούς του, διέτι ἦσαν τόσον σκληροὶ πρὸς τὸν Ἰωσήφ. Οἱ ἀδελφοὶ ἔλεγαν δὲν αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ Ἰωσήφ, διέτι δὲν ἐγνώριζαν δὲν αὐτὸς ἐννοεῖ τὴν γλωσσάν των, ἀφοῦ ὠμίλει πρὸς αὐτοὺς πάντοτε μὲν διερμηνέα. Αὐτὸς δημως ἐνός δλα καὶ συνεκινήθη πολύ, ἐπειδὴ ἔθλεπεν δὲν ἥρχισαν οἱ ἀδελφοὶ του νὰ συναισθάνωνται τὸ σφάλμα των, καὶ ἀφοῦ ἐπῆγε κατὰ μέρος ἔκλαυσε πολύ. Μετὰ ταῦτα ἔκρατησεν εἰς τὴν φυλακήν μόνον τὸν Συμεών, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς ἀδελφούς ἐπέτρεψε ν' ἀναχωρήσουν μὲν τοὺς σάκκους των πλήρεις ἀπὸ σῖτον· διέταξε δὲ τοὺς ὑπηρέτας νὰ θέσουν εἰς τοὺς σάκκους ἑκάστου τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἔσωκαν διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ σῖτου, καὶ νὰ τοὺς δώσουν τροφὰς διὰ τὸ ταξίδιον.

"Οταν οἱ ἀδελφοὶ καθ' ὁδὸν ἤνοιξαν τοὺς σάκκους των, γηπόρησαν διότι εἶδαν τὰ χρήματά των ἐντὸς αὐτῶν. "Οταν ἐφθασαν εἰς τὴν πατρίδα των, διηγήθησαν εἰς τὸν πατέρα των τὰ συμβάντα. Ὁ Ἰακὼβ μὲν μεγάλην του ταραχὴν ἤκουσε τὴν φυλάκι-

σιν τοῦ Συμεὼν καὶ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀρχοντος νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ καὶ δὲ Βενιαμίν, εἰπε ὅτε εἰς αὐτούς : Μοῦ στερεῖτε τὰ τέχνα μου· δὲ Ἰωσὴφ δὲν ζῇ πλέον, δὲ Συμεὼν δὲν ἐπέστρεψε, τώρα ζητεῖτε καὶ τὸν Βενιαμίν διὰ νὰ χάσω καὶ αὐτόν ; Διατί ὑποχέρω πάντα ταῦτα ; Ὁ Ραυθὴν διειθεῖται τὸν πατέρα του ὅτι δὲ Βενιαμίν οὐδὲν κακὸν θὰ πάθῃ καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ τὸν ἔχῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἀλλ ἡτο ἀδύνατον νὰ πεισθῇ δὲ γέρων Ἰακώβ.

13. Τὸ δεύτερον ταξίδιον τῶν νήῶν τοῦ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον. Ὁ Ἰωσὴφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

Οταν ἐτελείωσεν δὲ σῖτος, τὸν ἀποίον εἶχαν φέρει οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, εἰπεν οὕτος εἰς τὰ τέκνα του νὰ ὑπάγουν πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἐφοδιασθοῦν μὲ σῖτον. Ἀλλ ὁ Ἰούδας τοῦ ἀπῆγνητησεν ὅτι δὲν ἔμποροσύνη νὰ ὑπάγουν χωρὶς τὸν Βενιαμίν. Ἐπὶ τέλους ὁ πατήρ, μὲ μεγάλην του λύπην, ἤναγκάσθη νὰ δώσῃ τὴν συγκατάθεσίν του, ἀφοῦ ἡγγυήθη διὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Βενιαμίν δὲ Ἰούδας. Ἐφυγαν λοιπὸν καὶ οἱ δέκα ἀδελφοὶ διὰ τὴν Αἴγυπτον μὲ πολλὰ χρήματα καὶ ὅπρα.

Οταν δὲ Ἰωσὴφ εἶδε τοὺς ἀδελφούς του, ἔχαιρέτισεν αὐτούς φιλικῶς καὶ τοὺς ἡρώτησε διὰ τὴν ὑγείαν αὐτῶν καὶ τοῦ πατρός των, ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι ὁ πατήρ των καὶ αὐτοὶ ὑγιαίνουν. Ἐπειτα δὲ Ἰωσὴφ, ἀφοῦ ἐφερε πρὸς αὐτούς τὸν Συμεὼν, παρετήρησε τὸν Βενιαμίν καὶ ἡρώτησεν ἐὰν εἰναι δὲ νεώτερος ἀδελφός· δταν δὲ οἱ ἀδελφοὶ τὸν διειθεῖταίωσαν περὶ τούτου, εἰπε πρὸς τὸν Βενιαμίν : Ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἐλεήσῃ, τέχνον μου· τόσον δὲ συνεκινήθη, ὥστε ἥλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἔκλαυσε πολύ.

Γιστερον ἐπανῆλθεν ἐκεὶ, διόπου ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ του, καὶ διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ φέρουν τὸ φαγητὸν καὶ ἐτοποθέτησεν εἰς τὴν τράπεζαν τοὺς ἀδελφούς του κατὰ τὴν ἡλικίαν των· αὐτοὶ δὲ ἡπόρησαν πῶς ἐγνώριζε τὴν ἡλικίαν των· διέταξε δὲ νὰ δοθῇ εἰς τὸν Βενιαμίν πενταπλασία μερὶς φαγητοῦ παρὰ εἰς τοὺς ἀλλούς ἀδελφούς, διὰ νὰ ἴσῃ ἐὰν ἐξηγολούθουν νὰ εἰναι φθονεροί.

Ἄφοῦ ἔφαγαν καὶ ἔπιαν, παρήγγειλεν δὲ Ἰωσὴφ εἰς τὸν ἐπιστάτην νὰ γεμίσῃ τοὺς σάκκους τῶν ἀδελφῶν του μὲ σῖτον καὶ εἰς ἔκαστον σάκκον νὰ θέσῃ πάλιν δσα χρύματα ἔδωκαν διὰ τὸν σῖτον· εἰς δὲ τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν ὅτεταξε νὰ θέσῃ καὶ ἔν ἀργυροῦν ποτήριον, ἀπὸ τὸ ὄποιον ἔπινεν δὲ ἴδιος.

Μόλις οἱ ἀδελφοὶ ἔφθασαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, παρήγγειλεν δὲ Ἰωσὴφ εἰς τὸν ἐπιστάτην του νὰ τρέξῃ εἰς καταδίωξιν των, διότι δῆθεν τοῦ ἀφήρεσαν τὸ ἀργυροῦν του ποτήριον. Ἀνύποπτοι ἐκεῖνοι διεμαρτύροντο δτι εἶναι ἀθῆροι καὶ ἔλεγαν δτι εἶναι σύμφωνοι νὰ θανατώθῃ ἐκεῖνος εἰς τὸν σάκκον τοῦ ὄποιου γῆθελεν εὑρεθῇ τὸ ποτήριον. Ἡνοιξαν λοιπὸν ὅλοι τοὺς σάκκους των κατὰ σειρὰν καὶ ἐννοεῖται ποίᾳ γῆτο ἡ ἔκπληξις καὶ γῆ λύπη ὅλων, διαν τὸ ποτήριον εὑρέθη εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν! Μὲ μεγάλην ταραχὴν ἐπέστρεψαν εὐθὺς ὀπίσω καὶ γῆλθαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωσὴφ, ὃπου ἐγονάτισαν πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἐδήλωσαν δτι γίνονται ὅλοι δοῦλοι του. Ὁ Ἰωσὴφ ἐμως ἀπήγνησεν δτι κατ' οὐδένα λόγον ἐννοεῖ νὰ τιμωρήσῃ διας διὰ τὴν ἀμαρτίαν ἑνός, καὶ δτι αὐτοὶ μὲν εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἀπέλθουν, νὰ κρατήσῃ δὲ μόνον τὸν ἔνοχον, τὸν Βενιαμίν. Ὁ Ἰούδας τότε θερμότατα παρεκάλεσε τὸν Ἰωσὴφ νὰ μὴ ἐπιμένῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασίν του, διότι αὐτὸς ἔχει τὴν εὐθύνην νὰ παραδώσῃ τὸν Βενιαμίν εἰς τὸν πατέρα του, δ ὄποιος θὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ λύπην, ἀν δὲν ἴδῃ αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ μαζὶ μὲ τοὺς ἀδελφούς του, καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἰωσὴφ ώς χάριν νὰ μείνῃ αὐτὲς δοῦλοις ἀντὶ τοῦ Βενιαμίν, δ ὄποιος νὰ φύγῃ μὲ τοὺς ἀδελφούς του.

὾ ο Ἰωσὴφ δὲν ἤδυνήθη πλέον νὰ κρατηθῇ, ἥρχισε νὰ κλαίῃ καὶ ἀνεψώνησεν: Ἐγὼ εἰμαι δὲ Ἰωσὴφ· ζῇ δ πατήρ μου ἀκόμη; Οἱ ἀδελφοὶ του ἀπὸ τὴν ταραχὴν των ἔμειναν ἀφωνοι, αὐτὸς δμως ἔξηκολούθησε νὰ λέγῃ πρὸς αὐτούς: Ἐγὼ εἰμαι δὲ Ἰωσὴφ δ ἀδελφός σας, τὸν ὄποιον ἐπωλήσατε. Μὴ φοβήσθε καὶ μὴ νομίσετε δτι εἰμαι ὡργισμένος μὲ σας. Σπεύσατε νὰ διάγετε εἰς τὸν πατέρα μας, ἀναγγείλατε εἰς αὐτὸν τὰ συμβάντα καὶ ἐλάτε μαζὶ του γὰ καθίσετε ἐδῶ, διότι γῆ πεινα ἢ διαρκέσῃ πέντε ἔτη ἀκόμη.

‘Ο Ἰωσὴφ ἔπειτα, μὲ μεγάλην τρυφερότητα, ἐνηγκαλίσθη τὸν Βενιαμίν, τὸν κατεφίλει καὶ ἔκλαιεν, οὗτορον δὲ ἐφίλησε,

‘Ο Ἰωσὴφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

κατὰ σειράν, ὅλους τεῦ; ἀδελφούς του, οἱ ἑποῖς ἦσαν πολὺ συγκινημένοι.

14. ‘Ο Ιακὼβ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Μὲ μεγάλην χαρὰν οἱ ἀδελφοὶ ἤλθαν εἰς τὴν πατρίδα τῶν καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν γέροντα πατέρα τῶν τὴν εὐχάριστον εἰδησιν, διὰ δὲ ἀγαπητός του οὐδὲς Ἰωσὴφ ξῆρε εὔτυχης εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου τὸν περιμένει. Φαντάζεται καθεῖς τὴν ἔκπληξιν τοῦ γέροντος πατρός· πῶς εἶναι δυνατόν, ἔλεγε, νὰ ξῆρε διός μου, τὸν δοποῖον ἔκλαυσα; σεῖς δὲν μου ἐφέρατε τὸ ἐπανωφρύον του βουτημένον εἰς τὸ αἷμα; κακὰ θηρία δὲν τὸν ἔχουν καταφάγει; “Οταν δημως ἥκουσε λεπτομερείας ἀπὸ τὸ στόμα τῶν οὐών του καὶ εἶδε τὰ πλαύσια ὅπρα, ἐπίστευσεν ἐπὶ τέλους καὶ ἡ ἔκπληξις του μετεβλήθη εἰς ἀφάνταστον χαράν. Ἐτοιμάσθη γρήγορα διὰ

τὸ ταξίδιον εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἔξεκίνησε μὲν μεγάλην ἀνυπομονησίαν διὰ νὰ ἴσῃ τὸν υἱόν του, τὸν ἄποιον ἐνόμιζε νεκρόν.

Οὐ Ιωσήφ μόλις ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ πατέρας του ἐξῆλθε διὰ νὰ τὸν προϋπαντήσῃ· ὅταν συνηντίθησαν, ἔπειτα ὁ Ιωσήφ εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Ἰακώβου, κατεφιλήθησαν καὶ ἀρκετὰ λεπτὰ ἔμειναν ἄφωνοι ἀπὸ τὴν μεγάλην συγκίνησίν των· ἔχλαισαν καὶ οἱ δύο ὥσταν παιδία ἀπὸ τὴν χαράν των. Αὕτη ἡ ἡμέρα ἦτο ἡ εὐτυχεστέρα ἡμέρα τῆς ζωῆς τοῦ Ἰακώβου, ὁ ὅποιος ἔλεγεν ὅτι τῷρα γῆδύνατο πλέον νὰ ἀποθάνῃ εὐτυχής.

Οὐ Ἰακώβος ἔζησε ἀρκετὰ ἔτη εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου καὶ ἀπέθανε. Σύμφωνα δὲ μὲ τὴν τελευταίαν του θέλησιν, διὸ Ιωσήφ μετέφερε τὸν νεκρόν του εἰς Χαναάν, ὅπου τὸν ἔθαψεν εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του. Καὶ διὸ Ιωσήφ μετὰ καιρὸν ἀπέθανεν εἰς τὴν Αἴγυπτον πολὺ γέρων καὶ εὐτυχής.

Γ' Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΜΩΪΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

15. Οἱ Ισραηλῖται καταπιέζονται εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ολίγον κατ' ὀλίγον cι Ισραηλῖται ἐπληγθύνοντο εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἐπὶ τέλους δὲ ἐπληγθύνθησαν τόσον ὥστε ἡ χώρα εἶχε πληρωθῆ ἀπὸ αὐτούς. Οἱ Φαραὼ, ὅπως ἐλέγοντο cι βασιλεῖς τῆς Αἴγυπτου, ἤρχισαν νῦν ἀνησυχοῦν διὸ αὐτό, ἐπειδὴ ἐφεύρουν μήπως συμμαχήσουν cι Εβραῖοι μὲν ἐχθροὺς τῆς χώρας καὶ χάσουν αὐτοὺς τὴν ἔξουσίαν ἢ μέρος τῆς χώρας. Διὰ τοῦτο, ἀφοῦ εἶχε παρέλθει ἀρκετὸς χρόνος ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ιωσήφ καὶ εἶχε πλέον λησμονηθῆ πόσον cύτος εὐηργέτησε τὴν χώραν, εἰς Φαραὼ διέταξε νὰ ἐπιθάλλουν εἰς τοὺς Εβραίους βαρείας ἐργασίας διὰ νὰ κοπιάζουν, νὰ ἀσθενοῦν καὶ νὰ ἀποθνήσκουν πολλοί, ὥστε νὰ δλιγοστεύσουν ταχέως. Οταν δημώς εἶδεν διὸ Φαραὼ ὅτι αὐτὸς τὸ μέτρον δὲν ὠφέλησεν, ἀλλ' διὰ τούναντίον cι Εβραῖοι ἐπληγθύνοντο ἀκόμη περισσότερον, διέταξε τὰς μαίας νὰ

φονεύουν τὰ νεογέννητα ἄρρενα· ἐπειδὴ ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ μέτρον δὲν ἐπέτυχε, διότι αἱ μαῖαι ἐλυποῦντο τὰ παιδία, διέταξε τέλος δὲ Φαραὼ νὰ διπτωνται εἰς τὸν Νεῖλον ποταμὸν ὅλα τὰ ἄρρενα, μόλις ἐγεννῶντο.

16. Γέννησις τοῦ Μωϋσέως.

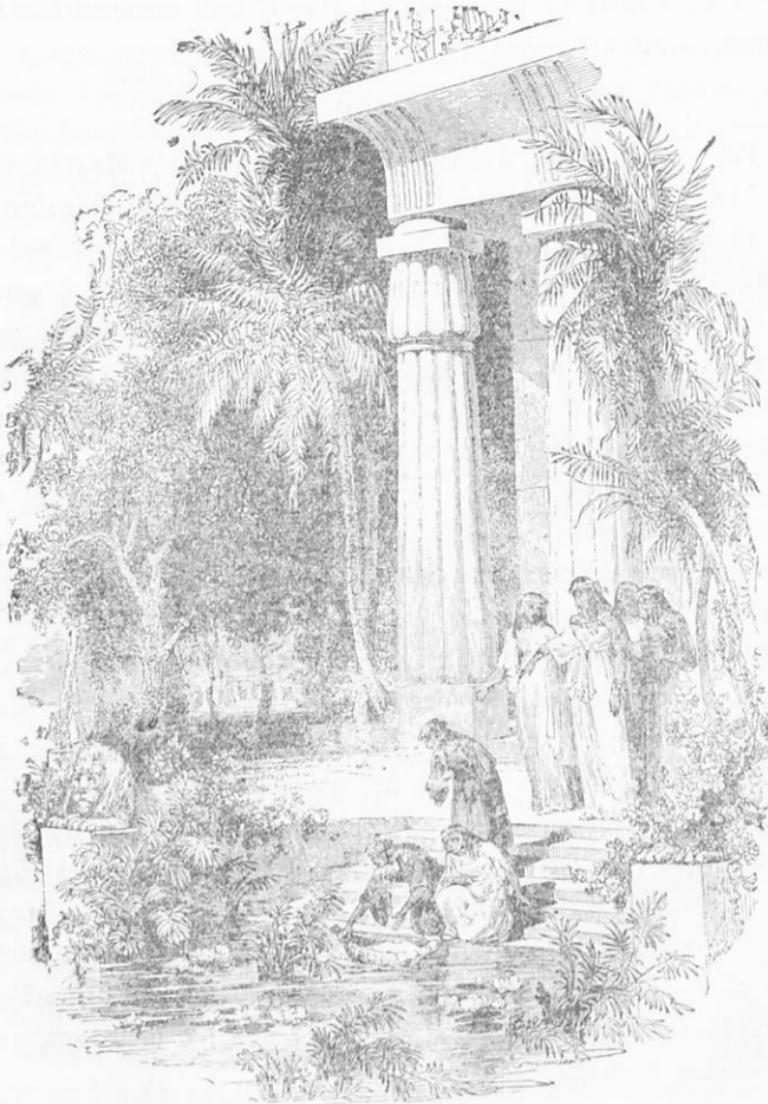
Γυνὴ τις Ἐδραία, ή ὅποια εἶχε δύο τέκνα, τὴν Μαριάμ καὶ τὸν Ἀαρών, ἀπέκτησεν, ἀφοῦ δὲ Φαραὼ εἶχε διατάξει νὰ πνίγωνται τὰ ἄρρενα, ἔνα υἱὸν ἀκόμη. Οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου ἔκρυψαν τὸ παιδίον εἰς τὴν σίκιαν των τρεῖς μῆνας, ἐπειδὴ ὅμως ή φωνὴ του θὰ τοὺς ἐπρόδιζεν, ἐτοίμασεν ή μήτηρ ἐν καλάθιον ἀπὸ κάλαμον, τὸ γῆλειψε μὲ πίσσαν, διὰ νὰ μὴ εἰσέρχεται Ὁδῷρ καὶ ἔθεσεν ἐντὸς αὐτοῦ τὸ παιδίον· ἔφερε δὲ τὸ καλάθιον πλησίον εἰς τὴν ὅχθην τοῦ Νείλου ποταμοῦ, ὅπου συχνὰ γίρχετο ή κόρη τοῦ Φαραὼ διὰ νὰ λουσθῇ, μὲ τὴν ἐλπίδα μήπως αὕτη ἰδῇ τὸ καλάθιον, τὸ ἀνοίγῃ καὶ φροντίσῃ διὰ τὸ παιδίον. Παρεφύλατε δὲ ἐκεὶ πλησίον, ὅπισθ απὸ θάμνους, ή ἀδελφὴ τοῦ παιδίου διὰ νὰ ιδῇ τί θὰ ἀπογίνη.

Μετ' ὀλίγον ἀληθῶς γίλθε διὰ νὰ λουσθῇ ή κόρη τοῦ Φαραὼ μὲ τὰς ὑπηρετρίας της. Μόλις εἶδε τὸ καλάθιον, ἔστειλε μίαν ὑπηρέτριαν νὰ τῆς τὸ φέργον· τὸ γῆνοιξε καὶ εἶδε τὸ βρέφος, τὸ ὅποιον ἔκλαιεν ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι ἡτο ἐδραιόπαις καὶ τὸ ἐλυπήθη. Τότε ἔτρεξε πρὸς αὐτὴν ή ἀδελφὴ τοῦ βρέφους, ή Μαριάμ, καὶ γράτησε τὴν βασιλόπαιδα μήπως θέλῃ νὰ ὑπάγῃ νὰ εῦρῃ μίαν Ἐδραίαν τροφόν· ή βασιλέπαις ἐδέχθη, καὶ ή Μαριάμ ἔφερε διὰ τροφὸν τὴν μητέρα αὐτῆς καὶ τοῦ βρέφους, ή ὅποια ἔθηλασε τὸ παιδίον· εἰς τὴν σίκιαν της. "Οταν ἐμεγάλωσε τὸ παιδίον τὸ παρέλασεν ἡ βασιλόπαις εἰς τὰ ἀνάκτορα, τὸ υἱοθέτησε καὶ τὸ ὄνόματε Μωϋσῆγ.

17. Φυγὴ καὶ ολῆσις τοῦ Μωϋσέως.

"Ο Μωϋσῆς ἐδιδάσκετο εἰς τὰ ἀνάκτορα τὴν αἰγυπτιακὴν γλώσσαν καὶ σοφίαν, σύδέποτε ὅμως ἐλησμόνησε τοὺς συμπατρι-

ώτας του, πρὸς τοὺς ὄποιους ἦσθάνετο μεγάλην συμπάθειαν.
“Θταν ἡ το 40 ἐτῶν, εἶδε μίαν γῆμέραν, καθ' οὗ, έτι εἰς Αἴγυ-

·Ο Μωϋσῆς σώζεται ἀπὸ τὰ ὕδατα.

πτιος ἔδερε σκληρότατα ἔνα ‘Εβραῖον’ ἐταράχθη πολὺ καὶ ἤθελε
νὰ βογθήσῃ τὸν ‘Εβραῖον, ἀλλ’ ἐ Αἴγυπτις ἐπετέθη κατ’ αὐ-

τοῦ μὲ κακὸν σκοπόγ' τότε, διὰν εἶδεν ὁ Μωϋσῆς ὅτι ἐκινδύ-
νευεν ἡ ζωὴ του, διὰ νὰ ἀμυνθῇ ἐπρόλαβε καὶ ἐφόνευσε τὸν Αἰ-
γύπτιον καὶ ἔκρυψε τὸ πιτίματον εἰς τὴν ἄμμον. Ἐπειδὴ ὅμως

Ο Μωϋσῆς.

τὸ πρᾶγμα ἔγινε γνωστόν, ὁ Μωϋσῆς, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐκδί-
κησιν, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤλθεν εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ,
ὅπου καὶ ἐνυμφεύθη.

Ο Θεὸς ἐλυπεῖτο τοὺς Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι ὑπέφεραν τὰ πάνδεινα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀπεφάσισε νὰ τοὺς σώσῃ. Ἐνῷ λοιπὸν μίαν ἡμέραν ὁ Μωϋσῆς ἔθεσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του, εἶδε μίαν βάτον (βατομουριάν), ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἐξήρχοντο φλόγες καὶ δημιῶν δὲν ἤκατετο. Ὁ Μωϋσῆς ἐπληγίασε διὰ νὰ ἰδῃ τὴν βάτον αὐτήν, καὶ τότε ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὅποια τοῦ εἶπε: Μή πληγίασγες· ἔκβαλε τὰ ὑποδήματά σου, διότι ὁ τόπος οὗτος είναι λερός. Ἐγὼ είμαι ὁ Θεός. Εἶδα τέ υποφέρει ὁ λαός μου εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤκουσα τὴν κραυγὴν του, διὰ τοῦτο ἀπεφάσισα νὰ τὸν σώσω ἀπὸ τὰς χειρας τῶν Αἴγυπτίων καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσω εἰς τὴν γῆν Χαναάν. Θὰ σὲ στείλω λοιπὸν πρὸς τὸν Φαραὼ καὶ θὰ ἐξαγάγγις τὸν λαὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Μωϋσῆς, ἀφοῦ ἐδίστασε κατ' ἀρχάς, ἀνέλαβε τὸ ἔργον, τὸ ὅποιον του ἀνέθεσεν ὁ Θεὸς καὶ ἥλθε μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρὼν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι τοὺς ἐδέχθησαν μὲ μεγάλην χαράν.

18. Οἱ Ἰσραηλῖται φεύγοντιν ἐξ Αἴγυπτου.

Ο Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἀαρὼν παρουσιάσθησαν πρὸς τὸν Φαραὼ καὶ τοῦ ἐζήτησαν τὴν ἀδειαν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Ἰσραηλίτικὸν λαὸν νὰ φύγῃ ἐξ Αἴγυπτου· ὁ Φαραὼ ὅχι μόνον ἡρνήθη, ἀλλὰ διέταξε νὰ ἐπιβάλουν ἀκόμη βαρυτέρας ἐργασίας εἰς τοὺς Ἰσραηλῖτας. Τότε ὁ Θεὸς ἔστειλε δέκα βαρυτάτας τιμωρίας κατὰ τῆς χώρας τοῦ Φαραὼ, τὰς καλουμένας δέκα πληγὰς τοῦ Φαραὼ· (τὸ 36ωρ τοῦ Νείλου μετεβλήθη εἰς αἷμα, βάτραχοι ἐπλήρωσαν τὴν γῆν, βαθύτατον σκότος ἐκάλυψεν ὅλην τὴν Αἴγυπτον ἐπιτρεπτές ἡμέρας κ.τ.λ.). Ἄλλος ὁ Φαραὼ ἐπέμενε νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Ἰσραηλίτικὸν λαὸν νὰ φύγῃ.

Τότε ὁ Θεὸς ἔστειλε τὴν δεκάτην καὶ φοβερωτέραν τῶν πληγῶν· δηλαδὴ καθ' ὡρισμένην γύντα ἀπέθαναν πάντα τὰ πρωτότοκα τέκνα ὅλων τῶν Αἴγυπτίων, ἐνῷ τὰ πρωτότοκα τῶν Ἰσραηλῖτῶν διεσώθησαν. Θρήνος φοβερὸς ἔγινεν εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ ἔντρομος ἐκάλεσεν ὁ Φαραὼ τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν κατὰ τὴν γύντα διὰ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ φύ-

γουν· τότε ἔφυγαν ἐξ Αἰγύπτου 600,000 πολεμισταί μὲ τὰς γυναικάς των καὶ τὰ τέκνα των.

Οἱ Φαραὼν διάδοχοι ταχέως μετενόησε, διότι ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Ἐβραίους νὰ φύγουν καὶ ἔστειλε στρατὸν διὰ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ. Οἱ Ἐβραῖοι εἶχαν πλέον φθάσει πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ὅτε ἐφάνη ὁ στρατὸς τοῦ Φαραώ. Μόλις τὸν ἀντελήφθησαν ἐταράχθησαν πολύ· τριγύρω των ἡσαν ὅρη ἀπόκρημνα καὶ θάλασσα, ἔξαφνα δὲ ἐφάνη καὶ ὁ ἐχθρός· δὲν ἐγνώριζαν τί νὰ κάμουν· κατηρώντο τὴν ὥραν ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Οἱ Θεὸς διάδοχοι δὲν τοὺς ἀφῆκεν εἰς τὴν τύχην των· διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ διψάσῃ τὴν ράθδον του καὶ νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρά του πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀμέσως δὲ τότε, κατὰ θαυμαστὸν τρόπον, τὰ ὕδατα συνηθροίσθησαν εἰς τὰ πλάγια, εἰς τὸ μέσον ἔγινε ἔηρὰ καὶ ἀπὸ αὐτὴν διῆλθαν οἱ Ἐβραῖοι, χωρὶς νὰ βραχοῦν διάλου. Οἱ Αἴγυπτοι οὖν ἐνόμισαν ὅτι καὶ αὐτοὶ θὰ ἥδυναντο νὰ διέλθουν, διποτεῖς οἱ Ἐβραῖοι, ἀλλ᾽ ὁ Μωϋσῆς πάλιν ὄψωσε τὴν ράθδον του καὶ τὰ ὕδατα ἐπανῆλθαν, διποτεῖς καὶ πρὶν, δὲ Φαραὼ μὲ δλον τὸν στρατὸν του ἐπνίγη. Οἱ Ἰσραηλῖται τότε ἐδοξολογῆσαν τὸν Θεὸν διὰ τὴν θαυμασίαν διάθεσιν αὐτῶν διὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν των.

19. Οἱ Ἰσραηλῖται μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἐξ Αἰγύπτου.

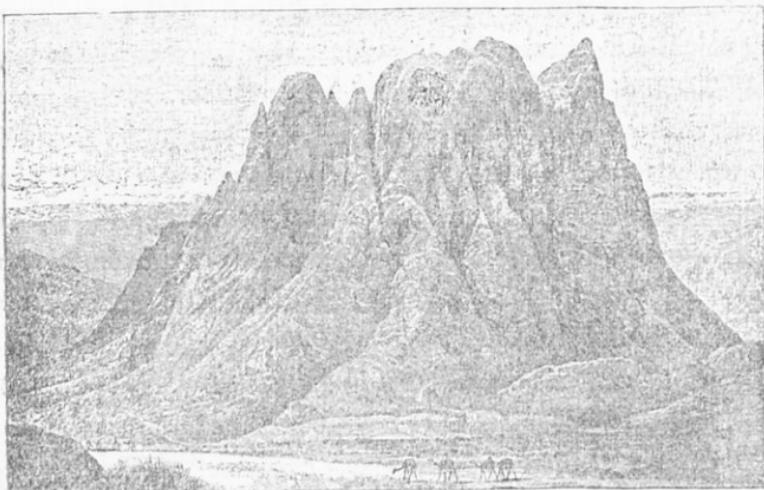
Αφοῦ διέβησαν οἱ Ἐβραῖοι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἔφθασσαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ· ἐπειδὴ δὲ ἔλειψαν τὰ τρόφιμα καὶ ἡρχισαν νὰ παραπονοῦνται κατὰ τοῦ Μωϋσέως, ὁ Θεὸς τοὺς ἔστειλε ὅρτυγας καὶ ἐν εἰδος ἄρτου, τὸ μάννα· ὅταν δὲ βραδύτερον τοὺς ἔλειψε τὸ ὕδωρ, πάλιν ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ κτυπήσῃ ἐνα βράχον μὲ τὴν ράθδον του διὰ νὰ ἐξέλθῃ ὕδωρ.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἀφ' ὅτου οἱ Ἐβραῖοι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἔφθασσαν εἰς τὸ ὅρος Σινᾶ. Οἱ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὅρος, διποτεῖς παρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἰπεν ὅτι θὰ προ-

Ίερὰ ίστορία τῆς Ι. Διαθήκης Α. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

3

στατεύση τὸν Ισραηλιτικὸν λαόν, ἐὰν ἐδέχετο νὰ φυλάττῃ τὰς ἐντολάς του. Ὁ Μωϋσῆς κατῆλθεν ἀπὸ τὸ ὅρος καὶ ἡρώτησε τὸν λαόν, ὁ ὄποιος ἐδέχθη προθυμότατα. Ὁ Θεὸς τότε παρήγγειλεν εἰς τὸν Μωϋσῆν νὰ καθαρίσουν σι 'Εδραιοι τὸ σῶμά των καὶ

·Η βιορεία κορυφὴ τοῦ ὄρους Σινᾶ (ῦψος 1994 μ.).

τὰ ἐνδύματά των δύο γῆμέρας, διὰ νὰ εἰναι ἔτοιμοι τὴν τρίτην γῆμέραν καὶ νὰ μὴ ἀνέλθουν εἰς τὸ ὅρος, πρὶν δοθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀδεια. Τὴν τρίτην γῆμέραν μόλις ἐξημέρωσεν, ἐφάνη καπνὸς καὶ νεφέλη ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἔλαμψαν ἀστραπαὶ καὶ γήκούσθησαν κεραυνοὶ καὶ γῆρας σάλπιγγος, μετ' ἀλίγον ὅτε γήκούσθη εὐχρινῶς ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὄποια ἔδινε τὰς δέκα ἐντολάς.

20. Ἡ νομοθεσία.

·Η πρώτη ἐντολὴ διδάσκει δι πρέπει νὰ λατρεύωμεν μόνον ξα Θεόν· ἡ δευτέρα δι πρέπει δὲν πρέπει νὰ λατρεύωμεν ψευδεῖς θεούς· ἡ τρίτη νὰ μὴ δρκιζώμεθα χωρὶς λόγον· ἡ τετάρτη νὰ ἔργαζώμεθα ἐξ γῆμέρας καὶ τὴν ἑδδόμην ν ἀναπαυώμεθα· ἡ πέμπτη νὰ τιμῶμεν τοὺς γονεῖς μας· ἡ ἕκτη νὰ μὴ φογεύωμεν·

ἥ ἔθισμην νὰ μὴ προσβάλλωμεν τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου· ἡ δύδοη
νὰ μὴ κλέπτωμεν· ἡ ἐνάτην νὰ μὴ μαρτυρῶμεν ψευδῶς κατὰ
τοῦ ἄλλου καὶ ἡ δεκάτην νὰ μὴ ἐπιθυμῶμεν διτι ἀνήκει εἰς τοὺς
ἄλλους.

Ο Θεὸς παρήγγειλεν εἰς τὸν Μωϋσῆν νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ
ἔρος· εὗτος ἀνῆλθε καὶ ἐμεινε 40 ἡμέρας καὶ νύκτας ἔδωκε δὲ

Ο Μωϋσῆς φέρει εἰς τὸν λαὸν τὰς δύο λιθίνας πλάκας.

εἰς αὐτὸν δὲ Θεὸς διαφόρους παραγγελίας καὶ δύο λιθίνας πλάκας, ἐπὶ τῶν ὅποιων ἥσαν γραμμέναι αἱ δέκα ἐντολαί.

Ο Μωϋσῆς κατέσκευασε κινητὸν ναὸν ἀπὸ σαγίδας ἐπιχρύσους· δὲ ναὸς αὐτὸς ὥνομάζετο σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐντεις αὐτοῦ ἐφύλασσετο ἡ κιεώτις τῆς διαθήκης, ἐν κιεώτιον δηλαδὴ ὅπου ἐτέθησαν αἱ δύο λιθίνας πλάκες τοῦ δεκαλόγου.

Ο Μωϋσῆς ὤρισε καὶ τὰς ἑορτὰς τῶν Ἡβραίων αὗται δὲ εἶναι τὰ σάββατον, ἡ ἔθισμη ἡμέρα τῆς ἔθισμάδος, ἡμέρα ἀργίας, ἀφιερωμένη εἰς τὸν Θεόν· αἱ νουμηγναὶ, δηλ. αἱ πρῶται

ἡμέραι εκάστου μηνός· τὸ Πάσχα, εἰ; ἀνάμνησιν τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς Αἴγυπτου· πεντήκοντα ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα ἡ Πεντηκοστή, δτε γῆχαρίστουν τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς· ἡ σκηνοπηγεία, δτε γῆχαρίστουν τὸν Θεὸν διάτι τοὺς ἔτρεφεν ὅπὸ τὰς σκηνὰς εἰς τὴν ἔρημον, μὲ μάννα καὶ μὲ ὅρτυγας· ἡ ἡμέρα τοῦ ἔξιλασμοῦ, δτε παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ἐξιλεώσῃ, δηλαδὴ νὰ τοὺς συχωρήσῃ τὰ ἀμαρτήματα.

‘Ο ἀρχιερεὺς καὶ οἱ λειεῖς ἐξελέγοντο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἀαρὼν, οἱ δὲ βοηθοὶ τῶν λειέων ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Λευΐτη, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγοντο Λευΐται.

21. Τὰ συμβάντα μετὰ τὴν μωσαϊκὴν νομοθεσίαν.

‘Αφοῦ οἱ Ἰσραηλῖται ἔμειναν ἐν ἕτοις περίπου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Σινᾶ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ἀνεκάρησαν.

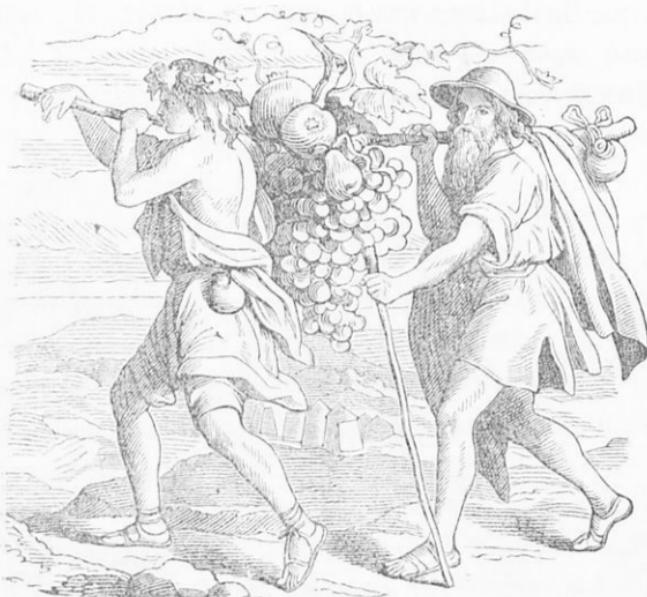
‘Αφοῦ ὥστε πόρησαν ἀρκετὸν καιρόν, ἔφθι αν τέλος εἰς τὰ μεσημβρινὰ σύνορα τῆς γῆς Χαναάν. Τότε δὲ Μωϋσῆς, κατ’ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἔστειλε δύοδεκα ἄνδρας, ἀνὰ ἓνα ἐξ ἑκάστης φυλῆς, διὰ νὰ κατασκοπεύσουν τὴν χώραν. Οὗτοι ἀφοῦ περιῆλθαν 40 ἡμέρας τὴν Χαναάν, ἦλθαν πάλιν εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ ὠμίλησαν μὲ θαυμασμὸν διὰ τὴν εὐφορίαν τῆς χώρας, δπου, καθὼς ἔλεγαν, ρέει μέλι καὶ γάλα καὶ ἔδειξαν λαμπροὺς καρπούς, τοὺς δποίους ἔφεραν ἀπὸ ἐκεῖ προσέθεσαν ζμως οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς δτι οἱ πόλεις εἶναι δχυραί, μὲ τείχη, οἱ δὲ κάτοικοι δυνατοί καὶ μεγαλόσωμοι.

‘Ο λαὸς δταν ἔγκουσεν αὐτὰς τὰς περιγραφὰς ἐφιβίθη πολὺ καὶ ἔκλαιειν δληγη τὴν γύκτα· μὲ κανένα τρόπον δὲν ἔθελε νὰ ἔλθῃ εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Χαναναίους· ἔλεγε δὲ δτι καλύτερον θὰ ἦτο νὰ εὑρίσκετο εἰς τὴν Αἴγυπτον παρὰ νὰ ἀποθίνῃ εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην.

Δύο ἄνδρες ἀπὸ τοὺς δύοδεκα ποὺ κατεσκόπευσαν τὴν Χαναάν, δὲ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ δὲ Χάλεβ, προσεπάθουν νὰ ἐνθαρρύνουν τὸν λαόν· τοῦ ἔλεγαν δτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ νικήσῃ

τοὺς Χαναναίους καὶ θὰ κατακτήσῃ τὴν εὐφορον ἔκεινην χώραν, ὅπου θὰ ἔχῃ δλα τὰ ἀγαθά. Ὁ λαὸς ἐμως ὅχι μόνον δὲν ἐπείθετο ἀλλ᾽ ἥθελε νὰ λιθοδολήσῃ αὐτοὺς τοὺς δύο ἄνδρας καὶ αὐτὸς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ο Θεὸς τότε πρὸς τιμωρίαν ἐπέβαλεν εἰς τὸν Ἰσραηλίτικὸν λαὸν νὰ περιπλανᾶται 40 ἔτη ἀκόμη εἰς τὴν ἔρημον· κανεὶς δὲ

Καρποὶ ἐκ τῆς γῆς Χαναάν.

ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους τῶν εἶχοις ἐτῶν νὰ μὴ ἀξιωθῇ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν γῆν Χαναάν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναοῦ καὶ τὸν Χάλεβ.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ τιμωρία δὲν ἐσωφρόνισε τοὺς Ἰσραηλίτας, οἱ δποῖοι συχνὰ παρεπονοῦντο ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως, διότι ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἴγυπτου· ἔγινε μάλιστα καὶ στάσις ἐναντίον αὐτοῦ, τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς δποίας ἐτιμώρησεν δ Θεὸς μὲ θάνατον.

22. Ὁ θάνατος τοῦ Μωϋσέως.

Ἄφοι ἐπέρασαν 40 ἔτη ἀπὸ τὴν ἔξοδον τῶν Ἰσραηλίτων ἐξ Αἴγυπτου, κατὰ τὰ δόπια περιεπλαγῶντο σύτοι εἰς τὴν ἕργαμον, ἔφθασαν τέλος πλησίον τῆς γῆς Χαναάν.

Τότε ἦλθεν δὲ καρές τοῦ θανάτου τοῦ Μωϋσέως· πρὶν ἀποθάνῃ, προγειθάνθη τὸ τέλος του καὶ συνήθροισε διὰ τελευταῖαν φορὰν τοὺς Ἰσραηλίτας· ὅπενθύμισεν εἰς αὐτοὺς τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν λαόν καὶ τοὺς ἔθεθαίωσεν ὅτι δὲ Θεὸς θὰ τοὺς δώσῃ ἀφθονα ἀγαθά, ἐάν τιροῦν τὰς ἐντολάς του, ὅτι δὲ

“Ο Μωϋσῆς βλέπει τὴν γῆν Χαναάν ἀπὸ τὸ ὅρος Ναβαῦ.

τούγαντίον θὰ τοὺς ἐγκαταλείψῃ, ἐὰν γίνουν ἀσεβῖται· ὅπερον, ἀφοῦ ὥρισεν ὡς διάδοχόν του τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ καὶ ἀνύμνησε τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὅρος Ναβαῦ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ· ἀπὸ ἐκεί εἶδε τὴν ποθητὴν γῆν τῆς Χαναάν, καὶ κατόπιν ἀπέθανεν.

Τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου νομοθέτου καὶ ἀρχηγοῦ ἐθρήνησεν ὁ λαὸς τριάκοντα ἡμέρας.

23. Ὁ Ιησοῦς τοῦ Ναυῆ.

Ολίγας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωϋσέως, οἱ Ἱερεῖς μὲ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης καὶ ἀπας ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, διέβησαν, μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, χωρὶς νὰ βραχιοῦ διέλου, ὅπως καὶ ἄλλοτε εἶχε συμβῇ κατὰ τὴν διάβασιν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης· μόλις διέβησαν οἱ Ἰσραηλῖται τὸν Ἰορδάνην, ἐπανῆλθαν τὰ ὅδατά του πάλιν εἰς τὴν θέσιν τῶν.

Πρώτη φροντὶς τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἦτο γὰρ κατακτήσῃ τὴν πόλιν Ἱεριχώ, διότι ἀν δὲν κατεκτάτο αὐτῇ, ἦτο ἀδύνατον νὰ κατακτηθῇ ἡ γῆ Χαναάν. Τοῦτο δὲ ἦτο πολὺ δύσκολον, διότι ἡ πόλις ἦτο καλῶς ωχυρωμένη. Παρ' ὅλας δμως τὰς μεγάλας δυσκολίας οἱ Ἰσραηλῖται κατώρθωσαν γὰρ κατακτήσουν τὴν Ἱεριχώ, διότι εἶχαν τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Κατὰ διαταγὴν λοιπὸν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, ὅλοι οἱ πολεμισταὶ ἐπὶ ἔξ ἡμέρας ἔκαμαν μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν τὸν κύκλον τῆς πόλεως καὶ τὴν ἑδδόμην ἡμέραν ἐπιτὰ φοράς· κατὰ τὸν ἑδδόμον γῦρον οἱ Ἱερεῖς ἥχησαν τὰς σάλπιγγας, ὃ δὲ λαὸς ἑδόνησε, καὶ ἀμέσως κατὰ θαυμαστὸν τρόπον ἐπεσαν τὰ τείχη τῆς πόλεως, οἱ δὲ Ἰσραηλῖται ἔγιναν κύριοι αὐτῆς. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἱεριχοῦ, οἱ Ἰσραηλῖται, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, κατέκτησαν ὅλιγον κατ' ὅλιγον τὴν γῆν Χαναάν, τὴν ὅποιαν ἐμποίρασεν δὲ Ἰησοῦς εἰς τὰς διαφάρους φυλὰς τῶν Ἰσραηλιτῶν.

24. Ὁ Ἰώβ.

Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἔζη εἰς ἀνθρωπος ὄνομαζόμενος Ἰώβ, ἐνάρετος καὶ εὐσεβής· εἶχε δὲ ἐπιτὰ υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας, καὶ πλήθος ὑπηρετῶν, κτηνῶν καὶ κτημάτων. Ἐνῷ δμως δὲ Ἰώβ ἔζη τόσον εὐτυχίης, ἵλθε σειρὰ διστυχημάτων εἰς αὐτὸν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας· τὰ ζῷά του ἡρπάγησαν, οἱ ὑπηρέται του ἐφογεύθησαν ὑπὸ ληστῶν, καὶ τέλος, ἐνῷ ὅλα τὰ τέκνα του

συνέτρωγαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεγαλειτέρου τῶν, σεισμὸς κατεκρήμνισε τὴν οἰκίαν, ἢ ὅποια κατεπλάκωσε καὶ ἐφόγευσεν αὐτά.
‘Ο Ἰώδ εἰς τὸ ἀκουσμα αὐτῶν τῶν συμφορῶν ἐλυπήθη ὑπερβολικά, ἀλλὰ δὲν ἔπαισε οὐδὲ διὰ μίαν στιγμὴν τὴν θερμήν του ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν· τούγαντίον προσεκύνει αὐτὸν καὶ ἐλεγεν· δ Θεὸς μοῦ ἔδωκε τὰ ἀγαθά, δ Θεὸς μοῦ τὰ ἀφῆρεσεν· ἔγινε καθὼς γῆθέλησεν δ Θεός· διείνε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένου.

‘Ο Ἰώδ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι του.

‘Ως νὰ μὴ ἔφθαναν τὰ δυστυχήματα αὐτὰ τοῦ Ἰώδ, προσεβλήθη καὶ δ ἵδιος ἀπὸ φούεράν νόσου καὶ ἐπειδὴ εἶχε καταντήσει πάμπτωχος, ἔξη ϕέρει τὴν πόλεως εἰς τὸ Οπαίθρον. Ἀφοῦ παρῆλθε πολὺς καιρὸς καὶ δ Ἰώδ ἔξηκολούθει νὰ ὑποφέρῃ, μίαν ἡμέραν ἡ γυνὴ του εἶπεν εἰς αὐτὸν διεὶς ἀπορεῖ μὲ τὴν ὑπομονὴν του καὶ διεὶς ματαίως ἐλπίζει νὰ καλυτερεύσῃ ἡ τύχη του.
‘Ο Ἰώδ τότε ἐπέπληγε τὴν γυναικά του καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν· ‘Ωμίλησες ὡς ἀνόητος γυνὴ· ἀφοῦ ἔδέχθημεν τὰ ἀγαθὰ ἀπὸ τὴν χειρα τοῦ Θεοῦ, δὲν πρέπει νὰ ὑποφέρωμεν καὶ τὰ κακά;

Τρεῖς φίλοι τοῦ Ἰώδη ἤκουσαν τὰς μεγάλας συμφοράς του καὶ ἡλθαν νὰ τὸν ἐπισκεψθοῦν. Ὅταν εἶδαν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν, εἰς τὴν δποίαν εύρισκετο, ἐλυπήθησαν πολύ, ἔκλαυσαν πικρῶς, καὶ ἐκάθισαν πλησίον του ἐπὶ τῆς γῆς· ἥσαν δμως τόσον τεταραγμένοι, ώστε δὲν ἥδυναντο νὰ εἴπουν μίαν λέξιν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Αὐτὸ δὲν ἐτάραξε πολὺ τὸν Ἰώδη καὶ κατηράσθη τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του· τότε διληγούσαν καὶ οἱ φίλοι του, οἱ δποίοι εἶπαν δτι κατὰ τὴν γνώμην των διὰ νὰ ὑποφέρῃ τόσον δ Ἰώδη θὰ ἡμάρτησεν.

Ο Ἰώδη διεμαρτυρήθη καὶ εἶπεν δτι εἶναι ἀθῷος καὶ δτι ἀδίκως ὑποφέρει τόσα. Ἐπὶ τέλους παρουσιάζεται ὁ Θεός, δ δποίος εἶπεν δτι οἱ ἀνθρώποι δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ συζητοῦν διὰ τὰς πρᾶξεις αὐτοῦ, διότι δὲν δύνανται πολλάκις νὰ τὰς ἐνοήσουν· ἔκαστος πρέπει, χωρὶς νὰ παραπονῇται, νὰ ὑποφέρῃ καὶ νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δ δποίος πράττει δλα μὲ σκοπόν, τὸν δποίον δμως πολλάκις δὲν δυνάμεθα νὰ ἔννοησωμεν. Ο Ἰώδη μετενόησε, διότι κατηράσθη τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του, δ δὲ Θεός, ἐπειδὴ οὗτος ἔδειξε μεγάλην ὑπομονὴν εἰς τὰ παθήματά του καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτόν, τὸν ἐθεράπευσε, τοῦ ἔδωκε περισσότερα ἀγαθὰ ἀπὸ ὅσα είχε πρίν, καὶ ἐπτὰ υἱούς καὶ τρεῖς θυγατέρας.

Δ' Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

25. Οι Κριταί. Ο Γεδεών.

Αφοῦ ἀπέθανεν δ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, οἱ Ἰσραηλῖται ἥρχισαν νὰ συναναστρέψωνται μὲ εἰδωλολάτρας καὶ νὰ προσκυνοῦν τοὺς ψευδεῖς θεούς των· διὰ τοῦτο δ Θεὸς; τοὺς ἐτιμώρει καὶ ὑπέτασσεν αὐτοὺς εἰς ἔνους λαούς. Ὅταν δμως ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν αυγησθάνοντο οἱ Ἐβραῖοι τὴν ἀμαρτίαν των μετενόησαν, καὶ τότε δ ἐλεήμων Θεὸς ἔστελλεν εἰς αὐτοὺς ἀρχηγοὺς εὔσεβεis καὶ πο-

λεμικούς, οἱ ὅποιοι τοὺς ὠδήγουν εἰς πόλεμον νικηφόρον κατὰ τῶν ἔχθρων. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, οἱ ὅποιοι ἡσαν ἀρχηγοὶ τῶν Ἐεραιών, ὅχι μόνον κατὰ τὸν πόλεμον ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς εἰρήνης, λέγονται Κριταί. Μεταξὺ τῶν κριτῶν τούτων φημίζονται ὁ Γεδεών, ὁ Σαμψών, ὁ Ἡλί καὶ ὁ Σαμουήλ.

“Οταν οἱ Ἰσραηλῖται εὑρίσκοντο εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Μαδιανῖτας, ὁ κριτὴς Γεδεὼν ἐξέλεξεν ἐκ τοῦ στρατοῦ του τριακοσίους

‘Ο Γεδεὼν μὲ τοὺς τριακοσίους του.

ἄνδρας, διηγέρεσεν αὐτοὺς εἰς τρία μέρη καὶ τοὺς διέταξε νὰ λάβῃ ἔκαστος εἰς τὴν μίαν χειρα ὑδρίαν (στάμναν), εἰς τὴν ἕποιαν θὰ θέσῃ ἀνημμένην λαμπάδα, εἰς δὲ τὴν ἄλλην χειρα σάλπιγγα. Ήταν δὲ ὥση τὸ σύνθημα αὐτὸς κατὰ τὴν νύκτα, οἵτινες μαζὶ νὰ σπάσουν τὰς ύδριας, νὰ ἀνυψώσουν τὰς λαμπάδας καὶ νὰ ἤχησουν τὰς σάλπιγγάς των. Οἱ ἔχτροι, έταν ἥκουσαν εἰς τὸ μέσον τῆς νυκτὸς τόσον θέρυθον καὶ εἶδαν τόσην λάμψιν, ἐταράχθησαν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν, οἱ δὲ Ἰσραηλῖται τοὺς κατεδίωξαν καὶ τοὺς κατέστρεψαν.

26. Σαμψών, Ἡλί, Σαμουήλ.

“Οταν εἰς Ἰσραηλῖται ἐλησμόνησαν πάλιν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Φιλισταίους· ἐπειδὴ δμως μετενόησαν, δ Θεὸς ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς χριτὴν τὸν Σαμψών, δ ὅποιος μὲ τὴν μεγίστην δύναμίν του ἔφερε μεγάλας καταστροφὰς εἰς τοὺς ἔχθρούς. Ἀλλ’ ἐπὶ τέλους μία Φιλισταία γυνή, ἡ Δαλιθά, τὸν ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς Φιλισταίους, οἱ δόποιοι τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν πόλιν Γαζαν· ἐκεὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν τρυλακήν, τὸν ἐτύφλωσαν καὶ γράγκασαν αὐτὸν νὰ τελῇ διαφόρους ἔργασιας. Ὁταν μίαν ἡμέραν οἱ Φιλισταῖοι ἐώρταζαν μίαν μεγάλην τῶν ἑορτῆν, ἔφεραν τὸν Σαμψών, διὰ νὰ τὸν ἐμπατίξουν, ἔξω ἀπὸ μίαν οἰκίαν, μεταξὺ δύο στύλων, οἱ δόποιοι τὴν ἔστηριζαν. Τότε δ Σαμψών, ἀφοῦ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν, ἐνῆγκαλίσθη τοὺς δύο στύλους καὶ τοὺς ἔσεισε παρακαλῶν νὰ ἀποθάνῃ μαζὶ μὲ τοὺς ἔχθρούς του· ἀμέσως δὲ ἐκρημνίσθη ἡ οἰκία, καὶ ἐφονεύθη αὐτὸς καὶ πολυάριθμοι Φιλισταῖοι, οἱ δόποιοι ἥσαν ἀντὸς τῆς οἰκίας.

Μετὰ τὸν Σαμψών κριτὴς ἔγινεν δ Ἡλί· αὐτὸς ἦτο μὲν εὐσεβῆς καὶ ἐνάρετος ἀλλ’ ἦτο πολὺ ἐπιεικῆς καὶ δὲν ἐτιμώρει τὰ τέκνα του, διατηρεῖται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ο Θεός, ἀφοῦ πολλάκις συνεδούλευσε τὸν Ἡλὶ χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν διὰ τὴν ὑπερβολικὴν ἐπιεικείαν του καὶ τοὺς υἱούς του διὰ τὴν ἀσέθειάν των. Εἰς ἑνα πόλεμον τῶν Ἰσραηλῖτῶν κατὰ τῶν Φιλισταίων, εἰς τὸν δόποιον εἶχαν λάβειν μέρος καὶ οἱ υἱοί τοῦ. Ἡλί, ἐνικήθησαν οἱ Ἰσραηλῖται, ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης, ὅπου περιείχοντο αἱ δέκα ἐντολαί, ἐπεσεν εἰς τὰς χειρας τῶν ἔχθρων καὶ οἱ υἱοί τοῦ Ἡλὶ ἐφονεύθησαν. Ὁταν ἀνηγγέλθη εἰς τὸν Ἡλὶ ἡ εἰδήσις αὗτη, ἐπεσεν ἐκ τοῦ θρόνου του καὶ ἐμεινε νεκρός.

Τὸν Ἡλὶ διεδέχθη ὡς κριτὴς δ Σαμουήλ. Οὗτος συνεδούλευσε τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ μετανοήσουν διὰ τὴν ἀσέθειάν των, καὶ ἐνέκησε τοὺς Φιλισταίους. Ὁταν ἐγήρασε, διώρισεν ὡς κριτὰς τοὺς δύο υἱούς του· οὓτοι δμως ἥσαν ἀδικοι καὶ ἀσεθεῖς, διὰ τοῦτο

οἱ λαὸς δὲν τοὺς ἡγάπα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἰσραηλῖται ἔβλεπαν ὅτι οἱ γειτονικοὶ λαοὶ ἐκυβερνῶντο ἀπὸ βασιλεῖς, ἐζήτησαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸν Σαμουὴλ νὰ ἑρίσῃ βασιλέα. Οἱ Σαμουὴλ καὶ ἀρχὰς δὲν ἦθελεν, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ὁ λαὸς ἐπέμενε, ἡγαγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ ὥρισε βασιλέα τὸν γενναῖον Σαούλ.

27. Ἡ Ρούθ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Κριτῶν εἰς τὴν Χαναὰν συνέβη λιμός, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἡγαγκάζοντο νὰ καταφεύγουν εἰς ὅλλας γειτονικὰς χώρας, διὰ νὰ ἐξαικονομῶν τὴν τροφήν των. Μεταξὺ ἄλλων καὶ ὁ Ἐλιμέλεχ μὲ τὴν σύζυγόν του Νωεμίν ἐγκατέλει-

Ἡ Νωεμίν μετὰ τῆς Ρούθ:

ψαν τὴν πόλιν τῆς Ἰουδαίας Βηθλεὲμ καὶ ἤλθαν μὲ τοὺς δύο υἱούς των εἰς τὴν πλησίον εὐρισκομένην Μωάδ. Μετ' ὀλίγον δμως δ Ἐλιμέλεχ ἀπέθανεν, οἱ δὲ δύο του υἱοὶ ὑπανδρεύθησαν δύο παρθένους ἐκ Μωάδ, δ μὲν μεγαλείτερος τὴν Ὁρφά, δ δὲ νεώ-

τερος τὴν Ἱρούθ. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγα ἦτη ἀπέθαναν καὶ οἱ δύο
υἱοί, καὶ ἀπέμεινεν ἡ Νωεμὸν μὲ τὰς δύο νύμφας τῆς.

Οταν ὅστερον ἀπὸ καιρὸν ἔπαυσεν ὁ λιμὸς εἰς τὴν Βη-
θλεέμ, ἡ Νωεμὸν ἥθελγε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτήν· ἐκάλεσε λοι-
πὸν τὰς νύμφας τῆς καὶ εἶπε τὴν ἀπόφασίν της, συνέστησε δὲ
εἰς αὐτὰς νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς πατρικάς των οἰκίας. Ἡ Ὁρφὰ
καταλυπημένη, ἀφοῦ κατεφίλησε τὴν πενθεράν της, ἤκουσεν ἐπὶ¹
τέλους τὴν συμβούλήν της· ἡ Ἱρούθ ἔμως δὲν ἥθελγε νὰ τὴν χω-

Ἡ Νωεμὸν εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Βοός.

ρισθῇ καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν: Μὴ ἐπιμένῃς νὰ χωρισθῶμεν, διότι
ἔπου θὰ ὑπάγῃς θέλω νὰ μένω τὸν λαόν σου θεωρῶ ὡς λαόν
μου, καὶ τὸν Θεόν σου ὡς Θεόν μου· ἔπου ἀποθάνῃς, ἐκεῖ θέλω
νὰ ἀποθάνω καὶ νὰ ταφῶ· ὁ θάνατος μόνον ἀς μᾶς χωρίσῃ.

Ἡ Νωεμὸν, ὅταν εἶδεν αὐτὴν τὴν θερμὴν ἀγάπην τῆς Ἱρούθ
πρὸς αὐτήν τὴν παρέλαθε μαζί της εἰς Βηθλεέμ.

Οταν ἔφθασαν ἐκεῖ, ἦτο ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ καὶ ἡ Ἱρούθ
μετέβαινεν εἰς τοὺς ἀγροὺς τοῦ πλουσίου Βοός διὰ νὰ συλλέξῃ

στάχυς· ὁ Βαός, ὁ ἀποίος ἔμαθε πόσον καλὴ εἰχε φανῆ ή 'Ρούθ πρὸς τὴν Νωεμίν, τὴν ἔξετίμησε καὶ μετ' ὀλίγον τὴν ἐνυμφεύθη.

Ε' ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

28. Ὁ Σαούλ.

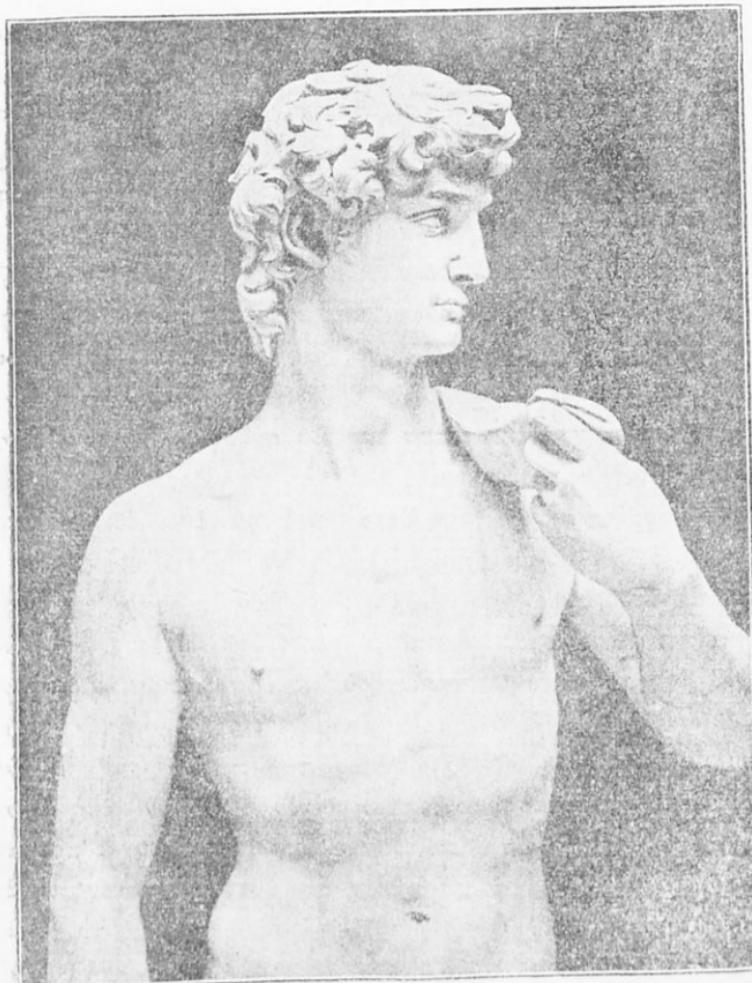
Ο Σαούλ, ἀφοῦ ἔγινε βασιλεὺς, ἐκυβέρνα καὶ ἀρχάς τὸν λαὸν καλῶς καὶ ἐνίκησε τοὺς ἔχθρους τοῦ Κράτους. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἥρχισε νὰ παραβαλλῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τοῦτο δ Σαμουὴλ προεῖπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὸν τιμωρήσῃ καὶ ὅτι ἡ βασιλεία δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὴν σίκογένειάν του, ἀλλὰ θὰ

Ο Δαβὶδ παιζει κιθάραν πρὸ τοῦ Σαούλ.

περιέλθῃ εἰς χεῖρας ἄλλου. Ο Σαούλ ἔγινε διὸ αὐτὸ μελαγχολικός, προσεκάλεσε δὲ ἔνα νέον ποιμένα, τὸν Δαβὶδ, ἀπόγονον τῆς 'Ρούθ, διὰ νὰ τὸν ἀνακουφίζῃ μὲ τὴν κιθάραν τὴν ὅποιαν ἔπαιζεν.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Σαούλ, οἱ Ἰσραηλῖται ἤλθαν εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Φιλισταίους. Μίαν ἡμέραν εἰς γίγας θυνατώτατος, μὲ φοβερὰν πανοπλίαν, ὁ Γολιάθ, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ

‘Ο Δαβίδ.

στρατόπεδον τῶν Φιλισταίων καὶ ἐτῶναζε πρὸς τοὺς Ἰσραηλῖτας : Τί ἔτοιμάζεσθε νὰ πολεμήσετε ἐναντίον μας ; | Ήδὲν εἶγαι καλύτερον νὰ ἔλθῃ εἰς ἀπὸ σᾶς νὰ μονομαχήσῃ μαζί μου ; Ἐὰν νι-

κήση αύτὸς ποὺ θὰ παρουσιασθῇ ἀπὸ τὸ στρατόπεδόν σας, νὰ εἰσθε σεῖς οἱ νικηταὶ καὶ ἡμεῖς δοῦλοι σας· ἐὰν δὲ νικήσω ἔγῳ, θὰ εἴμεθα ἡμεῖς οἱ νικηταὶ καὶ σεῖς δοῦλοι μας. 'Ο Σαούλ καὶ οἱ Ἰσραηλῖται ἤκουσαν τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Γολιάθ, ἀλλὰ κανεῖς τῶν δὲν ἐτόλμα νὰ δεχθῇ τὴν πρόσκλησίν του, διότι ὅλοι τὸν ἐφοδήθησαν. 'Ο Γολιάθ 40 ἡμέρας, πρωὶ καὶ βράδυ, ἔξηρ-χετο καὶ ἐπανελάμβανε τὴν πρόσκλησιν, ἀλλὰ κανεῖς δὲν πα-ρουσιάζετο,

Μίαν ἡμέραν δὲ πριὴρ τοῦ Δαβὶδ τὸν ἔστειλε νὰ φέρῃ τροφὰς εἰς τοὺς ἀδελφούς του, οἱ ὅποιοι ἐπολέμουν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Σαούλ· ἐνῷ δὲ ὁ Δαβὶδ ὥμιλει μὲ τοὺς ἀδελφούς του, ἐξῆλθε πάλιν ὁ Γολιάθ καὶ προσεκάλει ἕνα ἐκ τῶν ἔχθρῶν εἰς μονομα-χήιαν. 'Αλλ' οὐδεὶς πάλιν ἐδέχετο, ἀν καὶ ὁ Σαούλ εἶχεν ὑπο-σχεθῆ διὰ εἰς ἐκείνον δὲ ὅποιος θὰ ἐνίκα τὸν Γολιάθ θὰ ἔδιδεν ἀρθονα πλούτη καὶ τὴν κόρην του διὰ σύζυγον. Τέλος δὲ Δαβὶδ, δὲ ὅποιος ἦτο μὲν μικρόσωμος, ἀλλ' ἦτο γενναῖος, ἀφοῦ ἐσκέψθη δλίγον, παρουσιάσθη εἰς τὸν Σαούλ καὶ τοῦ εἰπεν διὰ εἰναι πρό-θυμος αὐτὸς νὰ μονομαχήσῃ. 'Ο Σαούλ ὅμως δὲν ἐδέχθη τὴν προσφορὰν τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ εἰπε : σὺ δὲν θὰ δυνηθῇς νὰ νική-σῃς· εἰσαι μικρόσωμος καὶ πολὺ νέος, ἐνῷ αὐτὸς εἰναι πλέον ἀνήρ, γίγας, συνηθισμένος εἰς τοὺς πολέμους ἀπὸ τὴν παιδικήν του ἡλικίαν. 'Αλλ' δὲ Δαβὶδ ἐπέμενε : 'Ἐγὼ, εἰπεν εἰς τὸν Σαούλ, ἥμην ποιμὴν εἰς τὸ ποίμνιον τοῦ πατρός μου· καὶ θταν ἥρχετο λέων ἢ ἄρκτος νὰ ἀρπάσῃ κανὲν πρόβατον ἀπὸ τὸ ποί-μνιον, ἔγῳ ἔτρεχα ἐναντίον του καὶ ἔσωζα τὸ ἀτυχὲς πρόβατον ἀπὸ τὸ στόμα του· δὲν δὲ τὸ θηρίον ἐπετίθετο ἐναντίον μου ἔγῳ τὸ συνελάμβανα καὶ τὸ ἐφόνευα. 'Ἐγὼ ποὺ ἐφόνευα τὰ φαθερὰ αὐτὰ θηρία δὲν θὰ φανεύσω αὐτὸν τὸν ἀλλόφυλον καὶ δὲν θὰ κατανικήσω αὐτὸν τὸν ὄντριστήν ; 'Ο Θεός, ποὺ μὲ ἐδογύθει τότε, δὲν θὰ μὲ βοηθήσῃ καὶ τώρα ; 'Ο Σαούλ ἐθαύμασεν θταν εἰδεν αὐτὸν τὸ θάρρος καὶ τὴν πεποίθησιν τοῦ νεαροῦ ποιμένος, καὶ δὲν γῆθελγε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ περισσότερον· πήγαινε, τοῦ εἰπε, καὶ ἂς εἰναι δὲ Θεὸς μαζὶ σου· τὸν ἐνέδυσε δὲ ἀμέσως μὲ μανδύαν

καὶ μὲ χαλκῆν περικεφαλαίαν καὶ τοῦ ἔξωσε τὴν μάχαιράν του.
'Αλλ' ὁ μικρὸς Δαβὶδ δὲν ἡδύνατο νὰ σηκώνῃ τόσον βάρος καὶ
ἐπέταξεν ὅλα αὐτά, ἐλαβε δὲ μόνον τὴν ράβδον του, ὀλίγους λί-
θους καὶ τὴν σφενδόνην του, καὶ ἦλθεν ἀντιμέτωπος τοῦ Γολιάθ.

Μόλις ὁ Γολιάθ ἤντικρυσε τὸν Δαβὶδ, τὸν ἐκύτταξε μὲ μεγά-
λην περιφρόνησιν καὶ τοῦ εἶπε μὲ εἰρωνείαν : μὲ ἐνόμισες διὰ
κύνα καὶ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ ράβδον καὶ μὲ λίθους ; 'Αλλ'
ὁ Δαβὶδ μὲ μεγάλην ψυχραιμίαν ἀπήντησεν : ὅχι, ἐγὼ σὲ θεωρῶ

‘Ο Δαβὶδ φονεύει τὸν Γολιάθ.

χειρότερον ἀπὸ κύνα. Τότε ἐθύμωσε πολὺ ὁ Γολιάθ καὶ τοῦ εἶπεν:
"Ελα λοιπὸν νὰ δώσω τὰς σάρκας σου τροφὴν εἰς τὰ πτηνὰ του
οὐρανοῦ. 'Αλλ' ὁ Δαβὶδ τοῦ ἀπήντησε: σὺ ἔρχεσαι ἐναντίον μου
μὲ μάχαιραν, μὲ δόρυ καὶ μὲ ἀσπίδα, ἐγὼ δὲ πολεμῶ μὲ τὴν βοή-
θειαν του Θεοῦ· θὰ σὲ φονεύσω καὶ θὰ μάθουν ὅλοι τὴν δύναμιν
του Θεοῦ. Τέλος ὁ Δαβὶδ ἐλαβεν ἔνα λίθον καὶ τὸν ἔρρψε
τοῦ ἀντιπάλου του· ὁ λίθος διετρύπησε τὴν περικεφαλαίαν καὶ
ἐκτύπησε τὸ μέτωπον του Γολιάθ, ὁ ὅποιος ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν.

Τερὰ Ιστορία ΙΙ. Διαδήκης 4. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

4

ἐπλησίασε τότε ὁ Δαβίδ, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν τοῦ Γολιάθ καὶ μὲ αὐτὴν τοῦ ἀπέκοψε τὴν κεφαλήν. Μόλις εἶδαν οἱ Φιλισταῖοι ὅτι ἀπέθανεν ὁ γίγας, κατελήφθησαν ἀπὸ πανικὸν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν, οἱ δὲ Ἰσραηλῖται κατεδίωξαν καὶ διεσκόρπισαν αὐτούς. Ὁ Δαβίδ μὲ τὸ κατόρθωμά του τοῦτο ἐδοξάσθη πολὺ ἀπὸ τὸν λαόν· ὅταν ὁ στρατὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα νικητής, αἱ γυναῖκες ἐξῆλθαν εἰς προϋπάντησίν του καὶ ἔψαλλαν: Ὁ Σαούλ ἐφόνευσε χιλιάδας, ὁ δὲ Δαβίδ μυριάδας.

Ο Σαούλ δὲν ἔβλεπε μὲ εὐχαρίστησιν τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Δαβίδ, καὶ ἤρχισε νὰ τὸν μισῇ καὶ νὰ ζητῇ πᾶσαν εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὸν βλάψῃ· ἐδοκίμασε μάλιστα καὶ νὰ τὸν φονεύσῃ, ἀλλ’ αὐτὸς μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐσώζετο. Ὁ Δαβίδ τούναντίον, ἀν καὶ πολλάκις τοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ φονεύσῃ τὸν Σαούλ, πάντοτε τὸν ἐσεβάσθη.

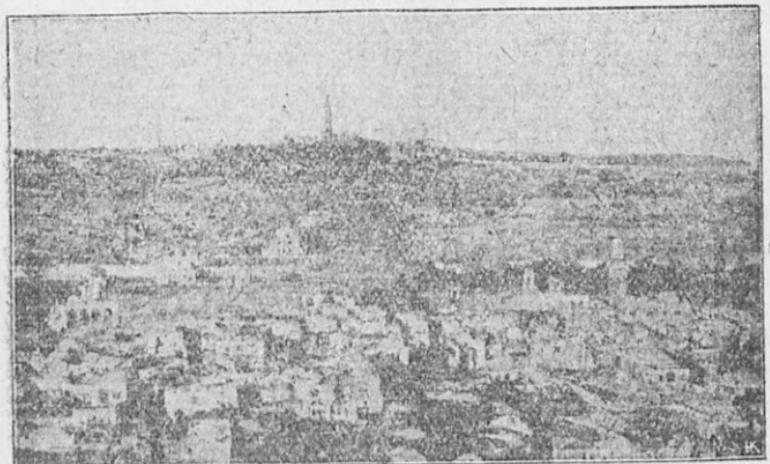
Ὑστερὸν ἀπὸ δλίγα ἔτη οἱ Φιλισταῖοι πάλιν ἐπῆλθαν ἐναντίον τῶν Ἰσραηλῖτῶν καὶ ἔγινε φοβερὰ μάχη, κατὰ τὴν ὁπολαν ἐφονεύθησαν τρεῖς υἱοὶ τοῦ Σαούλ, αὐτὸς δὲ ὁ Ἰδιος ἐπληγώθη σοβαρώτατα. Οὗτος διὰ νὰ μὴ πέσῃ εἰς τὰς χειρας τῶν ἐχθρῶν του, διέταξε τὸν ἀκόλουθόν του, ὁ ὅποιος ἐβάσταξε τὴν πανοπλίαν του, νὰ τὸν φονεύσῃ· ἀλλ’ ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν ἦθελε νὰ θανατώσῃ τὸν κύριόν του, ἔλαβεν ὁ Ἰδιος ὁ Σαούλ τὴν μάχαιράν του καὶ ἐφονεύθη. Ὁ Δαβίδ ἔκλαυσε πικρῶς διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαούλ καὶ τοῦ υἱοῦ του Ἰωανάθαν, πρὸς τὸν ὅποτον συνεδέετο μὲ ἀδελφικὴν φιλίαν, ἐθρήνησε δὲ τοὺς νεκρούς των μὲ λαμπρὸν θρήνον.

Εἰς τὸν θρήνον αὐτὸν συνιστᾶ ὁ Δαβίδ εἰς τὸν λαὸν νὰ θρηνῇ τὸν θάνατον τῶν ἡρώων του καὶ εὔχεται ἡ θλιβερὰ αὕτη εἰδῆσις νὰ μὴ φθάσῃ εἰς τὰς πόλεις τῶν Φιλισταίων, διὰ νὰ μὴ χαροῦν οἱ ἐχθροί· καταράται· τὰ δρη, ὅπου ἔχυσαν τὸ αἷμά των οἱ ἥρωες, νὰ ξηρανθοῦν καὶ νὰ μὴ ἵδιον ποτὲ δρόσον ἢ βροχήν. Ὑστερὸν ἐξυμνεῖ τὰς ἀρετὰς τοῦ Σαούλ καὶ τοῦ Ἰωανάθαν, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἔλαφρότεροι ἀπὸ τοὺς ἀετούς· καὶ δυνατώτεροι ἀπὸ τοὺς λέοντας· τέλος προτρέπει τὰς κόρας τῆς Ἱερουσαλήμ νὰ πενθήσουν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαούλ, ὁ ὅποιος εἶχε χαρίσει εὐτυχεῖς ἡμέρας

εἰς τὸν λαὸν καὶ περιγράφει πόσον τὸν ἐλύπησεν ὁ θάνατος τοῦ ἀγαπητοῦ του Ἰωνάθαν.

29. Ὁ Δαβίδ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σχούλ ἔγινε βασιλεὺς ὁ Δαβὶδ, κατ' ἀρχὰς τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου υἱοῦ τοῦ Σχούλ, ὀλοκλήρου τοῦ βασιλείου. Ὁ Δαβὶδ ἐνέκησε τοὺς ἑχθροὺς καὶ κατέκτησε καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς Ἱερουσαλήμ, τὸ ὅποῖον ἦτο ἀκόμη εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἑχθρῶν.

Γενικὴ ἀποψίς τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ἐπὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, τὴν ὄποιαν ἔκαιε πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του, μετέφερεν ὁ Δαβὶδ, μὲ μεγάλην πομπὴν, τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης καὶ τὴν ἔθεσιν ἐντὸς μιᾶς πολυτελοῦς σκηνῆς ἐτακτοποίησε τὴν θείαν λατρείαν, καὶ ἔκαιε θαυμασίους ψαλμοὺς εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Δαβὶδ μίαν φερὸν ἐφέρθη πολὺ ἀδικα πρὸς ἓνα στρατηγόν του. Ὁ Θεὸς τότε τοῦ ἔστειλε τὸν προφήτην Νάθαν καὶ τὸν ἐπέπληξε πολὺ δὲν αὐτό. Ὁ Δαβὶδ ἐνόγησε τὸ σφάλμα του καὶ

μετενόησε μὲ τὴν καρδίαν του· δι' αὐτὸν ὁ Νάθαν τοῦ εἶπεν ὅτε
ὅ Θεός, ἐπειδὴ βλέπει τὴν μετάνοιάν του, θὰ τοῦ χαρίσῃ μὲν τὴν
ζωήν, ἀλλά, διὰ νὰ ἔννοησῃ καλύτερα τὸ κακόν ἔκαμε καὶ νὰ μὴ
τὸ ἐπαναλάβῃ, θὰ τὸν τιμωρήσῃ.

Ο προφήτης Νάθαν ἐπιπλήττει τὸν Δαβίδ.

Τότε ὁ Δαβὶδ συνέθεσεν ἐναὶ ὠραιότατον ψαλμόν, εἰς τὸν
ὅποιον ἐκφράζει ὅλην του τὴν λύπην καὶ τὴν μετάνοιαν
διὰ τὸ ἀμάρτημά του, ὡς καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὸν
συγχωρήσῃ καὶ θὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὸ κακόν· ὑπόσχεται δὲ ὅτε

αὐτὸς θὰ διμηνῆ πάντοτε τὸν Θεὸν καὶ ὅτι θὰ ἔχῃ ταπεινὴν καρδίαν, πρᾶγμα τὸ ὄποιον ὁ Θεὸς προτιμᾷ ἀπὸ κάθε ὄλλην θυσίαν.

“Ο Δαβὶδ μετανοεῖ.

30. Ἡ στάσις; καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἀβεσσαλώμ.

“Ο υἱὸς τοῦ Δαβὶδ Ἀβεσσαλώμ, ἐλησμόνησε τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμόν, τὸν ὄποιον ὥφειλε πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ ἐπανεστάτησε κατ’ αὐτοῦ διὸν νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν. Ὁ Δαβὶδ ἔστειλε στρατὸν κατὰ τοῦ υἱοῦ του, εἰχε δώσει διμως τὴν παραγγελίαν νὰ μὴ τὸν φονεύσουν, ἀμπ τὸν συλλάβειν. Εἰς τὴν μάχην ἐνικήθη ὁ Ἀβεσσαλὼμ καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν, ἀλλ’ ἐνῷ ἔφευγε ἐπάνω εἰς ἔνα ἡμέρον, περιεπλάκη ἡ μακρὰ κόμη του εἰς τοὺς κλάδους ἐνὸς δένδρου τοῦ δάσους, ὁ ἡμίλιονς ἔφυγεν, αὐτὸς δὲ ἔμεινε κρεμασμένος ἀπὸ τὸ δένδρον. Τότε εἰς στρατηγὸς τοῦ Δαβὶδ, ὁ ὄποιος τὸν κατεδίωκεν, ἐπλησίασε καὶ τὸν ἐφόνευσεν.

‘Ο Δαδίδ ὅταν τοῦ ἀνήγγειλαν τὸν φρικτὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ὡσὰν καλὸς πατὴρ ποὺ ἦτο, δὲν ἐσυλλογίσθη τὴν ἀχαρε-

‘Ο θάνατος τοῦ Ἀβεσσαλώμ.

στίαν τοῦ τέκνου του πρὸς αὐτόν, ἀλλ’ ἐλυπήθη ὑπερβολικά, ἔκλαιεν ἀπαργγόρητα καὶ ἐφύναζεν: Γέλε μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ, διατί νὰ μὴ ἀποθάνω ἐγὼ ἀντὶ σου; Ἔγὼ δὲς ἀπέθυησκα ἀντὶ σου, Ἀβεσσαλώμ υἱέ μου, υἱέ μου!

31. Ο θάνατος τοῦ Δαβίδ.

“Οταν ὁ Δαδίδ ἐνόησεν ὅτι ἐπληγσίαζεν ὁ θάνατός του, ὥρισεν ὡς διάδοχόν του τὸν υἱόν του Σολομῶντα, συνέστησε δὲ εἰς αὐτὸν νὰ τηρῇ τὰς ἐντολὰς του Θεοῦ. ‘Ο Δαδίδ ἀπέθανεν ἀφοῦ ἐβασίλευσε 40 ἔτη. Ἡτο ὑπέροχος βασιλεὺς ἐφάνη εὐσεβῆς πρὸς τὸν Θεόν, μεγαλόψυχος πρὸς τὸν Σκούλ, καλὸς φίλος πρὸς τὸν Ἰωανάθαν, ἀληθῆς προστάτης τοῦ λαοῦ, γενναῖος καὶ ὑπομονη-

τικός· ήμάρτησε μὲν καὶ αὐτός, ἀλλὰ μετενόησεν εἰλικρινῶς καὶ εἶχεν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ὅπως φαίνεται καὶ εἰς τοὺς ὠραιοτάτους φαλμούς, τοὺς ὄποιους συνέθεσεν.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ Δαβὶδ ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς ἀκμῆς καὶ δόξης τοῦ Ἰσραηλητικοῦ λαοῦ, εἰς τὴν ὄποιαν ἀπέβλεπεν οὗτος πάντοτε μὲ ύπερηφάνειαν.

32. Ὁ Σολομών.

“Οταν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δαβὶδ ἀνήλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ υἱὸς του Σολομών, ὁ Θεὸς παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν καὶ τὸν ἥρω-
τησε τῇ ἥθελε νὰ τοῦ χαρίσῃ, σοφίαν, πλοῦτον, δόξαν, μακρο-

‘Ο Σολομὼν χρίεται βασιλεύς.

ζωταν ἢ ἄλλο τι. Ὁ Σολομὼν ἐζήτησε σοφίαν, ὁ δὲ Θεὸς ηύχα-
ριστήθη καὶ εἰπε πρὸς αὐτόν: Ἐπειδὴ δὲν ἐζήτησες μακροζωταν
ἢ πλοῦτον, ὅπως οἱ περισσότεροι ἀνθρώποι θὰ ἐζήτουν, ἀλλ’
ἐζήτησες σοφίαν, ἤκουσα τὴν παράκλησίν σου καὶ σοῦ δίδω σο-
φίαν τόσην, ὡστε ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρώπων οὓδεις ύπηρξε καὶ οὐ-
δεὶς θὰ ὑπάρξῃ τόσον σοφός, ώς σύ. Ἐκτὸς τῆς σοφίας δημιώς θὰ

σαῦ δώσω καὶ ὅ, τι δὲν ἔγέτησες, δηλαδὴ πλοῦτον καὶ δόξαν, ὅν
δὲ τηρήσῃς τὰς ἐντολάς μου, θὰ σου δώσω καὶ μακροζωῖαν.

“Ο Σολομὼν ἔδειξε τὴν σοφίαν καὶ τὴν εὐφυίαν του εἰς πολλὰς
περιστάσεις καὶ εἰς τὴν ἑξῆς: Δύο γυναῖκες παρουσίασθησαν πρὸ^τ
τοῦ βασιλέως διὰ νὰ λύσῃ μίαν διαφοράν των. Ἡρχισε νὰ ὄμιλῃ
ἡ μία ἔξ αὐτῶν, καὶ εἶπε: Βασιλεῦ, αὐτῇ ἡ γυνή, ἡ ὁποία εἰναι
πλησίον μου, ἐκάθητο μαζί μου εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν· ἐκάστη ἔξ
ἡμῶν εἶχεν υἱὸν διλγαν ἡμερῶν. Μίαν νύκτα ὅμως ἀπέθανεν ὁ υἱός
της, διότι, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο, ἐπίεσε καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν, χωρὶς νὰ

Ἡ κοίσις τοῦ Σολομῶντος.

θέλῃ. Τότε ἐσηκώθη καὶ ἔλαβε, χωρὶς νὰ ἐννοήσω, τὸ τέκνον μου,
ἀπὸ τὸν κόλπον μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἔθεσε τὸ νεκρὸν τέκνον της.
“Οταν ἔξύπνησα τὸ πρωΐ, εἶδα εἰς τὴν κλίνην μου τὸ νεκρὸν παι-
δίον, ἀλλὰ μόλις τὸ παρετήρησα μὲ προσοχήν, ἐνόησα ὅτι δὲν ἦτο
τὸ τέκνον μου. Κατόπιν ἔλαβε τὸν λόγον ἡ ἄλλη γυνή, ἡ ὁποία
εἶπε: Δὲν εἶνε αὐτὸς ἀληθές· ὁ υἱός μου ήσε καὶ ὁ υἱός σου εἶναι
νεκρός. Ἀλλ’ ἡ πρώτη γυνὴ ἐπέμενε καὶ ἔλεγεν: Ὁχι· ὁ υἱός

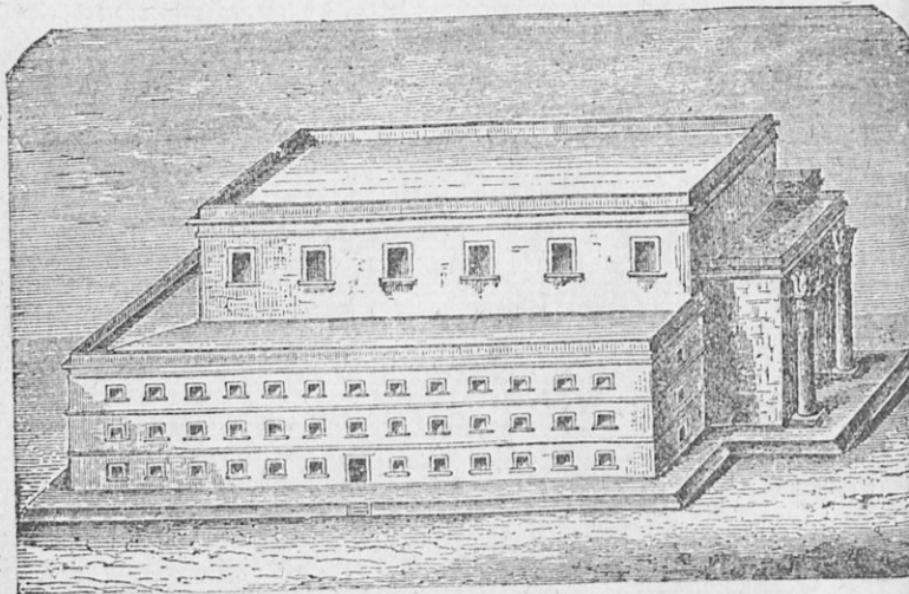
σου ἀπέθανε, καὶ ὁ Ἰδικός μου ξῆ. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἡ μία καὶ
ἡ ἄλλη ἐπέμενεν ὅτι τὸ παιδίον ποὺ ἔζη ἦτο Ἰδικόν της, ἔζήτουν
καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸν Σολομῶντα νὰ ἀποφασίσῃ. Ὁ Σολομὼν τότε
διέταξε νὰ φέρουν μίαν μάχαιραν καὶ νὰ μοιράσουν τὸ παιδίον
εἰς τὰς δύο γυναικας. Ἡ ἀληθῆς μήτηρ τοῦ παιδίου, ἡ ὁποία τὸ
ἡγάπα, ὅταν ἤκουσεν αὐτὴν τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐτρό-
μαξε καὶ ἐφώναξε: Βασιλεῦ, δώσατε εἰς αὐτὴν τὴν γυναικαν τὸ
παιδίον, καὶ μὴ τὸ φρονεύσετε, διότι προτιμῷ νὰ τὸ Ἰδω εἰς χεῖρας
αὐτῆς παρὰ νὰ τὸ Ἰδω νεκρόν. Ἡ ἄλλη γυνὴ ὅμως, ἡ ὁποία
δὲν ἐπόνει διὰ τὸ παιδίον, ἤθελε νὰ τὸ μοιράσουν. Ὁ βασιλεὺς
τότε ἐνόησε ποιὰ ἦτο ἡ ἀληθηγή μήτηρ τοῦ παιδίου καὶ διέταξε
νὰ δοθῇ εἰς αὐτὴν.

33. Ὁ ναός.

Ὁ Σολομὼν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἀνήγειρε μεγαλο-
πρεπὴ ναόν, εἰς τὸν λόφον τῶν Ἱεροσολύμων Μωρία. Ἡ οἰκο-
δομὴ τοῦ ναοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν εἰργάζοντο χιλιάδες ἐπιστατῶν
καὶ ἐργατῶν, καὶ ἐδαπανήθησαν χιλιάδες χρημάτων, διέρκεσεν
ἔπτα ἔτη. Ὁ ναὸς διηρεῖτο εἰς τὰ ἀγία τῶν ἀγίων καὶ τὸ ἱερόν
ἐχωρίζοντο δὲ τὰ δύο μέρη αὐτὰ μὲ καταπέτασμα πολύτιμον.
Γύρω ἀπὸ τὸν ναὸν ἦσαν δύο αὐλαί, ἡ ἐσωτερικὴ διὰ τοὺς ἵερεῖς
καὶ ἡ ἐξωτερικὴ διὰ τὸν λαόν. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ ἐχρη-
σιμοποιήθησαν λίθοι πελεκητοί, ὅλον δὲ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ
ἦτο ἀπὸ σανίδας ἐπιχρύσους. Ἐκοσμήθη δὲ ὁ ναὸς μὲ πολυτί-
μους λείθους καὶ μὲ πολύτιμα ἀνάγλυφα. Ἐμπροσθεν τοῦ ναοῦ
ἐστήθησαν δύο στῦλοι ὑψηλότατοι.

“Οταν ἐτελείωσεν ἡ οἰκοδομὴ, μὲ μεγάλην πομπὴν μετεφέρθη
ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ Λευΐτῶν ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης ἀπὸ τὴν
ἀκρόπολιν τῶν Ἱερουσαλύμων, τὴν Σιών, ὅπου εὑρίσκετο, εἰς τὰ
ἄγια τῶν ἀγίων τοῦ ναοῦ ἔκατὸν εἴκοσι ἵερεῖς ἐσάλπιζον, ἐνῷ
ὅλος ὁ λαὸς ὅμινε τὸν Θεόν. Τότε δὲ Σολομὼν γῆλόγησε τὸν Θεόν
καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ καὶ

νὰ τὸν προστιατεύῃ· προσέφερε δὲ θυσίαν εἰς αὐτὸν 22 χιλιάδας μόσχους.

‘Ο Ναὸς τοῦ Σολομῶντος (κατ’ ἀναπαράστασιν).

Οἱ Ἱεραρχῖται ἐπίστευαν ὅτι ὁ Θεὸς κατοικεῖ ἐντὸς τοῦ

‘Η κιβωτὸς τῆς διαθήκης μεταφέρεται εἰς τὸν ναόν.

ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καὶ δι’ αὐτὸ δὲν ἔκτιζαν ἄλλον ναόν, ἀλλ’ ἡργάζοντο ἔκει ἀπὸ ὅλην τὴν Παλαιστίνην διὰ νὰ λατρεύσουν τὸν θεόν.

34. Δόξα, ἀμαρτία καὶ θάνατος τοῦ Σολομῶντος.

Ο Σολομὼν ὑστερὸν ἀπὸ τὸν ναὸν ἀνήγειρε μεγαλοπρεπὴν ἀνάκτορα ἀπὸ κέδρους τοῦ Λιβάνου· ἀνύψωσε τείχη γύρω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ· ἔκτισεν, ωχύρωσε καὶ ἐκαλλώπισε πολλὰς πόλεις, διωργάνωσε τὸν στρατόν, ηὔξησε τὸ στόλον, καὶ ἔδωκε μεγάλην ἡώην εἰς τὸ ἐμπόριον, ὥστε ἀφθονον χρῆμα διπήργεν εἰς τὸν τόπον.

Ἄφοι τοιουτοτρόπως ἡτοίμασε τὴν χώραν, ἐπετέθη κατὰ τῶν ἔχθρῶν, τοὺς ἐνίκησε καὶ ἐπεξέτεινε τὰ ὅρια τοῦ κράτους τού.

Ἡ δόξα τοῦ Σολομῶντος εἶχε διαδοθῆ καὶ πέραν ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην· ἔνοι οὐρανοτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ διὰ νὰ θαυμάσουν τὸν μέγαν βασιλέα· μεταξὺ ἄλλων ἥλθε καὶ ἡ βασίλισσα τῶν Σαβαΐων, διότι εἰς τὴν πατρίδα τῆς ἤκουε πολλὰ δι' αὐτόν. "Οταν αὕτη συνηντήθη μὲ τὸν Σολομῶντα καὶ εἶδε τὴν σοφίαν του, τὰ ἔργα του, τὴν μεγαλοπρέπειάν του, εἶπε πρὸς αὐτόν: "Οταν ἦμην εἰς τὴν πατρίδα μου καὶ ἤκουα διὰ τὴν σοφίαν σου καὶ διὰ τὰ μεγαλεῖά σου ἐνόμιζα ὅτι ἡσαν ὑπερβολαὶ καὶ δὲν ἐπίστευα· καὶ ὅμως ὅσα ἤκουα ἡσαν πολὺ διληγώτερα ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν· μακαρίζω τὰς γυναικάς σου καὶ τὰ τέκνα σου, διότι σὲ ἔχουν πάντοτε πλησίον των· ἀς εἴναι εὐλογημένος δο Θεός, ὁ ὅποιος σὲ ὑψώσεν εἰς τὸν θρόνον καὶ ἀς σοῦ χαρίζῃ πολλὰ ἔτη. Προσέφερε δὲ εἰς τὸν Σολομῶντα πολλὰ πολύτιμα δῶρα.

Δυστυχῶς ὁ Σολομὼν δὲν ἔμεινεν ἐνάρετος ὡς τὸ τέλος τοῦ βίου του· ἡ δόξα, αἱ τιμαὶ καὶ τὰ πλούτη τὸν ἐτύφλωσαν καὶ τὸν διέφθειραν· ἀντὶ νὰ λατρεύῃ μόνον τὸν Θεόν, εἰς τὸν ὅποιον ὥφειλεν ὅλα τὰ ἀγαθά του, ἔρχισε νὰ λατρεύῃ ψευδεῖς θεούς. Διὰ τοῦτο δο Θεός παρουσιάσθη καὶ τοῦ εἶπε: Βλέπω πῶς ἐλησμόνησες ὅτι μὲ τὴν βοήθειάν μου ἐμεγάλωσες τὸ κράτος σου καὶ ἐπαυσες νὰ φυλάττης τὰς ἐντολάς μου· δι' αὐτό, πρὸς τιμωρίαν σου, μετὰ τὸν θάνατόν σου, έταν θὰ βασιλεύῃ ὁ υἱός σου, τὸ ἦμισυ τοῦ

κράτους σου θὰ ἀποστατήσῃ ἀπ' αὐτὸν καὶ θὰ κηρύξῃ βασιλέα τὸν δοῦλόν σου· τοιουτοτρόπως τὸ κράτος σου θὰ μοιρασθῇ εἰς δύο.

‘Ο Σολομών, ἀφοῦ ἐβασίλευσε 40 ἔτη, ἀπέθανε πολὺ γέρων, χιλια περίπου ἔτη πρὶν γεννηθῇ ὁ Χριστός.

35. Ὁ Ροβοάμ καὶ ὁ Ἱεροβοάμ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος τὸν διεδέχθη ὁ υἱός του Ροβοάμ. Ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ παρουσιάσθησαν πρὸς αὐτὸν μὲ τὴν παράκλησιν νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς φόρους, τοὺς ὅποιους εἶχεν ἐπιβάλει ὁ Σολομὼν. Ἐπειδὴ δμως ὁ Ροβοάμ δὲν ἐδέχθη, ἀλλὰ τούναντίον εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ φανῇ σκληρότερος τοῦ πατρός του, ὁ λαὸς ἐπανεστάτησε, καὶ ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν μόνον αἱ δύο ἔμειναν εἰς αὐτὸν πισταῖ· αἱ δὲ ἄλλαι δέκα φυλαὶ ἐξέλεξαν βασιλέα τὸν δοῦλον τοῦ Σολομῶντος Ἱεροβοάμ. Τοιουτοτρόπως ἐξεπληρώθη ὅτι προεῖπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Σολομῶντα καὶ τὸ βασίλειον διγέρειη εἰς δύο, εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ, ἐκ δέκα φυλῶν, μὲ βασιλέα τὸν Ἱεροβοάμ καὶ πρωτεύουσαν τὴν Σαμάρειαν, καὶ εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, ἐκ δύο φυλῶν, μὲ βασιλέα τὸν Ροβοάμ καὶ πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ.

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟΤΑΓΗΣ ΑΥΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

36. Η καταστροφὴ τῶν δύο βασιλείων.

‘Η ἀσέδεια καὶ ἡ διαφθορὰ ταχέως εἰσῆλθαν καὶ εἰς τὰ δύο βασίλεια. Ἡ κακία ηὔξενεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ ἐπὶ τέλους ἐπῆλθεν ἡ καταστροφή. Οἱ Ἀστύριοι, διακόσια πενήντα περὶπου ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος, ἐπολιόρκησαν

τὴν Σαμάρειαν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐκυρίευσαν καὶ ὑπέταξαν τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ.

Τοτερον ἀπὸ πολλὰ ἔτη ὁ βασιλεὺς τῶν Βαδυλωνίων Ναθουχόδονόςσορ ἐνίκησε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, ἐκυρίευσε τὴν πρω-

Ἡ πολιορκία τῆς Ἱερουσαλήμ.

τεύσουσάν του Ἱερουσαλήμ, κατέστρεψε τὸν περίφημον ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ ἔφερε τὸν βασιλέα, τὸν ὃποῖον ἐτύφλωσε, καὶ τὸν λαὸν αἰχμάλωτον εἰς τὴν Βαδυλώνα. Ἐκεῖ ὁ Ἰσραηλίτειος λαὸς ὑπέφερε τὰ πάνδεινα ἐπὶ ἔδοσιμήκοντα ἔτη. Τοιουτοτρόπως ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ διαφθορὰ ἐπέφεραν τὴν καταστροφὴν καὶ τῶν δύο βασιλείων.

37. Οἱ προφῆται.

Μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος ἔζη εἰς τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν διαφθοράν, ὑπήρχαν καὶ μερικοὶ ὑπέροχοι ἄνδρες, φωτισμένοι ἀπὸ τὸν Θεόν, που προσεπάθουν μὲ κάθε τρόπον νὰ σταματήσουν τὸ

κακὸν καὶ νὰ διερθώσουν τὴν κοινωνίαν. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἦσαν οἱ προφῆται. Οὗτοι ἐστέλλοντο ὑπὲ τοῦ Θεοῦ εἰς ἔξαιρετικὰς περιστάσεις διὰ νὰ συμβουλεύσουν τὸν ἴστραγλιτικὸν λαὸν καὶ τοὺς ἀρχοντάς του νὰ παύσουν τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν διαφθοράν, ἐὰν ἥθελαν νὰ διαφύγουν τὴν ὄργην τοῦ Θεοῦ, καὶ προέλεγαν ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ διδάξῃ τὴν ἀληθήθη θρησκείαν.

Οἱ προφῆται εἶχαν μέγα θάρρος καὶ ἔλεγαν τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς νὰ φοβοῦνται κανένα: διὸ αὐτὸς ὑπέφεραν πολλὰ μαρτύρια καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς τὸν θάνατον, διότι κατεδιώκοντο ἀπὸ τοὺς ισχυρούς, τοὺς ὅποιους ἐπέπλητταν διὰ τὴν ἀσέβειάν των.

Τοιοῦτοι προφῆται ἦσαν ὁ Ἡλίας, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἱερειμίας, ὁ Δανιὴλ καὶ ἄλλοι.

38. Ὁ Ἡλίας.

Ο προφῆτης Ἡλίας ἔζη μὲν συνήθως εἰς τὰ ὅρη καὶ τὰς ἐρήμους, ἀλλ’ ἤωχετο, ὁσάκις ἡτο ἀνάγκη, εἰς τὰς πόλεις, διὰ νὰ ἐπιπλήξῃ καὶ συμβουλεύῃ τοὺς κακούς, διὰ νὰ βοηθήσῃ καὶ ἀνακουφίσῃ τοὺς δυστυχεῖς καὶ διὰ νὰ προείπῃ τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν. Ο λαὸς τὸν ἐτίμα πάρα πολύ, διότι ἔθλεπε τὴν εὐσέβειάν του καὶ τὴν σοφίαν του, καθὼς καὶ τὴν δύναμιν, τὴν ὄποιαν εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ κάμῃ θαύματα.

Μίαν ἡμέραν, ὅταν ἡτο λιμὸς εἰς τὴν χώραν, ὁ Ἡλίας εἶδε μίαν πτωχὴν γυναῖκα νὰ συλλέγῃ ἔύλα, καὶ ἐκάγγησεν ἀπὸ αὐτὴν ὀλίγον ὅδωρ καὶ ἀρτον· ἡ γυνὴ ἀπήγνητησεν ὅτι δὲν εἶχε μαζί της παρὰ ὀλίγον ἔλαιον καὶ ἀλευρον καὶ ὅτι θέλει νὰ συλλέξῃ ἔύλα διὰ νὰ ἐταιράσῃ τὴν τροφήν, ἡ ὄποια τῆς ἀπομένει: διὸ αὐτὴν καὶ διὰ τὸ τέκνον τῆς· ἀμα τελειώσουν καὶ αὐτά, προσέθεσεν ἡ δυστυχὴς γυνὴ, δὲν μένει ἄλλο παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν. Ο Ἡλίας ἐλυπήθη τὴν πτωχὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν νὰ μὴ ἀπελπίζεται, διότι ὁ Θεὸς θὰ ἔχῃ τὰ δοχειά της πλήρη ἀπὸ ἔλαιον

καὶ ἀλευρον, ἔως ὅτου παύσῃ ὁ λιμός· καὶ αὐτὸς ἔγινε πραγματικῶς.

‘Η Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην τοῦ προφήτου Ἡλία τὴν 20ὴν Ἰουλίου.

39. Ὁ Ἡσαῖας.

‘Ο σπουδαιότερος ὄλων τῶν προφητῶν εἶναι ὁ Ἡσαῖας, ὁ οποῖος ἐπολέμησε σφοδρότατα τὴν διαφθορὰν τῆς ἐποχῆς του καὶ προέλεγεν ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν οἱ Ἔβραιοι διὰ τὴν ἀσέβειάν των, ἀλλ’ ὅτι θὰ καταστραφοῦν καὶ οἱ ἔχθροι των. Ἐλεγεν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἀρκεῖται μὲν τὰς νηστείας καὶ τὰς ἑορτὰς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν προσευχῶν καὶ θυσιῶν, ἀλλ’ ὅτι ἀπαιτεῖ ἐργα καλά, δηλαδὴ νὰ τρέψωμεν πεινῶντας, νὰ ποτίζωμεν διψῶντας, νὰ ἐνδύωμεν γυμνούς, νὰ παρηγορῶμεν τοὺς λυπημένους, νὰ μετανοῶμεν καὶ νὰ μὴ κάμνωμεν ἀμαρτίας.

Προεῖπε δὲ ὁ Ἡσαῖας ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς νὰ σώσῃ τὸν κόσμον καὶ ὅτι θὰ μαρτυρήσῃ πρὸς χάριν μας. Ὁ Ἡσαῖας ἔλεγε πάντοτε τὴν ἀλήθειαν καὶ οὐδένα ποτὲ ἐκολάκευε, τέλος δὲ ἐφεύθη κατὰ διαταγὴν ἐνὸς κακοῦ βασιλέως.

40. Ὁ Ἱερεμίας.

‘Ο Ἱερεμίας ἦρχεται νεώτατος γὰρ προφητεύης καὶ ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον του 40 ὀλόκληρα ἔτη. Προέλεγεν εἰς τοὺς συμπατριώτας του ὅτι ἐπειδὴ εἶναι τόσον ἀσεβεῖς θὰ τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ θὰ ὑποταχθοῦν ἀπὸ τοὺς Βαθυλωνίους. Ὅταν κατεστράφησαν τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ Ἱερεμίας ἐθρήνησε μὲν ζωηροτάτην λύπην διὰ τοῦτο, καὶ τὴν λύπην του ἔγραψεν εἰς ἓν ὥρατον ποίημα, τοὺς θρήνους. Εἰς τὸ ποίημα αὐτὸν θεωρεῖ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων ὡς δικαίαν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ· ἐλπίζει δημοσίᾳ καὶ εὑχεταὶ ταχέως νὰ μετανοήσουν οἱ συμπατριῶται του διὰ νὰ συγχωρηθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν.

41. Ὁ Δανιήλ.

"Οταν ὁ Ναδουχοδονόσορ, ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων, ἐκπέμψει τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἔφερε τοὺς κατοίκους αὐτῶν, αἰχμαλώτους εἰς τὴν Βαβυλῶνα, διέταξε γὰρ ἐκλέξουν ἐξ αὐτῶν νέους ἐκλεκτούς διὰ νὰ μάθουν τὴν βαβυλωγιακὴν γλώσσαν καὶ σορίαν, ώστε μίαν ἡμέραν νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὸ κράτος. Ἐξελέχθησαν δὲ ὁ Δανιήλ καὶ τρεῖς ἄλλοι νέοι, οἱ ὅποιοι ταχέως προώδευσαν πολὺ καὶ ἔλαβαν μεγάλας θέσεις. Πρὸ πάντων διεκρίθη ὁ Δανιήλ, ὁ ὅποιος εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ δῶρον γὰρ προφητεύη καὶ νὰ ἐξηγήσῃ ὃνέπιρα ἐπειδήμαλις ταμόνος αὐτὸς ἡδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ ἐν ὅνειρον εἰς τὸν βασιλέα, διωρίσθη δὲ τοῦ ἀρχων τῆς χώρας.

Μίαν φορὰν ὁ Ναδουχοδονόσορ διέταξε γὰρ προσκυνήσουν ὅλοι τὴν χρυσὴν εἰκόνα του, ἀν δὲ κανεὶς ἥρνεται γὰρ πράξη τοῦτο, γὰρ ριψθῇ εἰς κάμινον. "Ολοι διπήκουσαν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἀλλ' οἱ τρεῖς πατέρες δὲν ἥθελαν γὰρ προσκυνήσουν, διότι ἡ θρησκεία των ἀπηγόρευε γὰρ προσκυνοῦν ἄλλο τις ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁ βασιλεὺς ὅταν ἤμαθε τοῦτο, διέταξε γὰρ δίψουν τοὺς παῖδας εἰς τὴν κάμινον ποία ὅμως ἦτο ἡ ἐκπληξίς του, ὅταν βραδύτερον ἐπλησσασεν εἰς αὐτὴν καὶ εἶδε τοὺς τρεῖς παῖδας ἀβλαβεῖς γὰρ περιπατοῦν ἐντὸς αὐτῆς καὶ γὰρ διμοδον τὸν Θεόν, ἐκτὸς αὐτῶν καὶ ἀγγελον. τὸν ὅποιον ἔστειλεν ὁ Θεός, διὰ γὰρ τοὺς προστατεύσῃ! Ἀμέσως διέταξε γὰρ ἀπομακρύνουν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν κάμινον καὶ γὰρ θανατώσουν πάντα διριστὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος διεφύλαξε τοὺς τρεῖς παῖδας.

"Οταν ὁ βασιλεὺς τῶν Μήδων Δαρεῖος ὑπέταξε τὴν Βαβυλῶνα, ἀνύψωσε τὸν Δανιήλ εἰς ὅψιτον ἀξιωματο. Διὰ τοῦτο οἱ αὐλικοὶ τοῦ βασιλέως ἐμίσησαν τὸν Δανιήλ καὶ ἐσκέπτοντο πῶς γὰρ τὸν βλάφουν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐγνώριζαν διὰ ὁ Δανιήλ προσηγένετο τρεῖς φορᾶς καθ' ἑκάστην εἰς τὸν Θεόν, ἐπεισαν τὸν βασιλέα γὰρ ἀπαγορεύσῃ εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας γὰρ προσευχήθοιν εἰς τὸν Θεόν, ἀν δέ τις προσηγένετο, γὰρ ριψθῇ εἰς ἕνα λάκκον, διπου διπήρχαν λέοντες. Ὁ Δανιήλ ἦτο

τόσον εύσεβής, ώστε τίποτε δὲν γράφεται νὰ τὸν κάμηγ νὰ παραλείψῃ τὰ καθήκοντά του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐξηκολούθει τακτικὰ νὰ προσεύχεται. Διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς, ἀν καὶ ἡγάπα πολὺ τὸν Δανιὴλ, διέταξε νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἀλλ’ ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν ἄγγελόν του, ὁ ὃποιος ἔκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων καὶ τοιουτοτρόπως ἔμεινεν ὁ Δανιὴλ ἀβλαδής.

“Ο Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

τότε ὁ βασιλεὺς, ὅταν εἶδε τοῦτο, διέταξε νὰ ἀπομακρυνθῇ ὁ Δανιὴλ ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ νὰ ριψθοῦν εἰς αὐτὸν οἱ ἔχθροι του, οἱ ὃποιοι κατεσπαράχθησαν ἀμέσως ἀπὸ τοὺς λέοντας.

42. Ο Ιωνᾶς.

Ο προφήτης Ιωνᾶς ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν ἐντολὴν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἀσσυρίας Νινευῆ καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τοὺς κατοίκους αὐτῆς νὰ μετανοήσουν διὰ τὴν ἀσέθειάν των, ὥστε νὰ μὴ τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ο Ιωνᾶς δὲν ὑπήκουει καὶ ἐπειδιάσθη εἰς ἐν πλοῖον διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς μίαν ἄλλην

Ιερὰ ιστορία τῆς Π. Διαθήκης Α. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

πόλιν. Κατὰ τὸν πλοῦν ὅμως συνέδῃ μεγάλη τρικυμία καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῇ. Οἱ ἐπιβάται ἥρχισαν νὰ ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὸ πλοῖον, ἔρριψαν τὰ σκεύη του εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ’ ὁ κίνδυνος ἐξηκολούσῃ. Τότε ἀπεφάσισαν οἱ ἐπιβάται νὰ βάλουν κλήρους μὲ τὰ ὄνοματά των καὶ νὰ λάβουν ἔνα ἑξ αὐτῶν διὰ νὰ ἰδουν ἑξ αἰτίας τίνος ὁ Θεὸς ἔστειλε τὴν τρικυμίαν, καὶ ἐκληρώθη τὸ ὅνομα τοῦ Ἰωνᾶ. Ὁ Ἰωνᾶς ὡμολόγησεν ὅτι παρήκουσεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι αὐτὸς ἦτο ἡ αἰτία τῆς τρικυμίας, τότε δὲ οἱ συνταξιδιωταὶ του τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κατέπαυσεν ἀμέσως ἡ τρικυμία. Μόλις ἔπεσεν ὁ Ἰωνᾶς εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν κατέπιε μέγα κῆτος, δηλαδὴ μέγα θαλάσσιον θηρίον, εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ὅποιου ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, πρὸ σευχόμενος καὶ μετανωῶν τέλος ὁ Θεὸς τὸν συνεχώρησε καὶ τὸ κῆτος ἐξήγαγε τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν ἕηράν σῶν καὶ ἀδλαδῆ, ἥλθε δὲ οὗτος ἀμέσως εἰς τὴν Νινευὴν καὶ ἐκήρυξε μετάνοιαν, ὅπως τὸν διέταξεν ὁ Θεός.

43. Ὁ Τωβίτ.

Μεταξὺ τῶν αἰγμαλώτων, οἱ ὄποιοι ὠδηγήθησαν ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων ἀπὸ τὴν Χαναὰν εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, ἦτο ὁ εὔσεβης Τωβίτ* οὗτος κατεγίνετο διαρκῶς εἰς ἔργα φιλανθρωπίας καὶ ἔκαμνεν ὅλα του τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν Θεόν.

“Ο Τωβίτ δυστυχῶς μίαν ἡμέραν ἔξαφνα ἐτυφλώθη. “Οταν δὲ ἥλθαν μερικοὶ φίλοι του νὰ τὸν ἐπισκεψθοῦν τοῦ ἔλεγαν: νά, τί ἔχεις ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἀρετὴν σου· ἔχασες τὸ φῶς σου. “Ο εὔσεβης Τωβίτ ὅμως τοὺς ἔλεγε: μὴ ὀμιλεῖτε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον· οἱ εὔσεβεῖς θὰ ἀνταμειφθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν εἰς τὸ μέλλον.

“Οταν δὲ ἥλθε ἐνόμισεν ὅτι ἔφθασεν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου του, ἐκάλεσε τὸν υἱόν του Τωβίταν, εἰς τὸν ὄποιον ἔδωσε λαμπρὰς συμβουλάς· τοῦ εἶπε δηλαδῆ:

τον Νὰ σέθεται τὴν μητέρα του καὶ ποτὲ νὰ μὴ τὴν λυπῇ· Σταν δὲ καὶ αὐτὴ ἀποθάνῃ, νὰ τὴν θάψῃ εἰς τὸν ἴδιον τάφον μὲ αὐτόν. Ζον νὰ μὴ παραδῷ καμμίαν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ κάμνῃ πάντοτε ὅ, τι εἶναι δίκαιον· Ζον ποτὲ νὰ μὴ πράττῃ εἰς τὸν ἄλλον ὅ, τι δὲν θέλει ὁ ἄλλος νὰ κάμνῃ εἰς αὐτόν· Ζον νὰ εἶναι ἔλεγμων, φρόνιμος καὶ γενναιόψυχος· Ζον νὰ ξῆται συμβουλὰς ἀπὸ τοὺς φρονίμους· καὶ Ζον νὰ εὔλογῇ πάντοτε τὸν Θεόν. Ὁ Τωδίας μὲ συγχίνησιν καὶ μὲ προσωρικὴν ἡκουσε τὰς σοφὰς συμβουλὰς τοῦ πατρός του καὶ ὑπερσχέην νὰ τὰς ἀκολουθῇ εἰς ὅλην του τὴν ζωήν.

Εὐτυχῶς ὁ Τωδίτ ἔζησεν ἀκόμη ἀρκετὰ ἔτη, καὶ μετ' ὅλην γον, χάρις εἰς τὴν δούλειαν τοῦ Θεοῦ, ἐπανεὗρε τὸ φῶς του καὶ ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν εὐτυχῆς.

44. Ἡ αἰχμαλωσία καὶ ἡ ἐπάνοδος τῶν Ἰουδαίων ἐξ αὐτῆς.

Οἱ Ἰουδαῖοι ὑπέφερον φοβερὰ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐστεφοῦντο ὅλα, καὶ μὲ λύπην μεγάλην καὶ νοσταλγίαν ἐσκέπτοντα τὶς ὠραῖα ἔξων εἰς τὴν πατρίδα των καὶ τὶς ὑπέφεραν τώρα· μετενόσιν διὸ τὰς ἀμαρτίας των καὶ παρεκάλουν τὸν Θεόν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ καὶ νὰ τοὺς ἀξιώσῃ γράμμορα νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν ἀγαπημένην των γῆν.

Εἰς ἓνα φαλιόν ὠραιάτατα ἐκφράζεται ὁ πόνος τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ ὁ πόθος τῆς ἐπιστροφῆς: Εἰς τὰς ὅχηας τοῦ ποταμοῦ τῆς Βαθυλῶνος ἐκαθήμεθα καὶ ἐκλαίαμεν, διότι ἐσκεπτόμεθα σέ, ὁ Ἱερουσαλήμ· μᾶς παρεκάλεσαν αὐτοὶ ποὺ μᾶς ἀγαλάντισαν νὰ τοὺς ψάλωμεν ἀπὸ τὰ ἄσματα τῆς πατρίδος μας· ἀλλ’ οὐμεῖς δὲν ἥθελήσαμεν νὰ ψάλωμεν οὕτε νὰ λάθωμεν τὰ ὅργανά μας, τὰ ὅποτα ἦσαν κρεμασμένα εἰς τὰ δένδρα τῆς πόλεως. Ηώς εἰς ξένην γῆν θὰ ψάλωμεν τὸ φέρα τοῦ Κυρίου; Ηώς θὰ ψάλωμεν μακράν τῆς Ἱερουσαλήμ, τὴν ὁποίαν ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσωμεν; Ὁ! ἐὰν ποτὲ ἐλησμονοῦμεν τὴν

Σιών ἀς ἐμέναιμεν ἄφωνοι, ἀς περέλυαν οἱ χεῖρές μας! Ὁγε! ἡ ἐπάνοδός μας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἀποτελεῖ πάντοτε τὴν μεγίστην μας χαρὰν καὶ ἐπιθυμίαν. Θεέ μου! μὴ λησμονῆς τοὺς κακούς μας γείτονας, τοὺς Ἑδωμίτας, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταστροφῆς τῶν Ἱεροσολύμων ἔχαροντο καὶ ἐφώναξαν εἰς τοὺς ἔχθρούς μας νὰ καταστρέψουν τὴν πόλιν ἐκ θειελίων.

Oἱ Ἱεραηλῖται ἀπάγονται εἰς τὴν αἰγυαλωσίαν.

“Ω δυστυχῆς Βασῦλών! εὐτυχῆς δὲ εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὅποιος θὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ τὸ κακὸν ποὺ μᾶς ἔκαμε, καὶ ποὺ θὰ ἔξολοθρεύσῃ τοὺς κατοίκους σου.

“Οταν τέλος οἱ Πέρσαι ἐνίκησαν τοὺς Βαβυλωνίους, ἐπομένως καὶ ἡ Παλαιστίνη περιήλθεν εἰς τὴν περσικὴν κυριαρχίαν, ὁ Κορος ὁ Βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ζηπανέλθουν ἐκ τῆς Βαβυλῶνος εἰς τὴν Παλαιστίνην. Ἔδωκε δὲ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀδειαν νὰ φέρουν μαζί των τὰ ίερὰ σκεύη τοῦ ναοῦ ὃσα εἶγεν ἀρπάσει ὁ Ναθουχοδονόσορ. Οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχισαν

νὰ ἐπανέρχωνται καὶ μετά τινα ἔτη ἔκτισαν πάλιν τὸν ναὸν καὶ τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλήμ.

45. Ἡ ὑποταγὴ τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς Συρίας καὶ τῆς Αἴγυπτου.

Βραδύτερον ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς Πέρσας, εἰσῆλθε θριαμβευτικῶς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου ὁ ἀρχιερεὺς μὲ τοὺς ἱερεῖς, τοὺς Δευτῖτας καὶ τὸν λαὸν ἐξῆλθον πρὸς ὑποδοχὴν του. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἐσεβάσθη τὴν θρησκείαν τῶν Ἐβραίων καὶ ἤλθεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ὅπου ἐθυσίασεν εἰς τὸν Θεόν. Ηὐχαριστήθη δὲ πολὺ ὅταν τοῦ ἔδειξαν μίαν προφητείαν τοῦ προφήτου Δανιήλ ὅτι τὸ κράτος τῶν Περσῶν θὰ καταστραφῇ ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Ἀλέξανδρου ἡ Παλαιστίνη ὑπέκυψεν ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν Πτολεμαίων, βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, καὶ κατόπιν ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν Σελευκιδῶν, βασιλέων τῆς Συρίας.

Οἱ Ἰουδαῖοι ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Ἀντιόχου τοῦ ἐπιφανοῦς. Οὗτος, ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸν ναὸν τὰ σκεύη καὶ τοὺς θησαυρούς, ἀνήγειρεν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου βωμὸν τοῦ Διός καὶ διέταξε γὰρ φονεύωνται ὅσοι Ἰουδαῖοι δὲν ἐδέχοντο γὰρ ἀρνηθεῖν τὴν πίστιν των ἢ νὰ καύσουν τὴν ἄγκαν Γραφήν.

Πολλοὶ τότε Ἰουδαῖοι ἦγαγκάσθησαν, διὰ νὰ σώσουν τὴν ζωὴν των, γὰρ ἀρνηθεῖσιν τὴν θρησκείαν των ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐπιστίμησαν ἔθοξον καὶ τιμημένον θάνατον παρὰ νὰ ἀλλάξουν τὴν πίστιν των.

46. Ὁ Ἐλεάζαρος καὶ ἡ μήτηρ τῶν ἐπτὰ τέκνων.

Μεταξὺ τῶν γενναίων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι, κατὰ τὸν θεωρητὸν Ἀντιόχου τοῦ ἐπιφανοῦς, ἐπροτίμησαν νὰ μαρτυρήσουν

παρὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν των ἥταν ὁ γέρων Ἐλεάζαρος καὶ ἐπτὰ ἀδελφοὶ μὲ τὴν μητέρα των.

Οὐ Ἐλεάζαρος ἦτο εἰς γέρων, ὁ ὅποιος διεκρίνετο διὰ τὴν ἀρετήν του καὶ τὴν θέσιν του· τὸν συνέλαβαν λοιπὸν καὶ ἥθελαν νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας, ἐνῷ ή ἔδραική θρησκεια ἀπαγορεύει νὰ τρώγουν ἀπὸ αὐτό. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἐλεάζαρος ἤρνετο, τοῦ εἶπαν νὰ φάγῃ ὅτι κρέας θέλει καὶ νὰ προσποιηθῇ μόνον ἐνώπιον τοῦ κόσμου ὅτι τρώγει χοιρινὸν κρέας, δὲν νὰ τοῦ χαρίσουν τὴν ζωὴν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἤρνηθη καὶ εἶπε: Πιστὲ δὲν ἡμπορῶ νὰ κάψω ὅτι λέγετε· δὲν ἀρκεῖ ἐγὼ νὰ μὴ φάγω χοιρινὸν κρέας, αὐτεῖοι ἄλλοι πρέπει νὰ νομίζουν ὅτι ἐγὼ ἔφαγα ἐξ αὐτοῦ· τί δίδαγμα θὰ ἔδιδα εἰς τοὺς νέους ἐὰν ἐνόμιζαν ὅτι ἐγὼ παρέθηγ μίαν διάταξιν τῆς θείας θρησκείας μου; Θὰ ἔκαμψαν καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιον καὶ θὰ ἤμην ἐγὼ ὁ αἰτιος τῆς καταστροφῆς τόσων ἀνθρώπων· θὰ ἔσωξα τῷρα τὴν ζωὴν μου, ἀλλὰ δὲν θὰ ἀπέφευγα εἰς τὸ ἥλλον τὴν φοβερὰν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ. Προτιμῶ τὸν καλὸν θάνατον ἀπὸ τὴν ἀτιμον ζωῆς· θὰ ἀποθάνω μὲ δόξαν καὶ θὰ δώσω καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς νέους. Μόλις ὁ Ἐλεάζαρος εἶπεν αὐτὰς τὰς λέξεις, τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου· δλίγον δὲ πρὶν ἀποθάνη ἀνεστέναξε καὶ εἶπε: τὸ σῶμά μου βασκνίζεται καὶ ὑποφέρει φοβερά, ἀλλ᾽ ή ψυχή μου εὐχαριστεῖται, ἐπειδὴ ἀποθνήσκω διὰ τὸν Θεόν.

Τότε συνελήφθη καὶ μία δίκογένεται, ἡ ὅποια ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὴν γραῖαν χήραν μητέρα καὶ ἐπτὰ υἱούς. Μὲ βασανιστήρια ἥθελαν νὰ ἀναγκάσουν τὴν μητέρα καὶ τοὺς υἱούς της ν' ἀρνηθοῦν τὴν θρησκείαν των καὶ νὰ φάγουν χοιρινὸν κρέας· ἐπειδὴ ὅμως ἤρνοντο, διέταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ θανατώσουν, μὲ φοβερὰ μαρτύρια, ἔνα πρὸς ἔνα τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὴν μητέρα, ἡ ὅποια ἔδιδε θάρρος εἰς τὰ φονευόμενα τέκνα της καὶ ἐλπίδας ὅτι θὰ τοὺς ἀνταμείψῃ ὁ Θεός. Ἀφοῦ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμαρτύρησαν, μὲ ἀπίστευτον θάρρος, αἱ ἔξ ἀδελφοὶ, ἥλθεν ἡ σειρὰ τοῦ ἔδδομου· ὁ Ἀντίοχος τότε ὑπέσχετο εἰς τὸν ἔδδομον υἱὸν ἐὰν ἀρνηθῇ τὴν πίστιν του νὰ τὸν ὑψώσῃ εἰς μεγάλα ἀξιώματα καὶ νὰ τοῦ

δώσῃ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς. Εἰς τὸν νέον ὥμινον δὲν ἔκαιμαν καρπίαν ἐντύπωσιν ὅλα αὐτὰ καὶ μὲ κανένα τρόπον δὲν ἥθελε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Θεόν του. Τότε ὁ Βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν μητέρα καὶ τῆς εἶπε νὰ συμβουλεύσῃ τὸν υἱόν της νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸ θέλημά του διὰ νὰ εὐτυχήσῃ αὐτὸς καὶ αὐτῆ. Ὡμήτηρ προσεποιήθη στις δέχεται, καὶ ἥρχισε νὰ συμβουλεύῃ τὸν υἱόν της, εἰς τὴν ἔδραῖκήν γλῶσσαν, νὰ μὴ ἀρνηθῇ τὴν θρησκείαν του καὶ νὰ μὴ φοβηθῇ τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ νὰ μιηθῇ τὸ γενναῖον παράδειγμα τῶν ἀδελφῶν του, ὃστε ὅλοι μαζὶ ν' ἀνταμειφθοῦν μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν Θεόν. Τότε ὁ νεανίας πλήρης ἀπὸ θάρρους καὶ πίστιν εἶπε: Δὲν ὑπακούω τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὁ ὅποιος θὰ τιμωρηθῇ βαρύτατα ἀπὸ τὸν Θεόν· ἀκούω τὰ προστάγματα τῆς θρησκείας μου, ὅπως καὶ οἱ ἀδελφοί μου, οἱ ὅποιοι θὰ ἀνταμειφθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν μὲ τὴν αἰώνιον ζωήν.

Τότε ὁ βασιλεὺς ἔθύμωσε καὶ διέταξε τὴν θανάτωσιν καὶ τοῦ ἑδόμιου υἱοῦ μὲ φοβερὰ μαρτύρια τέλος δὲ καὶ ἡ γενναῖα μήτηρ ὑπεβλήθη εἰς μαρτυρικὸν θάνατον.

47. *Oi Manikaβatōi.*

Εἰς μίαν πόλιν τῆς Ἱουδαίας ἔγη ὁ ἵερεὺς Ματταθίας καὶ οἱ πέντε υἱοί του, οἱ ὅποιοι πολὺ ἐτενοχωροῦντο νὰ βλέπουν τὸ ἔκαιμεν ὁ Ἀντίοχος ὁ ἐπιφανῆς ἐγκαντίον τοῦ Ιουδαϊκοῦ λαοῦ καὶ τῆς θρησκείας του.

Μίαν ἡμέραν ἦλθαν εἰς τὴν πατρόδα τοῦ Ματταθίου ἀπεσταλμένοι τοῦ βασιλέως διὰ νὰ ἀναγκάσουν τοὺς κατοίκους ν' ἀλλάξουν τὴν πίστιν των. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους ἐπεισθῆσαν, διότι ἐφοβήθησαν, ὁ Ματταθίας ὥμινος καὶ οἱ υἱοί του ἔμειναν ἀκλόνητοι. "Οταν μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρουσιάσθη εἰς Ἱουδαίος νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν βωμὸν τῶν εἰδώλων, ὁ Ματταθίας κατελήφθη ἀπὸ ἱερὸν δργῆν, ὥρμησε καὶ ἔσφαξεν αὐτόν, καθὼς καὶ τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Βασιλέως καὶ ἐφώναξε πρὸς τὸν λαόν: Άξιος εἶς ἀκολουθήσουν ὅλοι ὅσοι ἀγαποῦν τὴν θρησκείαν των. Τότε

αὐτός, οἱ υἱοί του καὶ πολὺς λαὸς ἐγκατέλειψαν ὅσα εἶχαν καὶ
ἔφυγαν εἰς τὰ ὄρη. Ὄλιγον κατ’ ὀλίγον ὁ Ματταθίας συνεκέν-
τωσεν ἀρχετὸν στρατὸν μὲν ἵερὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ κατώρθωσε
νὰ πολεμήσῃ μὲν ἐπιτυχίαν τὸν τύραννον.

“Οταν ἐγίρασεν ὁ Ματταθίας καὶ προησθάνθη τὸν θάνατόν
του, ἐκάλεσε τοὺς υἱούς του καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: Ἀγαπητά
μου παιδιά! Νὰ ἔχετε ἀφοσίωσιν καὶ ζῆλον μεγάλον διὰ τὴν
θρησκείαν καὶ τὸ ἔθνος σας καὶ νὰ εἰσθε ἔτοιμοι νὰ ἀποθάνετε

Ισραηλῖται πολεμοῦσται.

δι’ αὐτά, ἐὰν εἰναι ἀνάγκη. Ἄς μιμεῖσθε τοὺς ἐνδόξους προγό-
νους σας καὶ θὰ δοξασθῆτε καὶ θὰ ἀποκτήσετε ὅνομα ἀθάνατον.
Ἄφοι δὲ τοὺς γὐλόγησεν ἀπέθανεν.

Τὸν Ματταθίαν διεδέχθη ὁ υἱός του Ἰούδας ὁ Μακκαθαῖος,
ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὄλόκληρος ἡ οἰκογένεια ὠνομάσθη ἡ οἰκογένεια
τῶν Μακκαθαίων. Αὐτὸς συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τοῦ πατρός,
κατέστρεψε τὸν στρατὸν τοῦ Ἀντιόχου, εἰσῆγανε νικητὴς εἰς τὰ

Ἴεροσόλυμα, ἐκαθάρισε καὶ ἐπεσκεύασε τὸν ναόν, τὸν ὄποιον ἔγκαινίασε πάλιν. Τὸ ἔργον τοῦ Ἰούδα, ὁ ὄποιος ἀπέθανεν ὡς γῆρως εἰς τὴν μάχην, συνεπλήρωσαν βαθμηδὸν οἱ ἀδελφοὶ του καὶ μάλιστα ὁ Σίμων καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Τρικανός, ἐπὶ τοῦ ὄποιον οἱ Σῦροι ἐξεδιώγθησαν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος ἔγινε πάλιν ἐλεύθερον καὶ ἴσχυρόν.

Δυστυχῶς δταν ἐλευθερώθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, ταχέως γῆραισαν νὰ διαφθείρωνται καὶ νὰ ἐρίζουν μεταξύ των καὶ τοιουτοτρόπως ὁ ρωμαῖος στρατηγὸς Πομπήιος εὑρεν ἐπὶ τέλους τὴν εὐκαιρίαν καὶ ὑπέταξε τὴν Ἰουδαίαν ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους, ἐξῆγντα τρία ἔτη πρὶν γεννηθῆ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

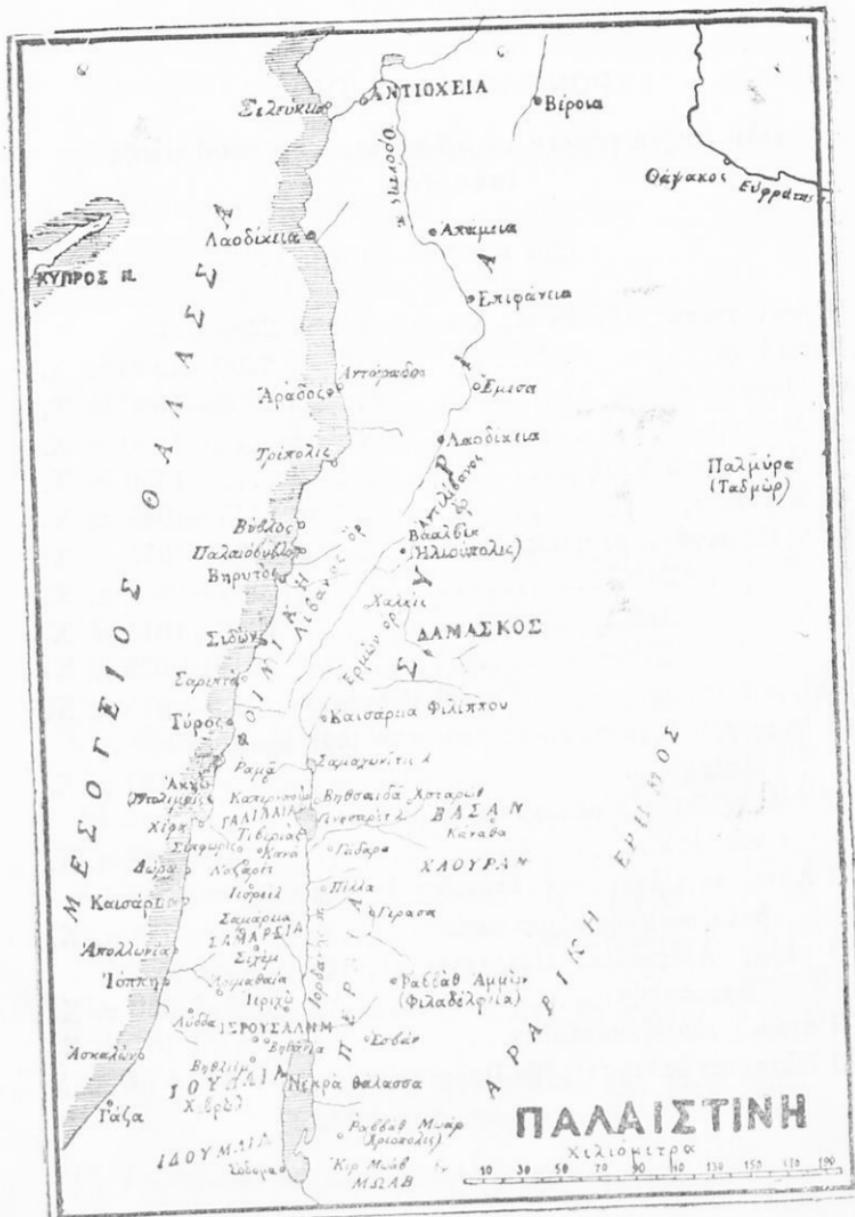
ΕΠΙΔΟΓΟΣ

Εἴδαμεν τὰς τύχας τοῦ ισραηλιτικοῦ λαοῦ, τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας του, τὴν ἀνύψωσιν καὶ τὴν κατάπτωσιν του, τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν μικρότητά του.

"Οταν ὁ λαὸς ἦτο εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος, εἶχε προστάτην τὸν Θεόν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὅποίου ἐνίκα τοὺς ἔχθρούς, διήρχετο ποταμοὺς καὶ θαλάσσας, χωρὶς νὰ βραχῆ, ἐτρέφετο μὲ μάννα καὶ μὲ ὄρτυγας εἰς τόπους ἐρήμους· ὅταν ὅμως ἐλησμόνει τὸν σεβασμόν, τὸν ὅποιον ὥφειλεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὰς ἐντολάς του, διεφθείρετο, ἐξησθένει, ἔχανε τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ἐγίνετο δοῦλος εἰς ξένους λαούς, ὑπέφερε τὰ πάνδεινα μακρὰν τῆς πατρίδος του καὶ ὑφίστατο πολλὰς ταπεινώσεις.

"Η ιστορία αὕτη ἡς εἶναι δι' ἡμᾶς δίδαγμα· ἡς ὕδωμεν ποῦ δύναται νὰ καταντήσῃ ἔνα λαὸν ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ διαφθορά : εἰς τὴν καταστροφήν, εἰς τὴν ὑποδούλωσιν.

"Ἄς προσπαθήσωμεν λοιπὸν νὰ γίνωμεν εὐσεβεῖς καὶ καλοὶ πολῖται, διὰ νὰ εὐτυχήσωμεν καὶ διὰ νὰ συντελέσωμεν νὰ ἐπανεύρη ἡ Πατρίς μας τὰς παλαιὰς ἡμέρας τῆς εὐκλείας καὶ τῆς δόξης !

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ
 τῶν κυριωτέρων συμβάντων τῆς ιουδαικῆς
 ἱστορίας.

(Διὰ τὸν διδάσκαλον).

Ἐγκατάστασις Ἀρραών εἰς Χαναὰν περὶ τὸ 2200 π.Χ.	
Πατριάρχαι.....	» » 2200—1900 π. X.
Οἱ Ἰσραηλῖται εἰς Αἴγυπτον.....	περίπου 1900—1500 π. X.
Ο Μωϋσῆς.....	περὶ τὸ 1500 π. X.
Ο Ἰησοῦς τοῦ Ναοῦ.....	περὶ τὸ 1450 π. X.
Οἱ Κριταί.....	περὶ τὸ 1425—1095 π. X.
Οἱ τρεῖς μεγάλοι βασιλεῖς.....	1095— 975 π. X.
ἥτοι : Σαούλ.....	1095—1055 π. X.
Δαβὶδ	1055—1015 π. X.
Σολομών.....	1015— 975 π. X.
Διαίρεσις τοῦ κράτους εἰς δύο ἐπὶ Ροθοάρι.	975 π. X.
Οἱ Ἀσσύριοι ὑποτάσσουν τὸ βασίλειον τοῦ	
Ἰσραὴλ.....	722 π. X.
Ο Ναδουχόδοντος ὑποτάσσει τὸ βασίλειον	
τοῦ Ἰούδα.....	588 π. X.
Ο Κορος ἐπιτρέπει τὴν ἐπάνοδον ἐκ τῆς	
βαθυλωνιακῆς αἰγαίαλωσίας	539 π. X.
Ο μέγας Ἀλέξανδρος εἰσέρχεται εἰς τὴν	
Τερουσαλήμ.....	332 π. X.
Η σιάσις τῶν Μακκαβαίων.....	167 π. X.
Ο Πομπήϊος ὑποτάσσει τὴν Παλαιστίνην..	63 π. X.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(σημειώσουμένων ἐν παρενθέσει τῶν πηγῶν ἐκάστου κεφαλαίου).

Α'. Η πρὸ τῶν Ιατροιαρχῶν ἴστορέα.

1. Οἱ πρωτόπλαστοι (Γενέσεως Α', 1—Γ', 24)....	Σελὶς	
2. Ὁ κατακλυσμὸς (Γεν. Σ', 1—Θ', 3).....	»	5
3. Ὁ πύργος τῆς Βαθὲλ (Γεν. ΙΑ', 1—9).....	»	8

Β'. Οἱ Ιατροιάρχαι.

4. Ὁ Ἀδραὰμ (Γεν. ΙΒ', 1 — 5. ΙΣ', 6 — 18 ΙΘ', 24—25 καὶ ΚΑ', 1—3).....	»	9
5. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαὰκ (Γεν. ΚΔ', 1—67)	»	11
6. Ἡσαῦ καὶ Ἰακὼδ (Γεν. ΚΖ', 1—40).....	»	13
7. Ὁ Ἰακὼδ μαρὰν τῆς πατρίδος του (Γεν. ΚΖ', 41—ΚΘ', 14).....	»	15
8. Ἐπιστροφὴ τοῦ Ἰακὼδ (Γεν. ΛΒ' καὶ ΛΓ')	»	17
9. Ὁ Ἰωσὴφ καὶ οἱ ἀδελφοὶ του (Γεν. ΛΖ', 1—36).	»	17
10. Ὁ Ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πετεφρῆ καὶ εἰς τὴν φυλακὴν (Γεν. ΛΘ' καὶ Μ')......	»	20
11. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἰωσὴφ (Γεν. ΜΑ').....	»	21
12. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσὴφ ἔρχονται εἰς Αἴγυπτον (Γεν. ΜΒ').....	»	23
13. Τὸ δεύτερον ταξίδιον τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακὼδ εἰς Αἴ- γυπτον. Ὁ Ἰωσὴφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελ- φούς του (Γεν. ΜΓ', 1—ΜΕ', 24).....	»	25
14. Ὁ Ἰακὼδ εἰς τὴν Αἴγυπτον (Γεν. ΜΕ', 25 κ. ἐ.).	»	27

Γ'. Η ἐποχὴ τοῦ Μιωᾶσέως καὶ τοῦ Ιησοῦ τοῦ Ναυῆ.

15. Οἱ Ἰσραηλῖται καταπιέζονται εἰς τὴν Αἴγυπτον. (Ἐξόδου Α')	»	28
--	---	----

16. Γέννησις τοῦ Μωϋσέως ('Εξόδου Β', 1—10).....	Σελὶς	29
17. Φυγὴ καὶ κλήσις τοῦ Μωϋσέως ('Εξόδου Β', 11—Δ', 31).....	»	29
18. Οἱ Ἰσραηλῖται φεύγοντι ἐξ Αἰγύπτου ('Εξόδου Ε', 1—ΙΕ', 21)	»	32
19. Οἱ Ἰσραηλῖται μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἐξ Αἰ- γύπτου ('Εξόδου ΙΕ', 22—ΙΘ', 25).....	»	33
20. Ἡ νομοθεσία ('Εξόδου Κ' καὶ Λευΐτ. ΚΓ')	»	34
21. Τὰ συμβάντα μετὰ τὴν μωσαϊκὴν νομοθεσίαν ('Εξόδου Η', ΙΔ' καὶ ΙΓ').....	»	36
22. Ὁ θάνατος τοῦ Μωϋσέως (Δεύτερον ΛΑ'—ΛΔ').	»	38
23. Ὁ Ιησοῦς τοῦ Ναυῆ (Βιβλίον Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ) ..	»	39
24. Ὁ Ιάδη (Βιβλίον Ἰάδη)	»	39

Δ'. Τὰ ἐποιῆται τῶν Ελαττῶν.

25. Οἱ Κριταὶ. Ὁ Γεᾶςθν (Κριτῶν Β'. — 8-19 καὶ Ζ', 16—23).....	»	41
26. Σαμψών, Ἡλί, Σαμουὴλ (Κριτῶν ΗΓ'—ΙΓ' καὶ Α' Βασιλειῶν Α'—ΙΑ').....	»	43
27. Ἡ Ρούθ (Βιβλίον Ρούθ)	»	44

Ε'. Τὰ Εβραϊκά.

28. Ὁ Σαοὺλ (Α' Βασιλειῶν ΗΓ'—Β', Βασιλ. Α') ..	»	46
29. Ὁ Δαθίδ (Β'. Βασιλ. Β'—ΙΒ').....	»	51
30. Ἡ στάσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Αβεσσαλῶν (Β' Βα- σιλ. ΙΕ'—ΙΗ')	»	53
31. Ὁ θάνατος τοῦ Δαθίδ (Γ'. Βασιλ. Α' καὶ Β')....	»	54
32. Ὁ Σελομῶν (Γ'. Βασιλ. Β'—Ε').....	»	54
33. Ὁ ναὸς (Γ'. Βασιλ. Σ' καὶ Α'. Παραλ. Β'—Ζ').	»	56
34. Δόξα, ἀμαρτία καὶ θάνατος τοῦ Σελομῶντος (Γ'. Βασιλ. Ζ'—ΙΑ')	»	58
35. Ὁ Ραθοάμ καὶ ὁ Ἱεροθοάμ (Γ' Βασιλ. ΙΒ')	»	59

**ΣΤ'. Ιστορίαν τῶν Ἐθνοποίων ἡπὸ τῆς Διεκτιρέ-
σεως τοῦ βασιλείου μέχρι τῆς ὑποταγῆς
ἀντῶν ὑπὸ τοὺς Εὐφρατέους.**

36. Ἡ καταστροφὴ τῶν δύο Βασιλείων. (Δ'. Βασιλ. ΙΖ' καὶ ΚΕ')	Σελ. 60
37. Οἱ προφῆται. (Τὰ προφητικὰ βιβλία)	» 61
38. Ὁ Ἡλίας. (Γ' Βασιλ. ΙΖ' κ. ἐ.)	» 61
39. Ὁ Ἡσαΐας. (Ἡ προφητεία τοῦ Ἡσαΐου)	» 62
40. Ὁ Ἰερεμίας. (Ἡ προφητεία καὶ οἱ θρῆνοι τοῦ Ἰερεμίου)	» 63
41. Ὁ Δανιήλ. (Τὸ βιβλίον τοῦ Δανιήλ)	» 64
42. Ὁ Ἰωνᾶς. (Τὸ βιβλίον τοῦ Ἰωνᾶ)	» 65
43. Ὁ Τωβίτ. (Τὸ βιβλίον τοῦ Τωβίτ)	» 66
44. Ἡ αἰγυμαλωσία καὶ ἡ ἐπάνοδος τῶν Ιουδαίων ἐξ αὐτῆς. (Ψαλ. 136 καὶ βιβλία Ἔσδρα καὶ Νεεμία)	» 67
45. Ἡ ὑποταγὴ τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς Συρίας καὶ τῆς Αιγύπτου. (Δανιήλ Ι' καὶ βιβλία Μακκαβαίων)	» 68
46. Ὁ Ἐλεάζαρος καὶ ἡ μήτη τῶν τέκνων. (Α'. Μακκαβαίων. Ζ'—Ζ')	» 69
47. Οἱ Μακκαβαῖοι. (Βιβλία Μακκαβαίων)	» 70
· ΙΙΙ. Επέλογος	
Χρονολογικὸς πίναξ τῶν κυριωτέρων συμβάντων τῆς Ιουδαικῆς ιστορίας	» 74

ΠΙΝΑΞ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Οι πρωτόπλαστοι παρασύρονται ἀπὸ τὸν ὄφιν	Σελ. 4
2. Οι πρωτόπλαστοι ἐκδιώκονται ἀπὸ τὸν παράδεισον	» 5
3. Ἡ κατασ. υὴ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Νῶε	» 6
4. Ὁ Νῶε θυ. ζει	» 7
5. Ηύργος τῆς οἰαδέλ	» 8
6. Ὁ Λάθτ μὲ τὴν οἰκογένειάν του φεύγουν ἀπὸ τὰ Σόδομα	» 10
7. Ὁ Ἐλιέζερ καὶ ἡ Ῥεβέκκα	» 11
8. Τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀβραὰμ	» 12
9. Ὁ Ἰσαὰκ εὐλογεῖ τὸν Ἰακὼβ	» 14
10. Ὁ Ἰακὼβ καὶ ἡ Ῥαχήλ	» 16
11. Τὰ ὄνειρα τοῦ Ἰωσῆφ	» 18
12. Ὁ Ἰωσῆφ πωλεῖται ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του	» 19
13. Ὁ Ἰωσῆφ ἔξηγετ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραὼ	» 22
14. Ὁ Ἰωσῆφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του	» 27
15. Ὁ Μωϋσῆς σώζεται ἀπὸ τὰ ὄντα	» 30
16. Ὁ Μωϋσῆς	» 31
17. Ἡ βορεία κορυφὴ τοῦ ὄρους Σινᾶ	» 34
18. Ὁ Μωϋσῆς φέρει εἰς τὸν λαὸν τὰς δύο λιθίνας πλάκας	» 35
19. Καρποὶ ἐκ τῆς γῆς Χαναάν	» 37
20. Ὁ Μωϋσῆς βλέπει τὴν Χαναάν ἀπὸ τὸ ὄρος Ναβαύ	» 38
21. Ὁ Ἰδρὸς καὶ οἱ τρεῖς φίλοι του	» 40
22. Ὁ Γεδεὼλ μὲ τοὺς τριακοσίους του	» 42
23. Ἡ Νωεμὸν μετὰ τῆς Ῥούθ	» 44
24. Ἡ Νωεμὸν εἰς τὸν ἄγρὸν τοῦ Βοός	» 45
25. Ὁ Δαθὶδ πατίζει κιθάραν πρὸ τοῦ Σασύλ	» 46
26. Ὁ Δαθὶδ	» 47
27. Ὁ Δαθὶδ φονεύει τὸν Γολιάθ	» 49
28. Γενικὴ ἀποψία τῆς Ἱερουσαλήμ	» 51
29. Ὁ προφήτης Νάθαν ἐπιπλήγετε τὸν Δαθὶδ	» 52
30. Ὁ Δαθὶδ μετανοεῖ	» 53
31. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀβεσσαλώμ	» 54
32. Ὁ Σολομὼν χρέεται βασιλεύει	» 55
33. Ἡ κρίσις τοῦ Σολομῶντος	» 56
34. Ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης μεταφέρεται εἰς τὸν ναὸν	» 58
35. Ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος	» 58
36. Ἡ πολιορκία τῆς Ἱερουσαλήμ	» 61
37. Ὁ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων	» 65
38. Οι Ἰσραηλῖται ἀπάγονται εἰς τὴν αἰγαλωσίαν	» 68
39. Ἰσραηλῖται πολεμισταί	» 72
40. Χάρης διοσέλιδος τῆς Παλαιστίνης	» 75

Αριθ. { Πρωτ. 11556, 11849
Διεκπ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἀπριλίου 1918.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΟΣ

Πρὸς τὸν κ. Δ. Μπαλάνον,

τυγχανόντων διδακτικῶν βιβλίων.

Ἄνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι δι' ἡμετέρας ἀποφάσεως τῇ 19ῃ τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐκδοθείσης καὶ τῇ 27ῃ τοῦ αὐτοῦ διθείσης ἐν τῷ νπ° ἀριθ. 24 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Βασιλεογένεως, ἐνεκρίθη, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦ σχολικοῦ ἔτους 1918—1919 καὶ ἐφεξῆς, τὸ ἐν γενεσιγράφῳ πρὸς κρίσιν ὑποβληθὲν ὑμέτερον βιβλίον «Ιερὰ Ιστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης», διὰ τὴν Α' τάξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου ὑποχρεούσθαι δὲ διὰ τοῦ πρὸ τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ βιβλίου συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ἐν ταῖς μικαῖς εἰσιγησεοι τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου περιλαμβανομένας ὑποθετεῖσεις.

Ο. Υπουργός
ΔΗΜ. ΛΑΖΑΡΑΣ

N. Δ. Τσιριμόνης